VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

Kỷ niệm

99 NĂM

NGÀY BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM

(21.6.1925 - 21.6.2024)

CHÀO MỪNG

99 NĂM

Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam

21.06.2024

DUTCH LADY®

CANXI =500G SÚP LƠ XANH

ĐẠM =1 TRỨNG

VITAMIN B2 =50G HẠT ĐIỀU

KALI =1 CHUỐI

SỮA TƯƠI CÓ ĐƯỜNG

Trong 180 ml

Năng lượng 142 kcal ①

12%

Thế tích thực: 180 ml

Thực phẩm bổ sung

Sữa tươi tiệt trùng có đường

TIÊU CHUẨN HÀ LAN - 150 NĂM -

SỮA CHUẨN MỖI SÁNG

PHÁT TRIỂN VỮNG VÀNG

Sứ mệnh vẻ vang của báo chí cách mạng Việt Nam

● PGS.TS NGUYỄN HỒNG VINH

Với tờ báo Thanh Niên, *cơ quan của Hội Việt Nam thanh niên cách mạng, xuất bản số đầu tại Quảng Châu vào ngày 21.6.1925, do đích thân Nguyễn Ái Quốc sáng lập và chỉ đạo, đã mở ra một nền báo chí cách mạng Việt Nam (BCCMVN) dưới sự dẫn dắt của một tổ chức cách mạng, lấy chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa Mác-Lênin làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho mọi hoạt động của mình. Trên thực chất, sự xuất hiện của báo* Thanh Niên *lúc ấy đã thực sự góp phần tích cực chuẩn bị về tư tưởng và tổ chức cho sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam vào ngày 3.2.1930 tại Hồng Kông (Trung Quốc).*

Chủ tịch Hồ Chí Minh với các nhà báo, năm 1960 Ảnh: TTXVN

Chúng ta rất đỗi tự hào vì nhiều cán bộ lãnh đạo cao cấp trước khi là nhà cách mạng chuyên nghiệp, đã là nhà báo tài danh. Cùng với Bác Hồ, là Trường Chinh, Lê Duẩn, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp… Là lãnh tụ sáng lập, đồng thời cũng là người trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo Đảng, Nhà nước ta, Bác Hồ vẫn dành thời gian viết cho các báo, tạp chí, trong đó có hơn 2.000 bài dành cho báo Nhân Dân, *cơ quan Trung ương của Đảng với hàng chục bút danh khác nhau. Thật cảm động, tại Đại hội Hội Nhà báo Việt Nam lần thứ hai vào năm 1959 và lần thứ ba vào năm 1962, Bác Hồ đã dành hầu như trọn buổi nói chuyện tâm tình, trao đổi cởi mở về nghiệp vụ viết báo rất thiết thực và thú vị. Tự nhận mình "là người có nhiều duyên nợ với báo chí", Bác Hồ vui vẻ kể lại những ngày đầu tự học, tự viết một số tin, bài cho một số báo như* Người cùng khổ, Nhân đạo… *ở Paris từ năm 1919. Bác coi sứ mệnh của người viết báo chân chính là phục vụ nhân dân, phục vụ Tổ quốc, trước hết là khơi gợi và bồi đắp lòng yêu nước, tinh thần đoàn kết, ý chí vùng lên đánh đổ thực dân, phong kiến, giành lấy chính quyền về tay nhân dân để nhân dân thành người chủ của nước nhà, cùng chung sức, chung tay xây dựng chế độ mới, nền kinh tế mới, nền văn hóa mới. Xuất phát từ mục đích cao thượng đó, Bác căn dặn mỗi người khi cầm bút viết một dòng tin, một bài báo thì phải tự mình trả lời câu hỏi:* Viết cho ai? Viết cái gì? Viết như thế nào? *Theo Bác, đối tượng chủ yếu mà báo chí cần phục vụ là đông đảo cán bộ, nhân dân. Nội dung báo chí cần phản ánh và biểu dương là những cá nhân, tập thể dũng cảm, sáng tạo trong công cuộc kháng chiến và kiến quốc, giành lại độc lập, tự do trên phạm vi cả nước. Bác lưu ý, do trình độ dân trí ban đầu chưa cao, nên người viết cần diễn đạt ngắn, gọn, trực tiếp đi vào bản chất sự việc, hiện tượng, tránh lối viết dài dòng "dây cà ra dây muống", nhất là hay sính dùng chữ nước ngoài. Chỉ như vậy, cán bộ, nhân dân đọc báo mới dễ hiểu, dễ nhớ, dễ làm theo. Về chọn "đề tài" viết báo, Bác nói thân tình: Cả đời tham gia viết báo, Bác chỉ xoay quanh một đề tài trọng tâm là giành, giữ độc lập, tự do và xây dựng CNXH. Bác nhấn mạnh, nói thì dễ, nhưng viết để có sản phẩm báo chí đạt yêu cầu, được quần chúng đón nhận và hoan nghênh, là cả quá trình suy ngẫm, chọn lọc tư liệu, từ trong sách và nhất là từ thực tiễn cuộc sống mà nhà báo có ý thức gắn bó với nhân dân trên cơ sở nắm vững đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách pháp luật của Nhà nước. Từ cách đặt vấn đề như vậy, Bác khẳng định:* "Báo chí cũng là một mặt trận; Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén". *Một dòng tin có tính thời sự, một bài báo có sức phân tích thấu lý, đạt tình thì nó như "tờ hịch" hiệu triệu nhân dân đồng lòng với Đảng, vượt lên mọi chông gai, thách thức, truyền cho người đọc niềm tin vào tiền đồ tươi sáng của Tổ quốc. Bác cũng nói rõ, nhiệm vụ người làm báo là tham gia "phò chính trừ tà", vừa ca ngợi những nhân tố mới của cuộc sống, vừa phải phê phán các hành vi tiêu cực, như trông chờ, ỷ lại, quan liêu, tham nhũng… Nhà báo có quyền phê phán các hành vi ấy, nhưng tự mỗi nhà báo, mỗi cơ quan báo chí cũng cần tự phê bình: Vì sao còn ít tin, bài hay? Vì sao có lúc đăng tin không đúng sự thật hoặc thiếu chuẩn xác, gây phân tâm xã hội?*

Trong gần 40 năm đổi mới và hội nhập dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước, BCCMVN đã có những đóng góp tích cực và quan trọng. Tiếp nối truyền thống dũng cảm, dấn thân, sáng tạo qua 4 cuộc kháng chiến thần thánh, những người làm báo hiện nay đã và đang vượt lên mọi khó khăn, thách đố của thời kỳ mới với thời cơ lớn, đan xen những khó khăn không nhỏ, thể hiện rõ ý chí song hành cùng Đảng và dân tộc, nhen lửa khát vọng xây dựng Tổ quốc Việt Nam phồn vinh, hạnh phúc. Bám sát nhiệm vụ hàng đầu của Đảng ta hiện nay là: Phát triển kinh tế là trọng tâm; xây dựng Đảng là then chốt; phát triển văn hóa, văn học nghệ thuật là nền tảng tinh thần xã hội; bảo đảm an ninh - quốc phòng là nhiệm vụ trọng yếu, thường xuyên, nhiều nhà báo đã và đang hòa mình trong các nhà máy, công trường, đồng ruộng, núi rừng, hải đảo… để phát hiện và ngợi ca những con người tận tâm tận lực, những tập thể có nhiều sáng kiến làm lợi cho quốc kế dân sinh; tham gia tổng kết những kinh nghiệm thực tiễn để góp ý cho các cơ quan chức năng bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách. Vừa thực hiện tốt phương châm "lấy cái đẹp, dẹp cái xấu; lấy cái tích cực đẩy lùi cái tiêu cực", những người làm báo thấu suốt lời căn dặn của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: Lấy ***xây*** *là chính, đồng thời phải* ***chống*** *quyết liệt với các biểu hiện ngại khó, đùn đẩy trách nhiệm, vòi vĩnh, nhũng nhiễu nhân dân, nhất là các hành vi nhận hối lộ, tham nhũng, sự thoái hóa biến chất về tư tưởng chính trị, về đạo đức lối sống, trong một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, các biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" ngay trong nội bộ Đảng. Đồng chí Tổng Bí thư cũng yêu cầu, các nhà báo phải tích cực tham gia cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, tăng cường phê phán các quan điểm sai trái, thù địch, đi ngược lại lợi ích của đất nước, nhân dân.*

Nhìn trên bình diện tổng quát, BCCMVN đã và đang thể hiện vai trò xung kích thực hiện tốt nhiệm vụ chính trị của Đảng, Nhà nước trong từng thời kỳ, xứng đáng được Đảng và nhân dân ghi nhận và tôn vinh. Tuy nhiên, như Bác Hồ căn dặn, mỗi nhà báo cần thường xuyên tu dưỡng đạo đức cách mạng. Viết báo là lĩnh vực đòi hỏi tài năng, *nhưng* đạo đức *vẫn là cái gốc và chính trị phải luôn đặt lên hàng đầu. Nhà báo cần tôn trọng sự thật khách quan, nhưng không phải sự thật nào cũng đưa lên mặt báo, nhất là một số vấn đề nhạy cảm về chính trị, như dân tộc, tôn giáo, đối ngoại, cần được cân nhắc* mức độ, liều lượng, thời điểm *trước khi đăng báo. Theo hướng đó, mấy năm qua, Hội Nhà báo Việt Nam đã phát động phong trào thi đua xây dựng nhà báo văn hóa, cơ quan báo chí văn hóa, gồm 12 tiêu chí, trong đó nhấn mạnh cần tập trung xây dựng cái hay, cái tốt; kiên quyết chống những biểu hiện phi văn hóa, như vòi vĩnh, sách nhiễu đơn vị có khuyết điểm để "lờ" đi, thậm chí có nhà báo vi phạm pháp luật…*

Trước sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ 4.0, sự bùng nổ của mạng xã hội, hơn bao giờ hết, Đảng và nhân dân ta mong muốn BCCMVN tiếp tục phát huy vai trò xung kích, luôn giữ vững trận địa thông tin chính thống, vừa làm tốt chức năng thời sự, vừa thực hiện vai trò định hướng đúng đắn dư luận xã hội trong bất cứ tình huống nào, thiết thực hướng tới kỷ niệm trọng thể 100 năm BCCMVN (21.6.1925 - 21.6.2025). ■

Hà Nội, 18.6.2024

SỐ BÁO ĐẶC BIỆT CHÀO MỪNG 99 NĂM NGÀY BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM

● **Gộp các số 4052 (75) + 4053 (76), ra ngày thứ Sáu, 21.6.2024. Ảnh và thiết kế bìa: TRẦN HUẤN - LÊ MẠNH**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 10.000đ

HƯỚNG TỚI KỶ NIỆM 100 NĂM NGÀY BÁO CHÍ CÁCH MẠNG VIỆT NAM:

Dấu ấn **một thế kỷ**

●**THÚY HÀ**

Để chuẩn bị cho lễ kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2025), từ tháng 10.2023, Trung ương Hội Nhà báo Việt Nam đã ban hành kế hoạch tổ chức các hoạt động, sự kiện kỷ niệm dấu mốc quan trọng này.

Nhà báo Lê Quốc Minh, Phó trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, Tổng Biên tập Báo *Nhân Dân*, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam cho biết: "Kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam sẽ là dấu mốc mang tính lịch sử, là dấu son nhắc nhớ người làm báo chúng ta về một chặng đường đầy tự hào đã đi qua nhưng cũng là lúc bối cảnh mới với sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ thông tin, truyền thông. Sự cạnh tranh gay gắt của các loại hình báo chí đang đặt báo chí và những người làm báo chúng ta vào những thử thách chưa từng có, trong đó có việc buộc phải có những bước chuyển mình mạnh mẽ, với những cách làm chủ động, hiệu quả thậm chí mang tính đột phá, để giữ vững vị thế là kênh thông tin chính thống, chính thức của Đảng và Nhà nước, là tiếng nói của người dân, để xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại như Nghị quyết Đại hội thứ XIII của Đảng đã chỉ rõ".

Tầm nhìn mới của báo chí cách mạng Việt Nam

Nhà báo Lê Quốc Minh cũng cho rằng, hành trình phát triển trăm năm tới của báo chí cách mạng Việt Nam sẽ là hành trình nhiều kỳ vọng và thách thức. Tuy nhiên, lịch sử của dân tộc Việt Nam nói chung, lịch sử báo chí Việt Nam nói riêng cho thấy, mỗi khi gặp khó khăn cũng là lúc ý chí, tinh thần đoàn kết, sáng tạo của người Việt Nam lại được phát huy hơn bao giờ hết. Bên cạnh những phẩm chất vốn có của người Việt Nam luôn luôn đồng tâm, hiệp lực, đoàn kết trong những thời khắc khó khăn, sự cần cù, tinh thần tích cực, mong muốn vươn lên thì chúng ta vẫn phải thúc đẩy yếu tố đổi mới sáng tạo, dám chấp nhận những rủi ro để tạo ra những thử nghiệm quan trọng. Chính nhiệt huyết của mỗi nhà báo, mỗi tờ báo sẽ truyền cảm hứng để thôi thúc độc giả hướng tới những điều tốt đẹp.

Các hoạt động hướng tới kỷ niệm 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam được tổ chức nhằm ôn lại truyền thống vẻ vang, những đóng góp quan trọng, to lớn, sứ mệnh cao cả của báo chí cách mạng Việt Nam trong công cuộc đấu tranh giành độc lập dân tộc, thống nhất đất nước, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa, thực hiện công cuộc đổi mới, hội nhập quốc tế. Từ đó, cổ vũ động viên, biểu dương, tôn vinh và tri ân những thế hệ người làm báo, các cơ quan báo chí có thành tích tiêu biểu, xuất sắc; bồi dưỡng, giáo dục niềm tự hào, lòng yêu nghề đối với những người làm báo hôm nay. Đồng thời, khẳng định sự quan tâm chăm lo sâu sắc của Đảng, Nhà nước đối với báo chí; sự đồng hành, ủng hộ, tin tưởng, kỳ vọng của nhân dân đối với sự phát triển của nền báo chí cách mạng Việt Nam. Theo nhà báo Lê Quốc Minh, khi tổ chức các hoạt động kỷ niệm 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam, Hội Nhà báo Việt Nam cũng sẽ đề xuất sửa đổi, bổ sung, ban hành cơ chế, chính sách, nguồn lực để thúc đẩy sự phát triển của báo chí, góp phần xây dựng đội ngũ báo chí ngày càng vững vàng về bản lĩnh chính trị, chuyên môn nghiệp vụ và đạo đức nghề nghiệp. Bên cạnh đó, thực hiện tốt yêu cầu "Xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại" theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Tiếp tục đổi mới công tác tổ chức Hội; nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ đạo đức người làm báo; bảo vệ quyền hành nghề và lợi ích hợp pháp của hội viên trong giai đoạn mới của báo chí cách mạng Việt Nam.

Các hoạt động kỷ niệm 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam sẽ được tổ chức theo tinh thần tiết kiệm, sáng tạo, hiệu quả; gắn với thực tế địa phương, Bộ, Ban, ngành; giáo dục được lịch sử truyền thống địa phương cho thế hệ trẻ. Trong đó các Liên chi hội, Chi hội nhà báo trực thuộc Hội Nhà báo Việt Nam tổ chức các hoạt động phối hợp với cơ quan chủ quản cấp Bộ, Ban, ngành gộp bốn sự kiện vào dịp 21.6.2025 với quy mô phù hợp, thiết thực tránh hình thức, lãng phí: Lễ Kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam; Hội nghị "Gặp mặt biểu dương người làm báo tiêu biểu của Bộ, Ban, ngành"; Chương trình nghệ thuật chào mừng 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam; Triển lãm trưng bày, giới thiệu thành tựu 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam và báo chí ngành, trưng bày bộ sách 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam. Xây dựng phim tài liệu, phóng sự về quá trình hình thành, phát triển của báo chí cách mạng bộ, ban, ngành. Cung cấp các tư liệu của Bộ, Ban, ngành cho các cơ quan báo chí Trung ương xây dựng phim, phóng sự tài liệu 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam. Đối với các Hội nhà báo địa phương cũng tổ chức các hoạt động tương tự của địa phương, theo kế hoạch của trung ương.

Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa; Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam Lê Quốc Minh và các đại biểu tham quan gian triển lãm tại Hội Báo toàn quốc 2024

"Để thực hiện được sứ mệnh của báo chí cách mạng Việt Nam không đơn giản là câu chuyện sống còn của cơ quan báo chí. Đó là câu chuyện đưa được tiếng nói của Đảng, Nhà nước một cách chính xác, công bằng, cân bằng đến mọi người dân trong nước và thế giới với sự kiên định vừa làm tròn trách nhiệm chính trị, trách nhiệm xã hội?

Với truyền thống tốt đẹp đã xây dựng được, với bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, trình độ chuyên môn cao, tôi tin rằng, nhất định đội ngũ những người làm báo Việt Nam làm tròn sứ mệnh ấy."

(Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam LÊ QUỐC MINH)

Ngoài các hoạt động kỷ niệm, chào mừng, Hội Nhà báo Việt Nam sẽ tổ chức các hội thảo, tọa đàm, diễn đàn trao đổi. Trong đó có hội thảo khoa học "Báo chí cách mạng Việt Nam 100 năm đồng hành cùng sự nghiệp vẻ vang của Đảng, của dân tộc" dự kiến diễn ra tại Hà Nội và trực tuyến với một số điểm cầu. "Các hội thảo, tọa đàm, diễn đàn tập trung vào việc khẳng định, làm rõ vai trò, sứ mệnh, những đóng góp to lớn của báo chí cách mạng Việt Nam trong công cuộc đấu tranh giành độc lập, thống nhất, xây dựng và đổi mới đất nước, hội nhập quốc tế. Thảo luận về những vấn đề đặt ra đối với báo chí hiện nay. Dự báo xu hướng phát triển của báo chí và những phương hướng, tầm nhìn, giải pháp để báo chí cách mạng ngày càng "chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại", nhà báo Lê Quốc Minh cho biết.

Các Liên chi hội, Chi hội nhà báo trực thuộc và Hội nhà báo các tỉnh, thành phố căn cứ chức năng, nhiệm vụ và tình hình thực tiễn tại cơ quan, địa phương, đơn vị tổ chức các hội thảo, tọa đàm, diễn đàn phù hợp, thiết thực. Hội thảo, tọa đàm, diễn đàn bàn về cơ chế, chính sách, nguồn lực cho hoạt động báo chí; xu hướng phát triển của báo chí hiện đại, sứ mệnh báo chí; xây dựng đội ngũ những người làm báo Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới. Cụ thể hơn là thảo luận về báo chí hiện đại trong xu thế chuyển đổi số; nâng cao chất lượng báo chí theo đúng tôn chỉ mục đích; vai trò của báo chí với mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của địa phương, bộ, ban, ngành. Các triển lãm, trưng bày, giới thiệu sản phẩm theo chuyên đề báo chí gắn với các sự kiện quan trọng của đất nước, của các tỉnh, thành phố và Bộ, ban, ngành cũng được tổ chức tuỳ theo các sự kiện cụ thể. Các Liên chi hội, Chi hội nhà báo trực thuộc và Hội nhà báo các tỉnh, thành phố tuyên truyền chỉ đạo, tổ chức theo chuyên đề báo chí gắn với Hội báo Xuân, Hội

báo toàn quốc: *95 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam, 80 năm Cách mạng Tháng Tám thành công và Quốc khánh nước CHXHCN Việt Nam; Kỷ niệm 50 năm ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước* và các sự kiện đặc thù của tỉnh, thành phố, bộ, ban, ngành…

Báo chí phải mang tính dẫn dắt

"Cách đây 99 năm, ngày 21.6.1925, lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc xuất bản số báo *Thanh Niên*, đặt nền móng khai sinh nền báo chí cách mạng Việt Nam. Nhớ về cội nguồn cũng chính là lúc mỗi người làm báo chúng ta cảm nhận rõ hơn vinh dự cũng như trách nhiệm "phụng sự nhân dân, phụng sự cách mạng" của mình", nhà báo Lê Quốc Minh ôn lại ngày truyền thống của ngành và chia sẻ về kế hoạch tổ chức các hoạt động Kỷ niệm 100 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam.

"99 năm qua, những người làm báo Việt Nam đã làm tốt trách nhiệm ấy, luôn đồng hành cùng đất nước, dân tộc. Trong những năm tháng chiến tranh, hàng nghìn lượt cán bộ, phóng viên báo chí đã sát cánh cùng bộ đội, dân công chiến đấu, phục vụ chiến đấu trên các mặt trận. Hàng trăm nhà báo đã anh dũng hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, tô thắm thêm truyền thống vẻ vang của báo chí cách mạng nước nhà. Bước sang thời kỳ hòa bình, đổi mới và hội nhập, các cơ quan báo chí đã thực hiện tốt vai trò là cơ quan ngôn luận của Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị, xã hội, nghề nghiệp, là diễn đàn của nhân dân, giữ vững định hướng chính trị, góp phần củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ", nhà báo Lê Quốc Minh khẳng định.

Một trong những hoạt động quan trọng hướng tới 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam là năm 2025 hoàn thành tổng kết việc thực hiện Quyết định số 362/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc năm 2025. Qua đó, tổng kết, đánh giá kết quả đạt được, những bài học kinh nghiệm, những tồn tại, hạn chế, khó khăn, vướng mắc, bất cập phát sinh trong quá trình triển khai; đề xuất, kiến nghị quy hoạch báo chí giai đoạn tiếp theo phù hợp với tình hình thực tiễn hoạt động báo chí. Bên cạnh đó, Hội Nhà báo Việt Nam sẽ phối hợp chặt chẽ với Bộ TT&TT và các cơ quan chức năng hoàn thiện cơ chế đặt hàng, giao nhiệm vụ cho báo chí, giúp báo chí sớm tự chủ, phát huy tính chủ động, khả năng dẫn dắt, định hướng dư luận và triển khai chính sách vào cuộc sống. Nâng cao chất lượng, tối ưu hóa nguồn tài chính của chương trình báo chí chất lượng cao.

"Trong thời đại hiện nay, trong kỷ nguyên số, muốn đạt mục tiêu cao của đất nước, hướng tới một dấu mốc là nước phát triển thì báo chí phải làm nhiều hơn nữa, hơn là thuần túy chỉ phản ánh những gì đang diễn ra. Báo chí phải mang tính dẫn dắt. Mỗi nhà báo, mỗi tờ báo, cả hệ thống báo chí cách mạng Việt Nam nói chung phải nghĩ đến kỹ năng, biện pháp hằng ngày, hằng giờ, của ngày hôm nay, của ngày mai, của năm tới để bồi dưỡng, nâng cao, tự hoàn thiện mình. Đó có thể là kỹ năng kể chuyện, kỹ năng báo chí, kỹ năng công nghệ còn thiếu để khát vọng dễ trở thành hiện thực", nhà báo Lê Quốc Minh nhấn mạnh.

Hội nghị báo chí toàn quốc năm 2024 tại TP.HCM

Các phóng viên chiến trường Thông tấn xã Việt Nam: Chu Chí Thành, Trần Mai Hưởng, Mai Văn Minh

Ảnh: TTXVN

Nâng cao chất lượng Giải báo chí quốc gia

Giải báo chí quốc gia là giải thưởng cao quý nhất của người làm báo, tôn vinh các tác phẩm báo chí xuất sắc và các nhà báo có đóng góp tích cực cho sự nghiệp báo chí nước nhà.

Để nâng cao chất lượng Giải báo chí quốc gia, tổng kết thực hiện quyết định số 369/QĐ-TTg ngày 29.3.2007 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án Giải báo chí quốc gia; quyết định số 1694/QĐ-TTg ngày 22.9.2014 của Thủ tướng Chính phủ về phê duyệt Đề án nâng cao chất lượng Giải báo chí quốc gia, năm 2024, Hội Nhà báo Việt Nam sẽ tổng kết, đánh giá việc tổ chức triển khai Giải này. Từ đó, làm rõ kết quả đạt được và những hạn chế, bất cập; đề xuất, kiến nghị giải pháp nâng cao chất lượng Giải báo chí quốc gia. Các địa phương, bộ, ban, ngành cũng tổng kết, đánh giá việc tổ chức triển khai Giải báo chí tỉnh, thành phố; Giải báo chí bộ, ban, ngành và đưa ra giải pháp nâng cao chất lượng các Giải.

Triển khai Kế hoạch số 2001/KH-BVHTTDL ngày 13.5.2024 của Bộ VHTTDL về việc tổ chức các hoạt động Kỷ niệm 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam, Liên chi hội Nhà báo Bộ VHTTDL đã đề nghị các Chi hội Nhà báo thuộc Liên chi hội chủ động xây dựng kế hoạch tuyên truyền, đảm bảo sáng tạo, thiết thực, cụ thể, trong đó đặc biệt chú trọng đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, tạo thành đợt sinh hoạt chính trị nghề nghiệp sôi nổi, mang ý nghĩa sâu sắc.

Cùng với đó, Hội Nhà báo Việt Nam cũng thường xuyên tổ chức đào tạo, bồi dưỡng, tập huấn nâng cao chất lượng nguồn nhân lực báo chí, truyền thông. Các Liên chi hội, Chi hội nhà báo trực thuộc và Hội nhà báo các tỉnh, thành phố rà soát, đánh giá chất lượng đội ngũ người làm báo, truyền thông; những vấn đề đặt ra. Đề xuất giải pháp, chương trình đào tạo, bồi dưỡng kiến thức phù hợp với từng đối tượng là lãnh đạo các cơ quan báo chí, phóng viên, biên tập viên, kỹ thuật viên, người làm báo. Chú trọng nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đạo đức nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, góp phần xây dựng nguồn nhân lực báo chí, truyền thông có chất lượng cao, đáp ứng tốt các yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra. Các Liên chi hội, Chi hội nhà báo trực thuộc và Hội nhà báo các tỉnh, thành phố phối hợp sâu rộng với Hội Nhà báo Việt Nam và các cơ sở giáo dục, đào tạo ngành Báo chí, truyền thông mở các lớp tập huấn, chuyên đề về báo chí truyền thông cho các đối tượng là hội viên Hội Nhà báo Việt Nam, sinh viên báo chí và người làm báo. Tổ chức các lớp tập huấn về chuyển đổi báo chí; nâng cao năng lực bồi dưỡng, nghiệp vụ; đề ra chiến lược báo chí địa phương, báo chí Bộ, Ban, ngành; tiếp nối truyền thống báo chí cách mạng Việt Nam.

Ngoài việc đồng hành cùng sự phát triển, hùng cường của đất nước, hướng tới 100 năm ngày Báo chí cách mạng Việt Nam, Hội Nhà báo Việt Nam cũng tổ chức các hoạt động đền ơn đáp nghĩa, uống nước nhớ nguồn; hoạt động xã hội, từ thiện, văn hóa thể thao. Trong đó, dự kiến từ tháng 4-6.2025, tổ chức chương trình "Về nguồn" nhằm ôn lại quá trình hình thành, xây dựng, phát triển của báo chí cách mạng Việt Nam. Tri ân những người làm báo đã có những đóng góp, hy sinh to lớn trong quá trình đấu tranh, xây dựng, phát triển đất nước; góp phần giáo dục truyền thống cho cán bộ, phóng viên, hội viên, người làm báo phấn đấu hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.

Theo Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam Lê Quốc Minh, "để thực hiện được sứ mệnh của báo chí cách mạng Việt Nam không đơn giản là câu chuyện sống còn của cơ quan báo chí. Đó là câu chuyện đưa được tiếng nói của Đảng, Nhà nước một cách chính xác, công bằng, cân bằng đến mọi người dân trong nước và thế giới với sự kiên định vừa làm tròn trách nhiệm chính trị, trách nhiệm xã hội. Với truyền thống tốt đẹp đã xây dựng được, với bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng, trình độ chuyên môn cao, tôi tin rằng, nhất định đội ngũ những người làm báo Việt Nam làm tròn sứ mệnh ấy". ■

Mong chờ thêm một mùa giải "bội thu"

● PHƯƠNG ANH (thực hiện); ảnh: TR.HUẤN

Sau thành công của mùa giải đầu tiên năm 2023, Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hoá, Thể thao và Du lịch" lần thứ Hai đang thu hút nhiều cơ quan báo chí, các nhà báo gửi tác phẩm tham dự.

Khẳng định sức hút và những dấu ấn sau Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hoá, Thể thao và Du lịch" lần thứ Nhất, Phó Chủ tịch thường trực Hội Nhà báo Việt Nam Nguyễn Đức Lợi nhận định, thành công này đã tạo nền tảng quan trọng cho nhiều kỳ vọng, mong chờ có thêm một mùa giải "bội thu", từ đó dần hình thành thương hiệu của một Giải thưởng báo chí chuyên ngành uy tín, chất lượng.

Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa; Bộ trưởng Nguyễn Văn Hùng trao Giải nhất cho các tác giả

Nền tảng cho những mùa giải tiếp nối

● **P.V:** *Mùa đầu tiên của Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hoá, Thể thao và Du lịch" đã tạo bất ngờ khi thu hút tới gần 1.100 tác phẩm tham dự. Với tư cách Phó Chủ tịch Hội đồng Chung khảo, ông có cho rằng đây là nền tảng quan trọng để tiếp nối thành công cho mùa giải năm nay?*

- Nhà báo Nguyễn Đức Lợi: Lần đầu tiên tổ chức nhưng Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa, Thể thao và Du lịch" năm 2023 thực sự đã mang đến bất ngờ, với sức lan tỏa rộng lớn. Giải thưởng đã nhận sự tham gia, hưởng ứng rộng rãi của các cơ quan báo chí, các nhà báo, hội viên Hội Nhà báo trong toàn quốc. Các Hội đồng Giám khảo gồm những nhà báo tên tuổi, uy tín đều nhận định rằng không có nhiều giải báo chí chuyên ngành có sức hút mạnh mẽ đến vậy.

Gần 1.100 tác phẩm từ các cơ quan báo chí trong toàn quốc đã gửi về tham dự, bao gồm các cơ quan báo chí Trung ương, địa phương, trong đó đáng ghi nhận có nhiều tác phẩm được gửi về từ các địa bàn vùng sâu, vùng xa… Kết quả đó không chỉ thể hiện VHTTDL là mảng đề tài thực sự hấp dẫn mà còn cho thấy các nhà báo, các cơ quan báo chí ngày càng quan tâm nhiều hơn, dành nhiều dung lượng hơn cho những tác phẩm báo chí về các lĩnh vực này.

Trong bối cảnh Đảng, Nhà nước ta luôn dành sự quan tâm đặc biệt đến lĩnh vực văn hóa, sự ra đời của Giải báo chí toàn quốc Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa, Thể thao và Du lịch đã khẳng định sự cần thiết, đúng đắn. Thành công của mùa giải đầu tiên không chỉ về mặt số lượng, đa dạng về đề tài, mà còn đạt chất lượng chuyên môn tốt, có tính quy tụ cao. Các tác phẩm đều bám sát những chủ đề lớn, phản ánh đậm nét các sự kiện quan trọng của đất nước, trải đều trong các lĩnh vực VHTTDL và gia đình.

Nhà báo Nguyễn Đức Lợi (giữa) cùng các thành viên trong Hội đồng chấm chung khảo Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa, Thể thao và Du lịch" lần thứ Nhất

Hội Nhà báo Việt Nam đánh giá đây là thành công rất đáng ghi nhận của một giải báo chí chuyên ngành. Điều đó cũng khẳng định tầm quan trọng của việc tổ chức Giải thưởng và chắc chắn, đây là nền tảng cho những thành công tiếp nối của các mùa giải sau.

● *Văn hóa, Thể thao và Du lịch vốn là những lĩnh vực có độ bao quát rộng, nhiều vấn đề nhạy cảm và ngày càng thu hút sự quan tâm của dư luận, công chúng. Tính đặc thù này đã được thể hiện như thế nào trong những tác phẩm báo chí tham gia Giải thưởng, thưa ông?*

- Như tôi đã nói, thành công của mùa giải đầu tiên không chỉ là số lượng tác phẩm tham dự mà chính là chất lượng các tác phẩm, độ phủ sóng từ các cơ quan báo chí Trung ương, báo chí của các Bộ, ngành đến các địa phương như Báo Đà Nẵng, Báo Cần Thơ, Vĩnh Long, Tây Ninh...

Sau Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021, tinh thần lan tỏa từ thông điệp ý nghĩa của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: *"Văn hóa là hồn cốt dân tộc. Văn hóa còn thì dân tộc còn. Văn hóa mất thì dân tộc mất…"* đã thấm sâu và được báo chí khai thác, thể hiện dưới nhiều góc nhìn, nội dung sâu sắc, hình thức đa dạng. Các tác phẩm không chỉ đơn thuần dừng ở phản ánh mà được đào sâu, thể hiện sáng tạo, xây dựng công phu và toàn diện về nhiều vấn đề trong các lĩnh vực VHTTDL và gia đình. Những vấn đề, câu chuyện tưởng như khô khan, theo mô típ quen thuộc lại được các nhà báo thể hiện khá sinh động, công phu, phát hiện những góc nhìn mới, kết hợp nhuần nhuyễn lý luận với thực tiễn; đi sâu vào các khía cạnh cụ thể. Có thể kể đến một số nội dung như: Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách Hồ Chí Minh; giá trị của Đề cương về Văn hóa Việt Nam 1943; tinh thần lan tỏa của Hội nghị Văn hóa toàn quốc 2021; chấn hưng văn hóa Việt Nam; bảo tồn, phát huy giá trị của di sản; khai mở tiềm năng, hiến kế phát triển du lịch; giải pháp, chính sách đầu tư cho thể thao...

Nhiều tác phẩm được đầu tư công phu, có tính phát hiện, phản biện các chủ trương, chính sách lớn của Đảng, Nhà nước; đề xuất nhiều giải pháp kiến tạo, cách làm hay, có sức lan tỏa. Nhiều tác phẩm được đầu tư kỹ cả về nội dung lẫn hình thức thể hiện, gần gũi, sinh động và hấp dẫn người đọc.

Cạnh đó, ngày càng nhiều vấn đề nóng, nhạy cảm nhận được sự quan tâm rộng rãi của dư luận như câu chuyện ứng xử của văn nghệ sĩ, văn hóa trên không gian

mạng, quản lý lễ hội, quảng cáo… được khai thác và thể hiện cuốn hút. Cùng với số lượng lớn các tác phẩm báo in, báo điện tử cũng có số lượng tác phẩm tham gia lớn, chinh phục BGK với nhiều tác phẩm đầu tư công phu cả về nội dung lẫn hình thức, thể hiện đặc trưng và thế mạnh của loại hình. Nhiều tác phẩm truyền hình được khán giả quan tâm, tạo hiệu ứng tuyên truyền. Nhiều tác phẩm phát thanh mang tính chuyên nghiệp, công phu, thu hút khán giả. Đặc biệt, loại hình ảnh báo chí ghi nhận số lượng tác phẩm tham dự ở mức cao so với các giải báo chí Bộ, ngành khác. Đề tài khá đa dạng, phản ánh nhiều góc cạnh của đời sống văn hóa, thể thao và du lịch; thể hiện sự tìm tòi, cần mẫn của tác giả về đề tài, đầu tư công phu về ý tưởng và cách thức thể hiện.

"Mảnh đất rộng" cần khai thác

● *Nhiều Giải thưởng báo chí quốc gia có trước đã ghi nhận sự tham gia còn thưa thớt của các tác phẩm về văn hóa, thể thao và du lịch. Giải báo chí Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa, Thể thao và Du lịch ra đời có lấp được "khoảng trống" này không, thưa ông?*

- Trong những chỉ đạo của lãnh đạo Đảng, Nhà nước, đặc biệt trong phát biểu của Thủ tướng Chính phủ tại cuộc làm việc với Hội Nhà báo Việt Nam nhân kỷ niệm 98 năm Ngày Báo chí cách mạng Việt Nam luôn nhấn mạnh cần đẩy mạnh tuyên truyền về văn hóa trong các tác phẩm báo chí cũng như trong mọi hoạt động của báo chí. Đại hội XIII của Đảng đã nhấn mạnh quan điểm: "Văn hóa phải được đặt ngang hàng với kinh tế, chính trị, xã hội". Trong thời gian qua, báo chí cách mạng Việt Nam đã chú trọng, dành thời lượng, dung lượng đáng kể nhằm triển khai các quan điểm của Đảng về văn hóa vào cuộc sống.

Ở Giải Báo chí quốc gia, chúng tôi thấy rằng hàm lượng văn hóa trong các tác phẩm báo chí đã được các nhà báo, các cơ quan báo chí quan tâm khai thác, đề cập nhiều hơn. Những quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước; phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc 2021… được báo chí khai thác, chuyển tải qua nhiều bài viết đa dạng về thể loại, hấp dẫn về nội dung, mang đậm hơi thở cuộc sống ở các vùng, miền. Chúng ta thấy sự xuất hiện ngày càng đa dạng hơn các tác phẩm đề cập về thực trạng hệ thống thiết chế văn hóa, về đời sống văn hóa, thị trường nghệ thuật… và lớn hơn, bao trùm hơn là những vấn đề về chấn hưng văn hóa, về phát triển văn hóa, con người Việt Nam trong sự phát triển bền vững của đất nước.

Tuy nhiên, bởi tính chất đặc thù nên số lượng tác phẩm về VHTTDL lọt vòng sâu của Giải báo chí quốc gia hay một số giải báo chí lớn khác chưa nhiều. Vì vậy, một Giải báo chí chuyên về Văn hóa, Thể thao và Du lịch đặt ra những kỳ vọng sẽ có nhiều tác phẩm chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ của ngành cũng như hấp dẫn độc giả. Những tác phẩm chất lượng dự thi Giải thưởng này cũng có thể là một nấc trung gian để các cơ quan báo chí lựa chọn, tham gia Giải báo chí quốc gia và những giải thưởng báo chí khác.

Nhìn lại mùa giải đầu tiên, Hội đồng giám khảo đều đánh giá cao chất lượng mặt bằng tác phẩm tham dự. Khai thác chất liệu đa lĩnh vực, hầu hết các tác phẩm đã bám sát tiêu chí của Giải; chất lượng tương đối đồng đều. Một số tác phẩm được đầu tư khá công phu, bài bản, nhất là các tác phẩm báo điện tử đã chú trọng áp dụng công nghệ hiện đại của báo chí đa phương tiện, với các thể loại Megastory, Longform... Nhiều tác phẩm đi sâu vào những đề tài bao quát, tổng hợp như chủ trương, quan điểm của Đảng, chủ trương, chính sách của Nhà nước trong phát triển văn hóa, thể thao và du lịch; không sa vào những chủ đề dễ dãi, đơn giản. Nhiều bài báo công phu, khai thác những chủ đề, vấn đề gai góc, thời sự nóng bỏng được xã hội quan tâm…

> *"Hội đồng giám khảo đều đánh giá cao chất lượng mặt bằng tác phẩm tham dự. Khai thác chất liệu đa lĩnh vực, hầu hết các tác phẩm đã bám sát tiêu chí của Giải; chất lượng tương đối đồng đều. Một số tác phẩm được đầu tư khá công phu, bài bản, nhất là các tác phẩm báo điện tử đã chú trọng áp dụng công nghệ hiện đại của báo chí đa phương tiện, với các thể loại Megastory, Longform... Nhiều tác phẩm đi sâu vào những đề tài bao quát, tổng hợp như chủ trương, quan điểm của Đảng, chủ trương, chính sách của Nhà nước trong phát triển văn hóa, thể thao và du lịch; không sa vào những chủ đề dễ dãi, đơn giản. Nhiều bài báo công phu, khai thác những chủ đề, vấn đề gai góc, thời sự nóng bỏng được xã hội quan tâm…"*
>
> **(Nhà báo NGUYỄN ĐỨC LỢI)**

Tôi cho rằng, VHTTDL chính là một mảnh đất rộng và màu mỡ mà các nhà báo có thể khai thác sâu, cho ra đời những tác phẩm hấp dẫn, sáng tạo, lôi cuốn và có ích với bạn đọc. Giải Báo chí toàn quốc "Vì sự nghiệp phát triển Văn hóa, Thể thao và Du lịch" vì vậy càng có ý nghĩa quan trọng trong việc thôi thúc, khuyến khích các nhà báo, những cây bút sắc sảo đầu tư, tiếp tục cho ra đời các tác phẩm xuất sắc về những lĩnh vực này.

● *Tiếp tục đặt ra nhiều kỳ vọng ở mùa giải thứ hai, theo ông, để nâng cao hơn nữa về chất lượng giải thưởng, BTC cần khắc phục, hoàn thiện những vấn đề gì?*

- Một số vấn đề về công tác tổ chức cần được hoàn thiện hơn trong những mùa tiếp theo. Trong đó, cần tăng cường công tác tuyên truyền để thu hút sự tham gia nhiều hơn của các cơ quan báo chí ở mọi loại hình, đặc biệt là báo chí địa phương; cân đối giữa lĩnh vực văn hóa với các lĩnh vực thể thao, du lịch nhằm phản ánh đầy đủ, toàn diện các lĩnh vực của ngành. Trong bối cảnh công nghệ ngày càng phát triển, chúng ta cần khuyến khích xuất hiện nhiều hơn các tác phẩm thuộc các loại hình báo chí hiện đại như Longform, Mega Story, Infographic… Đây là những loại hình được thực hiện công phu, ấn tượng, theo kịp xu hướng công nghệ làm báo hiện đại, tăng khả năng tiếp cận cho độc giả.

Hội Nhà báo Việt Nam với tư cách là đơn vị đồng tổ chức, chúng tôi sẽ tích cực đồng hành cùng Bộ VHTTDL trong các vấn đề liên quan đến công tác tổ chức, quy trình và chấm chọn các tác phẩm về Văn hóa, Thể thao và Du lịch, tìm kiếm những tác phẩm xuất sắc để trao thưởng, vinh danh.

● *Xin cảm ơn ông!* ■

Một tiết mục nghệ thuật tại Lễ trao giải

Môi trường văn hóa báo chí ngày càng phải được thiết lập

● THÙY TRANG

Theo nhiều nhà báo, việc "Xây dựng môi trường văn hóa trong các cơ quan báo chí" đang là đòi hỏi bức thiết để góp phần rèn luyện bản lĩnh, nâng cao phẩm chất đạo đức, hướng đến những tác phẩm chất lượng, giàu trữ lượng văn hóa…

Tại Hội Báo toàn quốc năm 2024 lần đầu tổ chức tại phía Nam, Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam Lê Quốc Minh nhấn mạnh, trong bối cảnh khó khăn, thách thức chung của thế giới, khu vực và đất nước, có những thách thức chưa từng có tiền lệ, báo chí vẫn luôn là lực lượng xung kích trên mọi mặt trận.

"Công tác thông tin, tuyên truyền trên báo chí về việc triển khai thực hiện các nhiệm vụ chính trị, các vấn đề kinh tế, xã hội, văn hóa, quốc phòng, an ninh… được quan tâm, chú trọng, có chiều sâu, tạo sức lan tỏa tích cực. Tuyên truyền về phòng chống tham nhũng, tiêu cực, đấu tranh với các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống tiếp tục được triển khai mạnh mẽ, ngày càng đi vào chiều sâu, thực chất, mang lại hiệu quả cao. Tuyên truyền về xây dựng và phát triển văn hóa, con người Việt Nam ngang tầm với tuyên truyền phát triển kinh tế theo đúng định hướng chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị Văn hóa toàn quốc năm 2021…", Chủ tịch Hội Nhà báo Việt Nam nhấn mạnh.

Để có nhiều tác phẩm báo chí chất lượng, mang hơi thở cuộc sống và giàu tính nhân văn, Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa đã nhấn mạnh, Hội Nhà báo các cấp cần định hướng các cơ quan báo chí bám sát thực tiễn sự nghiệp đổi mới, phát triển của đất nước, các vấn đề thời sự; phản ánh sâu sắc, sinh động hơi thở, nhịp đập của cuộc sống để có nhiều tác phẩm báo chí chất lượng, khách quan, chân thực, có tính chiến đấu cao, giá trị nhân văn sâu sắc. Mỗi tác phẩm báo chí phải là một thông điệp thuyết phục, tác động vào cả trí óc và trái tim công chúng, từ đó định hướng dư luận, tạo đồng thuận xã hội, góp phần củng cố niềm tin của nhân dân vào Đảng, Nhà nước, vào sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước.

Bất chấp nguy hiểm về đại dịch Covid - 19, nhiều phóng viên, nhà báo vẫn lăn xả tại hiện trường Ảnh: T.NGHĨA

Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương chỉ đạo, cần thúc đẩy mạnh mẽ và quyết liệt hơn đổi mới, sáng tạo trong báo chí, tìm kiếm và triển khai các mô hình tòa soạn số với phương thức tổ chức, quản lý nhằm phát huy mạnh mẽ sức sáng tạo của nhà báo, đồng thời nghiên cứu tìm giải pháp hạn chế những bất cập, những nguy cơ khiến nhân lực và vật lực ngành báo chí bị ảnh hưởng tiêu cực bởi trí tuệ nhân tạo, robot và các công cụ số và các yếu tố kỹ thuật, công nghệ tiên tiến khác. Bên cạnh đó, chú trọng công tác kiểm tra, giám sát hội viên để khắc phục hiện tượng một số cấp Hội và cơ quan báo chí còn xảy ra hiện tượng vi phạm pháp luật và đạo đức nghề nghiệp người làm báo phải xử lý kỷ luật... Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa đề nghị Hội Nhà báo các cấp đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, tăng cường kiểm tra, giám sát việc thực hiện Quy định đạo đức nghề nghiệp người làm báo Việt Nam, Quy tắc đối với hội viên, nhà báo khi tham gia mạng xã hội; phong trào thi đua "Xây dựng môi trường văn hóa trong các cơ quan báo chí".

Trong điều kiện mưa lũ, nhiều phóng viên đã vượt qua khó khăn để ghi hình, đưa tin Ảnh: P.V

Trao đổi về sự cấp thiết của việc xây dựng môi trường văn hóa trong các cơ quan báo chí, nhà báo Nguyễn Đức Lợi, Phó Chủ tịch thường trực Hội Nhà báo Việt Nam khẳng định, "đời sống báo chí càng biến động, môi trường văn hóa báo chí càng phải được thiết lập, càng phải là bệ đỡ vững vàng để báo chí Việt Nam phát triển lành mạnh, đúng định hướng, chuyên nghiệp, hiện đại nhưng phải thực sự nhân văn".

Nhà báo Đào Xuân Hưng, Tổng Biên tập Tạp chí *Tài nguyên môi trường* nhận định, thực trạng hiện nay cho thấy vẫn còn tình trạng người làm báo có xu hướng thương mại hóa, lợi ích nhóm, tự chuyển biến, tự chuyển hóa, gây ảnh hưởng uy tín của cơ quan báo chí và sự phát triển chung của tòa soạn. Ông cho rằng, một nhà báo đúng nghĩa phải hội tụ đầy đủ các yếu tố, trong đó có trình độ học vấn nói chung và chuyên ngành nói riêng cùng với đó là có tri thức hiểu biết đúng đắn về văn hóa… Nhà báo Đoàn Minh Long, Chủ tịch Hội Nhà báo tỉnh Khánh Hòa cho rằng, trong bối cảnh hiện nay, việc nâng cao nhận thức về văn hóa, xây dựng và tạo lập không gian văn hóa trong hoạt động báo chí, xây dựng cơ quan báo chí và bản lĩnh người làm báo văn hóa là một yêu cầu cấp thiết.

Theo nhà báo Hồ Quang Lợi, nguyên Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nhà báo Việt Nam, "đừng nghĩ xây dựng môi trường văn hóa chỉ là một phong trào, mà đây phải trở thành một cuộc vận động sâu rộng trong các cơ quan báo chí và các cấp hội được thực hiện thường xuyên, liên tục, lâu dài thì mới đạt được những hiệu quả thực sự cho nghề báo Việt Nam. Trưởng ban Tuyên giáo Trung ương Nguyễn Trọng Nghĩa chỉ đạo cần tiếp tục đẩy mạnh phong trào xây dựng cơ quan báo chí văn hóa và người làm báo văn hóa. Việc này cần đi vào chiều sâu, phải trở thành thói quen văn hoá hằng ngày của từng nhà báo, hội viên, trong mọi hành vi tác nghiệp, từ đó góp phần sáng tạo ra nhiều sản phẩm báo chí có chất lượng, giàu giá trị văn hóa tốt đẹp, khơi dậy, định hướng những dòng chảy văn hóa tích cực trong đời sống xã hội.

Với mỗi người làm báo, cần nhận thức sâu sắc hơn nữa vai trò, vị trí, chức năng và nhiệm vụ của mình trong nền báo chí cách mạng Việt Nam; không ngừng trau dồi, nâng cao bản lĩnh chính trị, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn, kỹ năng công nghệ; rèn luyện tài, đức để "mắt sáng, lòng trong, bút sắc", xứng đáng là người chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng, văn hóa của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Phát huy truyền thống 99 năm báo chí cách mạng Việt Nam, tiếp tục những thành công của báo chí trong sự nghiệp đổi mới, báo chí cách mạng Việt Nam cần tích cực chuyển đổi số mạnh mẽ hơn nữa, tăng cường đào tạo nhân lực về chuyên môn nghiệp vụ, đào sâu nghiên cứu công chúng và xu hướng báo chí truyền thông hiện đại.

Cần đảm bảo tác phẩm báo chí về tính định hướng, tính chuyên biệt, tính hấp dẫn và tính cá nhân hoá. Mỗi người làm báo phải luôn tự ý thức học tập, nghiên cứu, tự rèn mình để có bản lĩnh chính trị, nền tảng văn hóa, kỹ năng công nghệ và tinh thần tận hiến, nhân văn vì lợi ích quốc gia dân tộc, vì sự phồn vinh, hạnh phúc của nhân dân. ■

Giải "bài toán hóc búa" của báo chí

●THANH NGỌC

Kỷ nguyên số đang bùng nổ, mang theo vô vàn cơ hội nhưng cũng đặt ra những thách thức to lớn cho ngành báo chí truyền thông. Bài toán kinh tế báo chí trở nên cấp bách hơn bao giờ hết, là nỗi trăn trở thường trực lớn nhất, cấp thiết cần lời giải để các cơ quan báo chí có thể tồn tại và phát triển.

Tại hội thảo "Kinh tế báo chí truyền thông Việt Nam trong bối cảnh phát triển kinh tế số" tổ chức tuần qua tại Hà Nội, nhiều chuyên gia cho rằng, chưa bao giờ nguồn thu của báo chí bị đe dọa mạnh mẽ như hiện nay.

"Cửa sống còn" để giành thị phần

Theo nghiên cứu của Viện nghiên cứu chính sách và phát triển truyền thông (IPS), hiện có năm nguồn thu chính của cơ quan báo chí Việt Nam, gồm quảng cáo trên báo in; ngân sách từ nhà nước, cơ quan chủ quản; doanh thu từ phát hành báo in; hợp đồng truyền thông, nội dung được tài trợ, tiếp thị liên kết; quảng cáo điện tử. Trong đó, dù có xu hướng sụt giảm nhưng phần lớn các tòa soạn báo tại Việt Nam hiện vẫn phụ thuộc vào hai nguồn thu chủ yếu là quảng cáo và phát hành, rất ít các cơ quan báo chí thực hiện đa dạng nguồn thu. Chỉ có một số ít tòa soạn báo đã từng bước tạo thương hiệu, thu tiền được của độc giả từ việc thu phí trực tuyến, bán nội dung số, tăng thêm nguồn thu từ việc tổ chức các sự kiện.

Trong bối cảnh báo chí toàn cầu đang đối mặt với nhiều thách thức như hiện nay, các đơn vị báo chí, truyền thông thế giới đang linh hoạt tìm cách đa dạng hóa nguồn thu, tập trung vào các giải pháp như tổ chức sự kiện, thu hút tài trợ, hợp tác với mạng xã hội cũng như các nền tảng công nghệ, trí tuệ nhân tạo... Tuy nhiên, ở Việt Nam, nhiều cơ quan báo chí, nguồn thu vẫn đến từ các kênh truyền thống, tỷ trọng nguồn thu kinh tế số còn rất hạn chế. Vì thế, thay đổi và thích nghi với tình hình mới là một nhiệm vụ có tính chiến lược và cấp thiết của nhiều cơ quan báo chí hiện nay.

Việc phát triển kinh tế số là xu hướng tất yếu, giúp các tòa soạn thực hiện nhiệm vụ kép là nhiệm vụ chính trị (theo tôn chỉ, mục đích của tờ báo) và làm kinh tế để tồn tại và phát triển. Theo ông Đồng Mạnh Hùng, Đài Tiếng nói Việt Nam, nền báo chí nói chung và mỗi cơ quan báo chí nói riêng buộc phải thay đổi tư duy quản trị, quản lý và sản xuất nhằm thích nghi với môi trường truyền thông mới để phát triển bền vững. Chuyện chuyển đổi số đang trở nên rất nóng trong mỗi cơ quan báo chí và bản thân mỗi nhân lực ngành báo chí. Bởi vậy, việc ứng dụng công nghệ 4.0 vào làm báo vừa là để các báo hòa nhập xu thế truyền thông 4.0, vừa nhằm tối ưu hóa nguồn lực, tăng năng lực tiếp cận nguồn tin, đa dạng hóa kênh truyền thông để gia tăng hiệu ứng và tăng hiệu quả... Chuyển đổi số là tất yếu trong hoạt động báo chí và là việc phải làm của mỗi cơ quan báo chí, không phải chỉ để lan tỏa thông tin mà nó là một "cửa" sống còn để giành thị phần công chúng và doanh thu truyền thông, quảng cáo trong phát triển kinh tế số.

"Vòng kim cô" cần được nới bỏ

Ở góc độ quản lý nhà nước, Thứ trưởng Bộ TT&TT Nguyễn Huy Dũng khẳng định, kinh tế góp phần tạo nên sự phát triển lành mạnh của nền báo chí cách mạng Việt Nam. Nếu không có sự hỗ trợ đắc lực của kinh tế, không thể có một cơ quan báo chí mạnh.

Hiện nay các cơ quan báo chí đang phải đối mặt với nguy cơ sụt giảm doanh thu mạnh, trong bối cảnh các nền tảng mạng xã hội đã lấy đi khoảng 70% doanh thu của báo chí chính thống. Ngoài ra, hiện tại các cơ quan báo chí đang gặp phải một số khó khăn, vướng mắc trong các quy định về cơ chế tự chủ tài chính của đơn vị sự nghiệp công lập, bên cạnh đó là cơ chế giao nhiệm vụ, đặt hàng hoặc đấu thầu sản xuất cung cấp dịch vụ công sử dụng ngân sách nhà nước.

Tháo gỡ cơ chế để báo chí, truyền thông phát triển trong bối cảnh kinh tế số **Ảnh: ITN**

Còn theo PGS.TS Bùi Chí Trung, Phó Viện trưởng Viện Đào tạo Báo chí và Truyền thông, một trong những nguyên nhân dẫn tới khó khăn trong hoạt động kinh tế báo chí đó là việc xây dựng và áp dụng các mô hình kinh doanh báo chí, truyền thông chưa thực sự phù hợp. Ngay từ xuất phát điểm ban đầu, tiếp cận của báo chí (đặc biệt là báo điện tử) cho phép được đọc miễn phí, thậm chí đã định hình thói quen khó thay đổi của công chúng. Thực tế hiện nay, nhiều tin tức báo chí được đưa lên mạng xã hội mà không trả bản quyền. Dù rằng bài báo đó là một tác phẩm do lao động của nhà báo, của cơ quan báo chí tạo ra, tốn nhiều chi phí. Nếu không tìm cách bảo vệ được bản quyền và tính phí sử dụng, cơ quan báo chí sẽ mất nguồn thu, sẽ không tiếp tục phát triển được nội dung chuyên biệt, đặc sắc. Vòng xoáy suy giảm chất lượng sẽ tiếp tục lún sâu khi mức độ đầu tư ngân sách cố định ngày càng giảm thiểu không đủ đáp ứng sự phát triển. Vì vậy, cần có những giải pháp đột phá hơn về bản quyền và mô hình thu phí bản quyền trong không gian mạng.

Về mặt pháp luật, hiện nay Việt Nam chưa điều chỉnh cơ chế, phương thức bắt buộc các nền tảng lớn có số lượng người dùng nhiều như Google, Facebook phải trả tiền khai thác thông tin (việc này đã được một số nước thực hiện). Tuy số tiền đó không nhiều nhưng bước đầu đã được thực hiện. Quy định về sở hữu trí tuệ với sản phẩm báo chí chưa thể hiện rõ trong luật bản quyền và sở hữu trí tuệ. Trong Luật Báo chí có điều khoản quy định nguồn thu của các cơ quan báo chí được thu từ khai thác bản quyền, nhưng trên thực tế có lẽ chỉ một phần của truyền hình có thể thực hiện tốt, còn lại với các báo, báo điện tử thì chưa làm được. Tình trạng sao chép, xâm phạm bản quyền báo chí tràn lan mà chưa có giải pháp phù hợp là thực tế mà báo chí Việt Nam đang phải đối mặt.

Kinh tế báo chí nói chung đang thu hút nguồn thu trên môi trường số, thông qua các hệ thống nội dung số, thu dịch vụ giá trị gia tăng trên mạng viễn thông, các dịch vụ thu phí bạn đọc với nội dung chuyên biệt, hấp dẫn… Tuy nhiên, Luật Báo chí hiện hành chưa công nhận các sản phẩm đặc thù trên nền tảng số là thể loại báo chí. Vì thế, nhiều chuyên gia góp ý, cần bổ sung, điều chỉnh, sửa đổi Luật Báo chí, đồng thời bổ sung định mức kinh tế kỹ thuật cho hoạt động sáng tạo, sản xuất nội dung trên môi trường số, tạo hành lang pháp lý cho sự phát triển nội dung số được thuận lợi, tạo điều kiện để báo chí phát triển trong kỷ nguyên số. ■

Ngày nay, những sạp bán báo in ngày càng thưa vắng trên nhiều con phố ở Hà Nội **Ảnh: P.V**

Những ký ức **sống mãi trên đầu ngọn bút**

● **Bài, ảnh: BẢO NGÂN**

Bên những kỷ vật, trang báo nhuốm màu thời gian, nhà báo Trần Kim Hoa, Giám đốc Bảo tàng Báo chí Việt Nam xúc động: "Năm 2017, khi Bảo tàng chưa chính thức ra đời, chúng tôi đã có một cuộc gặp gỡ với các nhà báo tuổi 90. Ký ức những năm tháng đã qua chính là tài sản vô giá. Ký ức ấy hiển hiện trên từng hình ảnh, tài liệu, hiện vật..., chính là trái tim, là nhịp đập của Bảo tàng về nền Báo chí Việt Nam qua nhiều thế hệ".

Tập san *Văn Hóa*, tiền thân của Báo *Văn Hóa* trưng bày tại nội dung Báo chí Việt Nam 1954-1975

Mong muốn tìm lại ký ức nghề báo nhiều thời đã thôi thúc cán bộ Bảo tàng Báo chí Việt Nam đến mọi vùng miền, từ núi cao đến vùng xa. Trong bộ sưu tập hơn 35 ngàn tài liệu, hiện vật của bảo tàng hôm nay, có những tài sản không gì đong đếm được.

Hành trình tìm về quá khứ

Nhà báo Trần Kim Hoa tâm sự, các cán bộ của Bảo tàng Báo chí Việt Nam rất thấm thía rằng, gia tài vô giá mà các thế hệ làm báo đi trước để lại đang mai một từng ngày mà nếu không kịp thời, chúng ta sẽ không thể tìm lại. Từ những tờ báo đầu tiên đến những tháng ngày mà các nhà báo, chiến sĩ xông pha trên chiến trường, giữa mưa bom bão đạn, nhiều người đã đổ máu, đã hy sinh trên con đường đưa thông tin, đến với độc giả….

"Hành trình của chúng tôi đến mọi vùng miền chính là hành trình trở về quá khứ, để dựng lại một phần câu chuyện lịch sử về các thế hệ nhà báo, những con người đã tạo dựng nền móng cho ngày hôm nay…", nữ Giám đốc chia sẻ. Chị Hoa nhớ về những ngày đầu tiên nhận nhiệm vụ, thời điểm được ví như chỉ bằng tay không mà cần dựng nên cả một ngọn đồi. Khó khăn chồng chất, nhưng chỉ cần có tin ở đâu có tài liệu, hiện vật quý là cán bộ bảo tàng lại lên đường. "Chúng tôi đi khắp ba miền, đến nhiều cơ quan báo chí, gặp nhiều nhà báo và tiếp cận nhiều hiện vật vô cùng giá trị. Có những tờ báo, máy chữ, máy ảnh… gắn với dấu mốc lịch sử của dân tộc, tưởng như không thể có được, nhưng cuối cùng nhiều tài sản vô giá như thế đã đến với Bảo tàng", chị Hoa kể.

Tập san *Văn Hóa*, tiền thân của Báo *Văn Hóa* trưng bày tại Bảo tàng

Không gian trưng bày cuốn người xem vào dòng chảy đầy ắp thông tin về các chặng đường phát triển của Báo chí Việt Nam. Năm phần trưng bày gồm: Báo chí Việt Nam giai đoạn 1865-1925, Báo chí Việt Nam giai đoạn 1925-1945, Báo chí Việt Nam giai đoạn 1945-1954, Báo chí Việt Nam giai đoạn 1954-1975, Báo chí Việt Nam giai đoạn từ 1975 đến nay. Trong số hơn 35.000 hiện vật, tài liệu của Bảo tàng, có hơn 700 hiện vật, tài liệu độc đáo, quý hiếm phản ánh những sự kiện quan trọng của lịch sử báo chí Việt Nam được nghiên cứu, lập hồ sơ, thẩm duyệt để trưng bày thường xuyên. "Ngày 15.4.1865, *Gia Định* báo, tờ báo tiếng Việt đầu tiên ra mắt tại Sài Gòn, đánh dấu sự ra đời của báo chí Việt Nam. Ngày 21.6.1925, Báo *Thanh niên* do lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc sáng lập tại Quảng Châu (Trung Quốc) xuất bản số đầu tiên, mở đầu dòng báo chí cách mạng Việt Nam…", nữ Giám đốc đứng trước trưng bày *Những dấu mốc đầu tiên*, nơi có tờ *Gia định* báo. Sau *Gia định* báo, tại Sài Gòn, Hà Nội và một số địa phương lần lượt ra đời một số tờ báo và tạp chí khác…

Thời gian càng lùi xa, việc sưu tầm những tờ báo, hiện vật đầu tiên ấy vô cùng khó khăn. Sưu tầm những số báo *Gia Định* đầu tiên hay các hiện vật, tài liệu liên quan đến báo chí Việt Nam giai đoạn 1865-1925 là một trong số nhiều thách thức đó. Đọc cuốn lịch sử báo chí của TS Huỳnh Văn Tòng, nhà báo Kim Hoa đã rất mừng khi thấy ông viết rằng trong quá trình tìm kiếm tư liệu, ông phát hiện ở thư viện của Trường Ngôn ngữ và Văn minh Paris (Pháp) có lưu trữ những số báo *Gia Định* ra đời sớm nhất. Cán bộ bảo tàng liên hệ với phía thư viện và thật bất ngờ, họ cung cấp hơn 30 hình ảnh scan những tài liệu về báo chí Việt Nam giai đoạn khởi thủy; trong số đó có bản scan của tờ *Gia định* báo (số 4, phát hành

Cũng có nhiều điểm dừng chân thú vị trên hành trình khám phá bảo tàng như địa điểm giới thiệu về báo Thanh Niên, *tờ báo Cách mạng đầu tiên; trưng bày chiếc loa đại, công suất 500W ở bờ bắc sông Bến Hải - vĩ tuyến 17; không gian tái hiện lại một thời làm báo dưới hầm, nơi 12 số báo* Nhân Dân *đã ra đời trong Chiến dịch Điện Biên Phủ trên không; quy trình in, tráng ảnh trong buồng tối của Báo ảnh Việt Nam; trưng bày những ấn phẩm báo chí cổ, hình ảnh những tờ báo giai đoạn đầu tiên, trong đó có Tập san* Văn Hóa *(số ra tháng 7.1958, tiếp theo Số đặc biệt của Hội nghị Cán bộ Văn hóa lần thứ ba), tiền thân của Báo* Văn Hóa *(Cơ quan ngôn luận của Bộ VHTTDL)…*

ngày 15.7.1865). Tờ báo hiện đang được trưng bày trang trọng tại bảo tàng.

Rất nhiều câu chuyện đi tìm ký ức nghề như vậy đã được nhà báo, Giám đốc bảo tàng chia sẻ với chúng tôi. Ở vị trí trung tâm trong phần trưng bày Báo chí Việt Nam 1925-1945 là những hình ảnh về tờ báo Le Paria (*Người cùng khổ*). Năm 1922, báo *Le Paria*, diễn đàn của các dân tộc thuộc địa xuất bản bằng tiếng Pháp ngay tại Paris. Lãnh tụ Nguyễn Ái Quốc phụ trách chính việc tổ chức viết bài, biên tập, sửa morat, in ấn, phát hành. Báo ra được 38 số từ tháng 4.1922 đến 4.1926. Thật may mắn, đến nay bảo tàng đã sưu tầm được 30/38 số *Le Paria* (bản số hóa).

Quá trình sưu tầm các số báo đã để lại nhiều kỷ niệm khó quên. Năm 2022, *Le Paria* tròn 100 năm ra đời, xác định nếu sưu tầm được các số báo này thì có thể kể lại quá trình làm báo của Bác một cách rõ ràng, thuyết phục hơn, nhưng rõ ràng để làm được điều mong muốn ấy thì gần như không tưởng. "Chúng tôi không dám mong mình sẽ có được, thời điểm đó lại có dịch Covid-19 nên mọi thứ càng khó hơn, nhưng khi cán bộ bảo tàng chủ động liên hệ với Thư viện, Bảo tàng của Pháp thì như có phép màu, chúng tôi nhận được sự giúp đỡ. Thực sự hạnh phúc khi được sở hữu tài sản vô giá liên quan đến quá trình hoạt động báo chí của Bác Hồ…", chị Kim Hoa nhớ lại.

Nơi sống mãi ký ức người làm báo

Cứ thế chắt chiu, ngôi nhà lưu giữ ký ức, di sản của báo chí Việt Nam ngày càng giàu có hơn. Những câu chuyện về các thế hệ người làm báo đi trước đang được thế hệ hôm nay miệt mài góp nhặt để kể cho công chúng. Đó là những câu chuyện về sự dấn thân, không tiếc máu xương, sẵn sàng hy sinh để viết nên những trang vàng trong lịch sử báo chí nước nhà.

Ở mỗi không gian trưng bày, người xem không chỉ bị thu hút bởi cách bài trí hiện đại, cách nhấn nhá kể chuyện báo chí theo ngôn ngữ bảo tàng, mà còn là những câu chuyện về những nhà báo vô cùng đặc biệt. Đó là niên biểu về hành trình làm báo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, với từng dấu mốc cụ thể. Đó là hình ảnh những cây bút xuất sắc, những nhà báo đã tạo nên vũ khí báo chí sắc bén trong lịch sử đấu tranh cách mạng giai đoạn 1930-1945, quy tụ nhiều nhà tổ chức báo chí tiêu biểu và nhiều cây bút tài năng, trong đó có nhiều người là cán bộ lãnh đạo cao cấp, nhà tư tưởng, nhà lý luận chính trị xuất sắc như Tổng Bí thư Trần Phú, Tổng Bí thư Hà Huy Tập, Tổng Bí thư Nguyễn Văn Cừ, Tổng Bí thư Trường Chinh; Đại tướng Võ Nguyên Giáp; Nhà hoạt động cách mạng Phan Đăng Lưu; Nhà hoạt động cách mạng Nguyễn Đức Cảnh, Bộ trưởng Trần Huy Liệu…

Cũng có nhiều điểm dừng chân thú vị trên hành trình khám phá bảo tàng như địa điểm giới thiệu về báo *Thanh Niên*, tờ báo Cách mạng đầu tiên; trưng bày chiếc loa đại, công suất 500W ở bờ bắc sông Bến Hải - vĩ tuyến 17; không gian tái hiện lại một thời làm báo dưới hầm, nơi 12 số báo *Nhân Dân* đã ra đời trong Chiến dịch Điện Biên Phủ trên không; quy trình in, tráng ảnh trong buồng tối của Báo ảnh Việt Nam; trưng bày những ấn phẩm báo chí cổ, hình ảnh những tờ báo giai đoạn đầu tiên, trong đó có Tập san *Văn hóa* (số ra tháng 7.1958, tiếp theo Số đặc biệt của Hội nghị Cán bộ Văn hóa lần thứ ba), tiền thân của Báo *Văn Hóa* (Cơ quan ngôn luận của Bộ VHTTDL)…

Không gian trưng bày của bảo tàng cũng có một bức vách đặc biệt, nơi in tên nhiều tờ báo mà theo Giám đốc Trần Kim Hoa, đó là những ấn phẩm mà chúng ta chỉ nghe tên mà không biết "mặt". Cũng có nhiều hình ảnh thú vị, giàu thông tin, khẳng định vai trò "thư ký thời đại" của báo chí. "Như trên Tờ *Sinh lực*, Tuần báo *Thanh niên và Thể thao* được xuất bản vào thời điểm phong trào bình dân học vụ đang phát triển, hình ảnh trang bìa là một bạn gái đồng quê đang khảo chữ ở đầu cầu Long Biên, như một thông điệp về phong trào diệt giặc dốt lúc bấy giờ. Hay hình ảnh trạm phát hành báo *Cứu quốc*, nhân viên sử dụng xe đạp để làm nhiệm vụ. Đây là tờ báo hằng ngày duy nhất của Đảng và nhân dân ta trong thời kỳ Toàn dân kháng chiến 1946-1954. Tờ báo ra đều đặn suốt gần 3.000 ngày trong điều kiện chiến tranh vô cùng ác liệt, gian khổ, thiếu thốn…", nhà báo Kim Hoa cho biết.

Trong những điểm nhấn trưng bày, đặc biệt có hình tượng bút sen ở gian khánh tiết, bục kim cương ở gian trưng bày các tài liệu, hiện vật liên quan đến báo chí Việt Nam giai đoạn 1865-1925… Theo lãnh đạo bảo tàng, nghề báo, những người làm báo thường gắn liền với hình ảnh cây bút. Hình tượng cây bút trên cánh sen mang hàm ý tôn vinh nhân cách, đạo đức trong sáng của nghề báo, người làm báo. Bục kim cương ở gian trưng bày các tài liệu, hiện vật về giai đoạn 1865-1925 giới thiệu hình ảnh những tờ báo cổ nhất trên thế giới, trong khu vực và Việt Nam…

Một điểm nhấn khác là phần trưng bày Báo chí Chiến khu với những thông tin về Trường dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng. Năm 1949, Trường dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng ra đời tại thôn Bờ Rạ (nay thuộc Tân Thái, Đại Từ, Thái Nguyên).

Trong những điểm nhấn trưng bày, đặc biệt có hình tượng bút sen ở gian khánh tiết, bục kim cương ở gian trưng bày các tài liệu, hiện vật liên quan đến báo chí Việt Nam giai đoạn 1865-1925… Theo lãnh đạo bảo tàng, nghề báo, những người làm báo thường gắn liền với hình ảnh cây bút. Hình tượng cây bút trên cánh sen mang hàm ý tôn vinh nhân cách, đạo đức trong sáng của nghề báo, người làm báo. Bục kim cương ở gian trưng bày các tài liệu, hiện vật về giai đoạn 1865-1925 giới thiệu hình ảnh những tờ báo cổ nhất trên thế giới, trong khu vực và Việt Nam…

Những ký ức sống mãi

Câu nói của Chủ tịch Hồ Chí Minh, nhà báo vĩ đại nhất trong lịch sử báo chí cách mạng Việt Nam được trình bày trang trọng, như một lời nhắc nhở thời sự với mọi thế hệ người làm báo Việt Nam: "Cán bộ báo chí cũng là chiến sĩ cách mạng. Cây bút, trang giấy là vũ khí sắc bén của họ".

Khao khát được kể nhiều nhất những câu chuyện về ký ức nghề báo với công chúng, bên cạnh những hiện vật được chính các nhà báo lão thành hoặc gia đình trao tặng thì có không ít hiện vật cán bộ bảo tàng phải cất công sưu tầm. "Có những nhà báo vừa mất đi nhưng họ đã để lại hiện vật vô giá cho chúng tôi. Có những trưa hè nóng ran, cán bộ bảo tàng lặn lội để sưu tầm hiện vật chiếc xe đạp của một nhà báo liệt sĩ. Có những đợt vượt mưa vượt lũ ở Đà Nẵng, Nha Trang để mang về những hiện vật là các tờ báo, cuốn sổ, máy ảnh, kỷ vật mà các nhà báo đã tin tưởng trao gửi…", Giám đốc Bảo tàng Trần Kim Hoa chia sẻ. Thế nhưng, với những cán bộ bảo tàng, lặn lội đường xa, nắng nóng, mưa, lụt... chỉ là những khó khăn rất nhỏ so với những hy sinh của thế hệ nhà báo đi trước. Trong các cuộc kháng chiến, nhiều các thế hệ nhà báo đã để lại xương máu trên khắp các vùng miền đất nước, nhiều nhà báo đã hy sinh trong các cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ… Máu, mồ hôi và ký ức của biết bao thế hệ vẫn luôn sống mãi trên đầu cây bút, trong từng trang báo, từng thước phim để lại.

Nữ nhà báo, Giám đốc Bảo tàng trùng giọng, phát huy truyền thống Uống nước nhớ nguồn, Bảo tàng Báo chí Việt Nam dành riêng một khu vực tưởng niệm các nhà báo liệt sĩ, những người đã ngã xuống vì Tổ quốc, vì sự nghiệp báo chí cách mạng Việt Nam. Đây cũng là địa chỉ về nguồn của nhiều cơ quan báo chí, nhiều nhà báo thế hệ hôm nay. Họ đến để tưởng niệm và nhớ về những tháng ngày làm báo vô cùng vất vả của cha anh thuở trước. ■

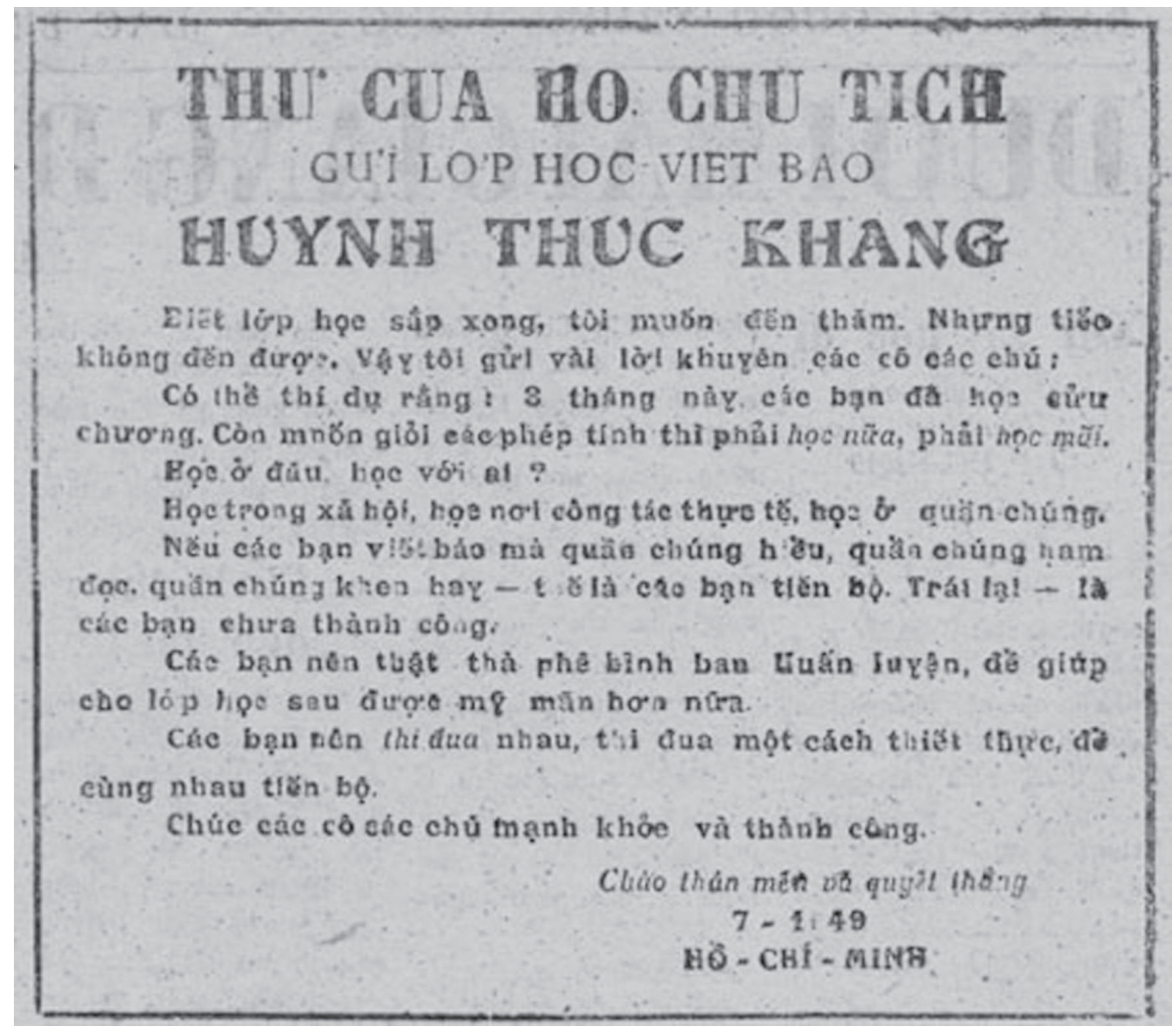

Giám đốc Bảo tàng Báo chí Việt Nam giới thiệu một không gian trưng bày

Chuyện xưa ngời sáng hôm nay

● TRẦN KIM HOA, Giám đốc Bảo tàng Báo chí Việt Nam

Một trong những điểm nhấn tại Bảo tàng Báo chí Việt Nam luôn thu hút sự quan tâm của công chúng là không gian trưng bày tư liệu, hình ảnh, hiện vật liên quan đến ngôi trường dạy làm báo mang tên Huỳnh Thúc Kháng, cơ sở đào tạo nguồn nhân lực báo chí đầu tiên và duy nhất của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa trong giai đoạn 1945-1954.

THƯ CỦA HỒ CHỦ TỊCH
GỬI LỚP HỌC VIẾT BÁO
HUỲNH THÚC KHÁNG

Diệt lớp học sắp xong, tôi muốn đến thăm. Nhưng tiếc không đến được. Vậy tôi gửi vài lời khuyên các cô các chú:

Có thể thí dụ rằng: 3 tháng này, các bạn đã học cửu chương. Còn muốn giỏi các phép tính thì phải *học nữa*, phải *học mãi*.

Học ở đâu, học với ai?

Học trong xã hội, học nơi công tác thực tế, học ở quần chúng.

Nếu các bạn viết báo mà quần chúng hiểu, quần chúng hăm đọc, quần chúng khen hay — thế là các bạn tiến bộ. Trái lại — là các bạn chưa thành công.

Các bạn nên thật thà phê bình ban Huấn luyện, để giúp cho lớp học sau được mỹ mãn hơn nữa.

Các bạn nên *thi đua* nhau, thi đua một cách thiết thực, để cùng nhau tiến bộ.

Chúc các cô các chú mạnh khỏe và thành công.

Chào thân mến và quyết thắng
7 - 1 - 49
HỒ - CHÍ - MINH

Vì sao một ngôi trường tranh tre, nứa lá giữa rừng xanh Việt Bắc với thời gian tính từ khi ngày khai giảng và đến ngày bế giảng thực tế chỉ tồn tại vẻn vẹn 3 tháng lại có thể đi vào lịch sử kháng chiến, lịch sử Việt Bắc, lịch sử báo chí cách mạng sống động như một dấu son ngời sáng như vậy? Đó chính là điểm đặc biệt của ngôi trường này.

Xứng đáng là những người tiên phong trên mặt trận báo chí

Năm 1949, cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp bước vào giai đoạn ác liệt. Nhiệm vụ đẩy mạnh tuyên truyền trên báo chí trong giai đoạn chuẩn bị tổng phản công và tổng phản công thắng lợi theo chỉ đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đã được Tổng bộ Việt Minh và Đoàn Báo chí Kháng chiến chủ động thực hiện với sáng kiến xúc tiến thành lập Trường dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng. Tên trường do đích thân Chủ tịch Hồ Chí Minh chọn đặt.

Người đặc biệt quan tâm và hai lần liền trong hai tháng dành thời gian viết thư động viên tinh thần dạy và học của thầy, trò nhà trường lúc đó. Người căn dặn: "Lớp này là lớp học viết báo đầu tiên, tôi mong các chú và các cô, thi đua nhau học và hành cho xứng đáng là những người tiên phong trên mặt trận báo chí. Báo chí cũng phải thực hiện khẩu hiệu: Tất cả để chiến thắng!". Có thực mới vực được đạo, giữa hoàn cảnh kháng chiến khó khăn ngặt nghèo, tại chốn rừng xanh núi đỏ của đất Tân Thái, Đại Từ (Thái Nguyên), việc dựng lên một ngôi trường là hoàn toàn không dễ. Và báo *Cứu Quốc* đã nhận việc khó này, đảm đương việc tạo dựng cơ sở vật chất, chăm lo việc dạy và học cũng như đời sống ăn ở cho thầy và trò. Tại "Giảng đường Huỳnh Thúc Kháng" vào tối 4.4.1949, học viên Nông Viết Liêm lúc đó đã phải thốt lên: "Trường đẹp lắm! Nhà làm rất to, cao ráo, xếp thành chữ U ôm lấy một khoảng sân rộng. Nhà bếp, nhà ăn, nhà ngủ, phòng Giám đốc, giảng đường… đủ cả. Thích nhất cái giảng đường. Cũng rộng, cũng thoáng, sáng sủa và bàn ghế xếp cao dần thành bục giảng. Y như một giảng đường giữa Hà Nội thời nào!"

Ảnh tư liệu về Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng năm 1949

Đó là những ngày tháng ngắn ngủi nhưng tuyệt vời trong ký ức những người được tham dự giảng dạy và học tập nơi đây. Cuốn sổ cảm tưởng còn nguyên bút tích của các giảng viên, khách mời và học viên Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng năm 1949 để lại, may mắn đã được Bảo tàng Báo chí Việt Nam tiếp nhận ngay từ khi Bảo tàng còn đang làm hồ sơ, thủ tục thành lập năm 2014, là một trong những hiện vật quý giá đã góp phần "kể" một cách thuyết phục và đầy đủ về điều này. Quá trình khai thác tư liệu, gặp gỡ các học viên còn sống và nghiên cứu các tư liệu, di vật để lại, những người làm Bảo tàng Báo chí Việt Nam thực sự may mắn khi có thể từng bước giở lại từng trang, lần hồi tiếp cận và bước vào câu chuyện đào luyện nhân tài nghề báo hơn 70 năm trước…

Giám đốc Trường hồi đó là

nhà báo Đỗ Đức Dục, Phó Bí thư Tổng bộ Việt Minh, Chủ nhiệm báo *Độc lập*. Một trí thức trẻ, một "con dao pha" sắc sảo của làng báo trước 1945, nguyên Thư ký toà soạn báo *Thanh Nghị*. Nhà báo Xuân Thủy, người tham gia thành lập Đài Tiếng nói Việt Nam, Việt Nam Thông tấn xã, giữ chức Phó Giám đốc của trường, với cương vị Thường trực Tổng bộ Việt Minh, Chủ nhiệm báo *Cứu Quốc* và Chủ tịch Đoàn Báo chí kháng chiến. Các Ủy viên Thường trực của trường bao gồm nhà báo Như Phong, Chủ nhiệm báo *Cứu Quốc* Liên khu X; nhà văn, nhà báo Đồ Phồn; nhà thơ, nhà báo Tú Mỡ.

Phải khẳng định một điều, Trường Huỳnh Thúc Kháng thuở đó đã có được một đội ngũ giảng viên hùng hậu mà sau này, các cơ sở đào tạo báo chí trong nước ta thời kỳ nào cũng khó sánh nổi, với sự tham gia đứng lớp của các nhà hoạt động chính trị xuất sắc, các nhà báo, văn nghệ sĩ hàng đầu như Trường Chinh, Võ Nguyên Giáp, Hoàng Quốc Việt, Lê Quang Đạo, Tố Hữu, Trần Huy Liệu, Đỗ Đức Dục, Xuân Thủy, Nguyễn Văn Tạo, Đào Duy Kỳ, Vũ Đình Hòe, Lý Ban, Hoàng Tuấn, Hà Xuân Trường, Nguyễn Thành Lê, Quang Đạm, Đồ Phồn, Như Phong, Tú Mỡ, Xuân Diệu, Nguyễn Xuân Khoát, Trần Đình Thọ, Nguyễn Huy Tưởng, Thế Lữ, Nguyễn Tuân, Nguyễn Đình Thi, Nam Cao, Văn Tân, Từ Giấy, Nguyễn Văn Hải...

Khai giảng ngày 4.4.1949, bế giảng ngày 6.7.1949, thời gian học dù bị rút ngắn xuống 3 tháng do tình hình chiến sự và yêu cầu cụ thể của cuộc kháng chiến, nhưng chương trình học vẫn được thiết kế đảm bảo khoa học, hiệu quả, phong phú và hấp dẫn từ lý thuyết chung về báo chí đến các thể loại báo chí như tin, phóng sự, xã luận..., các kiến thức nền quan trọng về văn học, hội họa, âm nhạc, về kỹ thuật biên tập và trình bày báo, kể cả in ấn và xuất bản, phát hành báo.

Tha thiết mong anh viết cho dân, về dân…

Khóa học chiêu sinh được 42 học viên, chủ yếu là những người đã có kinh nghiệm làm báo và đang thuộc biên chế các báo Trung ương và địa phương từ Nghệ An trở ra bấy giờ như: Nguyên Bình, An Châu, Mai Thanh Hải, Mai Hồ, Lưu Hương, Hải Như, Phạm Viết Thiệu, Nguyễn Thọ (báo *Cứu Quốc*), Trần Tất Đắc (Đài Tiếng nói Việt Nam), Tống Quang Khải (Nha Thông tin, báo *Courrier du Vietnam*), Trần Kiên (báo *Độc Lập*), Ngô Tùng, Mai Cương (báo *Lao động*), Nông Việt Liêm (báo *Cao Bằng*), Đặng Vân (Tuyên huấn Bắc Giang), Phương Lâm (báo *Phụ nữ Cứu Quốc* Liên khu X) và một số học viên khác như Vương Như Chiêm, Lý Thị Trung, Dương Thanh Huyên, Hữu Mai, Từ Bích Hoàng, Trần Vũ...

Khai giảng ngày 4.4.1949, bế giảng ngày 6.7.1949, thời gian học dù bị rút ngắn xuống 3 tháng do tình hình chiến sự và yêu cầu cụ thể của cuộc kháng chiến, nhưng chương trình học vẫn được thiết kế đảm bảo khoa học, hiệu quả, phong phú và hấp dẫn từ lý thuyết chung về báo chí đến các thể loại báo chí như tin, phóng sự, xã luận..., các kiến thức nền quan trọng về văn học, hội họa, âm nhạc, về kỹ thuật biên tập và trình bày báo, kể cả in ấn và xuất bản, phát hành báo.

Học kết hợp với hành. Học viên được thầy ra đề làm bài ngay tại lớp, hoặc hướng dẫn thực tập viết báo, làm báo ngay ở trường, rồi lại được dẫn đi thực tập. Giờ học nghiêm túc, không khí học say sưa, kết quả học được đánh giá chặt chẽ, kịp thời, thầy và trò đều rất phấn chấn, học viên càng thêm yêu nghề. Học viên, nhà báo Mai Thanh Hải kể rằng, giảng viên, nhà báo Nguyễn Thành Lê, lúc ấy là Chủ nhiệm báo *Độc Lập*, từng ghi vào sổ lưu niệm của một trò như sau: "Nước chúng ta đang ở trong tình trạng thiếu cán bộ trong tất cả mọi ngành mà báo chí lại là ngành thiếu cán bộ nhất … Lấy tư cách một người bạn, tôi khuyên đồng chí không nên đổi nghề một khi đã chọn nghề báo này"; còn thầy Lê Quang Đạo, lúc ấy là Trưởng ban Tuyên truyền Trung ương của Đảng, viết: "Tôi tha thiết mong anh viết cho dân, về dân, nói lên được những vui buồn của dân, học được những cái hay của dân và dự phần vào việc hướng dẫn dân tiến bộ!".

Sau lễ tốt nghiệp, các học viên lập tức trở về nhận nhiệm vụ tại các cơ quan báo chí, tuyên truyền. Nhiều người đã trở thành những cây bút chủ lực trong làng báo và nổi tiếng trên văn đàn, góp phần tạo dựng những nền móng quan trọng cho sự phát triển mạnh mẽ của nền báo chí cách mạng nước ta.

Tôn vinh một di sản báo chí to lớn

Dịp Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng tròn 70 năm thành lập (4.1949 -4.2019), Hội Nhà báo Việt Nam và tỉnh Thái Nguyên tổ chức long trọng Lễ Kỷ niệm và đặt bia di tích Trường thuộc địa bàn xã Tân Thái, huyện Đại Từ (Thái Nguyên).

Đầu năm 2024, thiết thực chào mừng Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng tròn 75 năm thành lập (4.1949 - 4.2024), Hội Nhà báo Việt Nam và tỉnh Thái Nguyên phối hợp xây dựng hồ sơ và tiến hành tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng, giao Bảo tàng Báo chí Việt Nam trực tiếp làm chủ đầu tư công trình. Dự kiến công trình sẽ hoàn thiện và tổ chức khánh thành vào dịp kỷ niệm ngày Cách mạng Tháng Tám thành công và ngày Quốc khánh năm 2024 và hướng tới kỷ niệm 100 năm Báo chí cách mạng Việt Nam (21.6.1925-21.6.2025).

Giờ đây, bên bờ Hồ Núi Cốc, soi bóng xuống vùng đất Tân Thái tưởng nhớ về câu chuyện sôi nổi và xúc động của một giảng đường nghề báo 75 năm trước, đang gấp rút hình thành một quần thể di tích được thiết kế và thi công phỏng dựng từ những ký ức và tư liệu còn lại về ngôi nhà, giảng đường tre nứa trên đồi cùng ngôi nhà sàn của Tổng bộ Việt Minh, như hai bảo tàng thu nhỏ, được Bảo tàng Báo chí Việt Nam nỗ lực thực hiện hai trưng bày "Báo chí chiến khu Việt Bắc" và "Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng". Nổi bật không kém là "quảng trường mini" rộng trên 200m^2, với bức phù điêu cao 4m và rộng 7,8m do nhà điêu khắc Phạm Sinh và họa sĩ Ngô Xuân Khôi cùng các học trò của hai ông thực hiện, chắc chắn sẽ gây bất ngờ và tạo cảm xúc cho khách tham quan.

Công trình tu bổ, tôn tạo di tích "Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng" tại vùng đất lịch sử 75 năm trước tại xã Tân Thái, huyện Đại Từ (Thái Nguyên) luôn là niềm tự hào, là nỗ lực và tâm huyết tôn vinh một di sản báo chí to lớn mà Hồ Chủ tịch và các nhà báo cách mạng tiền bối đã để lại cho các thế hệ nhà báo hôm nay của những người làm Bảo tàng Báo chí chúng tôi. ■

Hội đồng thẩm định nghệ thuật bức phù điêu Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng đang ở dạng chất liệu đất

Phối cảnh dự án tu bổ, tôn tạo di tích quốc gia Trường Dạy làm báo Huỳnh Thúc Kháng

Nghề báo và duyên phận

● TRẦN MAI HƯỞNG (Nguyên Tổng Giám đốc TTXVN)

Năm ngoái, tôi làm được một việc đã định từ lâu là hoàn thành cuốn hồi ký *Phóng viên chiến trường*. Lễ ra mắt sách có sự phối hợp của NXB Thông tấn và Công ty Alpha Books rất ấm cúng, nhiều bạn bè, đồng nghiệp các thế hệ đến động viên, chung vui. Qua hồi ký này, tôi muốn ghi lại những kỷ niệm nghề nghiệp trong cuộc đời một người làm báo, từ khi là một phóng viên còn rất trẻ cho đến cuối đời.

Hai anh em nhà báo Trần Mai Hạnh và Trần Mai Hưởng gặp nhau ở Huế cùng tham gia Chiến dịch Hồ Chí Minh, đầu tháng 4.1975

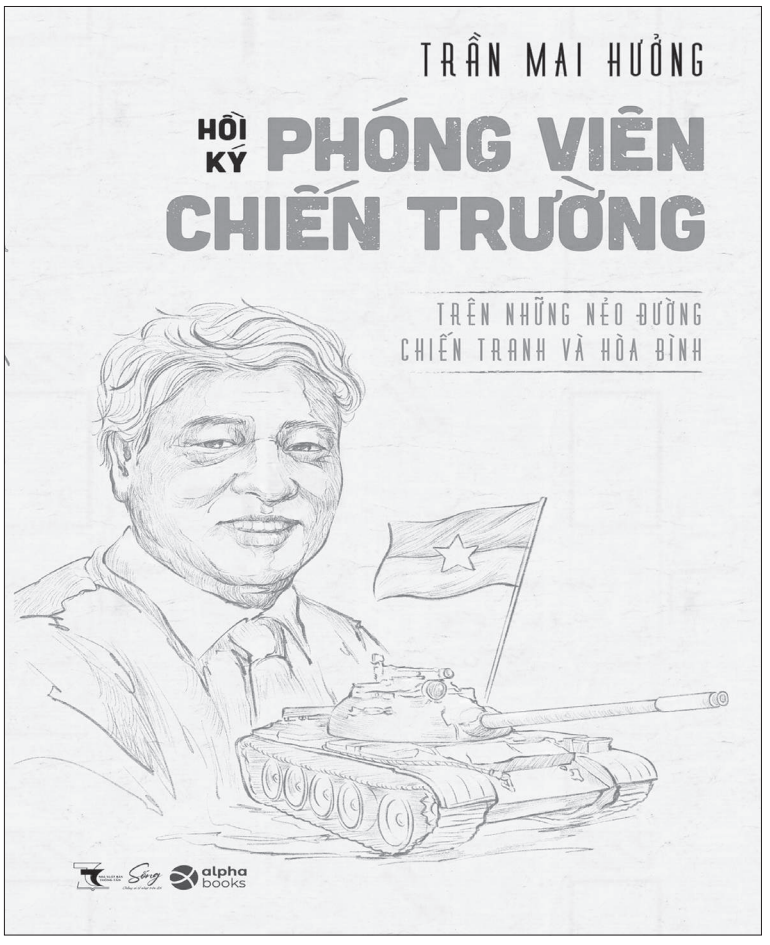
Và không chỉ là câu chuyện của tôi mà còn là của các đồng nghiệp, các thế hệ cán bộ, phóng viên Thông tấn xã Việt Nam trên các chiến trường, vào những thời điểm, địa bàn rất phức tạp, khó khăn. Tôi muốn lưu giữ lại hình ảnh của những đồng nghiệp thân thương, quý mến một thời của mình.

Cơ duyên theo nghề cầm bút

Một số phóng viên hỏi về cơ duyên đưa tôi theo nghề cầm bút ngay từ khi còn rất trẻ. Để trả lời cho ngọn ngành câu hỏi này cũng khá dài dòng.

Tôi sống ở thị xã Hải Dương từ nhỏ, năm 13 tuổi, khi chiến tranh phá hoại lan ra miền Bắc thì theo gia đình về sống ở vùng ngoại ô. Mẹ tôi trong những năm tháng ấy vẫn bám trụ làm việc ở nhà máy, không đi sơ tán. Bố mẹ tôi là những người hết lòng chăm lo cho việc học tập của các con. Tôi thích đọc sách. Ngoài tủ sách ở nhà, tôi mượn của bạn bè và lên đọc ở thư viện thị xã khi có điều kiện. Tôi thích những truyện thiếu nhi như *Lá cờ thêu sáu chữ vàng, Đội du kích thiếu niên Đình Bảng, Những vì sao đất nước, Kho tàng truyện cổ tích Việt Nam, Truyện cổ Andersen, Không gia đình*… Sau này lớn hơn, tôi say mê các bộ tiểu thuyết như *Những người khốn khổ, Chiến tranh và hòa bình, Sông Đông êm đềm*…; các tập truyện ngắn của Pautopxki, Puskin... Tôi đọc cả những tập san *Văn Sử Địa, Thư từ miền Nam gửi ra* và nhiều cuốn khác. Cũng không có sự lựa chọn vì hoàn cảnh chiến tranh, sách vở cũng ít. Tôi đọc cả những tập thơ anh Trần Mai Hạnh chép tay sáng tác của các tác giả thời kỳ Thơ mới, những sáng tác đầu tay của anh khi học tại Khoa Văn, Đại học Tổng hợp.

Những năm tôi học cấp ba thì anh Trần Mai Hạnh đã về công tác tại Thông tấn xã Việt Nam, thường trú tại Phân xã Hải Phòng. Hải Phòng khi ấy bị đánh phá rất ác liệt, cả TP bị phong tỏa. Trong hoàn cảnh ấy, hoạt động của anh Trần Mai Hạnh và các phóng viên rất nguy hiểm. Tôi nhớ, mỗi lần máy bay ném bom phía Hải Phòng, mẹ tôi lại nhìn về hướng ấy, dù đêm hay ngày, vẻ mặt rất âu lo. Một vài lần, các anh ở Phân xã Hải Phòng như nhà báo Nguyễn Văn Trường, phóng viên ảnh Đặng Cảnh Khanh… trên đường về Hà Nội có ghé thăm gia đình tôi ở làng Sượt, ngoại ô thị xã Hải Dương. Tôi rất ấn tượng về vẻ phong trần lãng mạn của các phóng viên chiến tranh, dù mới chỉ là một cậu học sinh, chưa hiểu biết gì về báo chí và nơi anh trai mình làm việc.

Hồi ký "Phóng viên chiến trường" của nhà báo Trần Mai Hưởng

Năm 1967, khi tôi học lớp 9 thì một sự kiện đặc biệt xảy đến. Anh Trần Mai Hạnh được cơ quan cử đi chiến trường, công tác trong tổ phóng viên tại mặt trận Quảng Đà. Anh lên đường rất gấp, chỉ về qua nhà vài hôm để chia tay bố mẹ và các em. Trong những bức thư ít ỏi sau đấy anh gửi về, tôi hiểu được công việc của các anh ở nơi chiến trường vô cùng khắc nghiệt. Hồi ấy, đã có vài lần tôi nghe được qua Đài Tiếng nói Việt Nam bài viết của anh, với danh xưng Trần Mai Hạnh, phóng viên Thông tấn xã tại mặt trận Quảng Đà.

Mùa hè năm 1968, tôi học hết lớp 10. Do chiến tranh đang diễn ra ác liệt, học sinh thi tốt nghiệp theo từng trường, không có kỳ thi đại học như các năm trước. Mọi công việc tuyển sinh đại học giao cho các Ban tuyển sinh ở từng tỉnh. Tôi nhận được giấy gọi đi học Đại học Thể dục Thể thao. Tôi rất bất ngờ vì hoàn toàn không có nguyện vọng theo học trường này. Như một cơ duyên, liền sau đấy, gia đình tôi nhận được một lá thư từ Hà Nội. Người viết thư là nhà báo Xuân Trình, làm việc ở Phòng Đào tạo, Thông tấn xã Việt Nam, một đồng nghiệp của anh Trần Mai Hạnh. Trong thư, nhà báo Xuân Trình sau khi thông báo tình hình của anh Trần Mai Hạnh ở chiến trường, có viết đại ý: Trước khi ra mặt trận, anh Hạnh có dặn lại khi tôi tốt nghiệp phổ thông, nếu có nguyện vọng học làm phóng viên, đề nghị cơ quan quan tâm. Sắp tới, Thông tấn xã có mở lớp phóng viên. Nếu tôi muốn, gia đình có thể gửi hồ sơ để cơ quan xét việc theo học.

> *Tôi đã sống qua những năm tháng hào hùng và bi tráng. Tôi đã chứng kiến khoảnh khắc lịch sử và cả những hy sinh, khổ đau, mất mát vô cùng lớn lao của con người. Nhiều đồng nghiệp của tôi đã ngã xuống trên chiến trường, với máy ảnh và vũ khí trong tay, những trang tin còn đang viết dở. Sự hy sinh đó là vô giá. Là những người may mắn trở về, sự sống trong mỗi chúng tôi luôn trĩu nặng sự sống của cả bao người không còn có mặt. Vì thế, sống sao cho xứng đáng, sống cho cả mong ước của những người không trở về, luôn là một câu hỏi lớn cho mỗi con người hôm nay.*
>
> **(Trích hồi ký "Phóng viên chiến trường" của Nhà báo TRẦN MAI HƯỞNG)**

Bố tôi để tùy tôi quyết định nên theo học ở đâu. Tôi đã suy nghĩ một ngày, rồi quyết định chuẩn bị hồ sơ gửi về Thông tấn xã Việt Nam, kèm theo lá đơn xin học. Mọi việc diễn ra rất nhanh. Ít ngày sau, tôi nhận thông báo được tuyển vào học lớp Phóng viên khóa 8. Người ký quyết định là nhà báo Đỗ Phượng, khi ấy là Phó Tổng biên tập. Ít ngày sau, tôi khoác ba lô về Hà Nội nhập học. Nghề làm báo trở thành số phận của tôi theo cách như vậy.

Những bài báo đầu tiên

Lớp phóng viên khóa 8 của Thông tấn xã Việt Nam khá đặc biệt, có đến gần 200 học viên, trong đó lớp phóng viên hơn 100 người, từ nhiều nguồn khác nhau. Có sinh viên đại học, cán bộ các ngành, các địa phương, thanh niên xung phong... Tôi là người trẻ nhất lớp, tròn 16 tuổi (trong học bạ ghi năm sinh 1951, nhưng vì gia đình cho tôi đi học sớm một năm nên khai tăng một tuổi). Chúng tôi học ở nơi sơ tán gần Trạm Trôi, Hoài Đức, Hà Tây cũ. Bữa ăn chủ yếu là rau xanh, thịt cá vô cùng ít ỏi. Cơm độn mì, bo bo, có bữa chỉ là hai miếng bột mì nắm lại để luộc, chúng tôi gọi là "nắp hầm". Cái đói bám theo dai dẳng. Bữa nào trốn ra Cửa hàng mậu dịch ở Trạm Trôi ăn "mì không người lái" thì nơm nớp lo Ban phụ trách phê bình. Đấy là kỷ luật thời chiến để bảo vệ bí mật của nhà trường.

Dù thời gian học chỉ khoảng gần một năm rưỡi, kể cả đi thực tập, nhưng tôi nghĩ đó là chương trình tốt cho những người mới học nghề. Chúng tôi được dạy những vấn đề cơ bản của nghiệp vụ báo chí, nhiệm vụ của Thông tấn xã Việt Nam, cách viết tin, bài thông tấn, học chụp ảnh và in tráng phim, nghe nhiều chuyên đề về kinh tế, văn hóa, xã hội, quốc tế... Tôi nhớ khi kết thúc phần học về ảnh, đi thực tế, ba học viên mới được chụp chung một cuộn phim 36 kiểu, nghĩa là mỗi người chỉ được chụp 12 kiểu. Chúng tôi phải tính toán, cân nhắc rất nhiều mỗi lần bấm máy để bức ảnh được ưng ý nhất. Lần đầu tiên trong đời cầm máy ảnh, chụp những bức ảnh đầu tiên. Kỷ niệm ấy không bao giờ quên đối với tôi.

Trong thời gian theo học, tôi chỉ chăm chú tiếp thu bài giảng, không dám và cũng không thể viết gì. Tôi chưa có đủ vốn sống, hiểu biết và sự tự tin vào mình. Bài báo đầu tiên của tôi khi đi thực tập cuối khóa có tiêu đề *Ngọn đèn,* viết về một bà mẹ là cơ sở cách mạng trong thời kỳ chống Pháp, tại thôn Trinh Tiết, một làng nhỏ ven sông Đáy thơ mộng, bên cầu Tế Tiêu, huyện Mỹ Đức (nay thuộc Hà Nội). Bài báo đạt yêu cầu tốt nghiệp, nhưng

tôi cũng không dám gửi đi đâu vì không đủ tự tin.

Những ngày ấy, anh Trần Mai Hạnh vẫn ở mặt trận Quảng Đà. Gia đình tôi còn may mắn là biết được thông tin của anh qua cơ quan. Phân xã Quảng Đà khi ấy trực thuộc Tổng xã ở Hà Nội, do nhà báo Đinh Trọng Quyền làm Phân xã trưởng. Ngoài anh Trần Mai Hạnh còn có các phóng viên tin Nguyễn Quốc Toản, phóng viên ảnh Lương Thế Trung, các kỹ thuật và điện báo viên Nguyễn Duy Mẫn, Phạm Văn Thạch... Mặt trận Quảng Đà sau Mậu Thân 1968 là địa bàn vô cùng ác liệt. Một số nhà văn, nhà báo như chị Dương Thị Xuân Quý, anh Nguyễn Trọng Định… đã hy sinh ở đây.

Cuối năm 1969, lớp phóng viên và kỹ thuật viên khóa 8 của Thông tấn xã Việt Nam kết thúc. Đầu năm 1970, tôi được phân công về Phân xã Hà Tây, khi ấy vừa được thành lập lại, do nữ nhà báo Huỳnh Thị Hường làm Phân xã trưởng.

Năm 1971, thời gian tôi đang trong những bước đầu của nghề báo thì anh Trần Mai Hạnh và các anh trong Phân xã Quảng Đà được cơ quan điều ra Hà Nội. Anh Đinh Trọng Quyền, Trưởng phân xã bị thương ở Hòn Tàu nhưng may mắn sống sót trong điều kiện chạy chữa hết sức khó khăn. Các anh đều rất đau yếu. Qua gặp gỡ, tôi hiểu thêm tính chất ác liệt của công việc phóng viên chiến trường và học hỏi thêm từ các anh nghề nghiệp và kinh nghiệm sống. Những bài viết và sáng tác ban đầu của tôi được anh Hạnh và bạn bè đồng nghiệp đọc, góp ý. Điều ấy rất quý báu đối với tôi, bởi vì, ngay đầu năm 1972 tôi đã lên đường vào mặt trận Quảng Trị, làm nhiệm vụ phóng viên tại một trong những nơi ác liệt nhất, "một mùa hè đỏ lửa" không thể nào quên.

Tháng 1.1972 tôi rời Hà Nội, trong ba lô ngoài quân trang, súng ngắn, máy ảnh, còn một chiếc gùi màu phòng không, chất vải chống thấm mà anh Hạnh dùng ở Quảng Đà đưa lại cho tôi với nhiều tin yêu và gửi gắm. Một điều rất may mắn là trong thời gian tôi làm phóng viên Quảng Trị từ 1972-1973, anh Hạnh về công tác tại Phòng tin miền Nam. Tất cả các tin bài từ chiến trường gửi ra đều được Phòng tin xử lý, phát cho các báo và đưa lên bản tin của Thông tấn xã. Hầu hết những bài tôi viết anh Hạnh điều trực tiếp biên tập. Ngoài ra, những sáng tác đầu tay của tôi như bài thơ *Giếng nước dưới địa đạo,* các truyện ngắn *Mẹ Tư, Đôi mắt mặt trận*… anh đều xem và gửi đăng trên báo *Văn Nghệ* và các báo khác, hoặc phát trên Đài Tiếng nói Việt Nam. Điều ấy đã động viên tôi vượt qua nhiều khó khăn thách thức, cố gắng về mọi mặt để hoàn thành nhiệm vụ và rèn luyện kỹ năng nghề nghiệp.

Bức ảnh "Xe tăng Quân giải phóng tiến vào Dinh Độc Lập 30.4.1975"

Nhân dân miền Nam đón chào đoàn quân Giải phóng

Sự may mắn kỳ lạ trong cuộc đời

Mùa xuân 1975 thật đặc biệt với chúng tôi. Sau mong đợt công tác tăng cường, từ Vĩnh Linh tôi ra Hà Nội, sau Tết Ất Mão, theo học Trường Đại học Kinh tế quốc dân. Khi ấy, trận đánh ở Tây Nguyên với đỉnh cao là Chiến dịch Buôn Mê Thuột xảy ra. Tôi linh cảm thấy những biến đổi rất lớn lao đang đến, mặc dù thông tin cụ thể thì tôi không biết. Khoảng giữa tháng Ba, từ lớp học tôi về Ban Biên tập tin ảnh miền Bắc thì được nghe cơ quan đang chuẩn bị một đoàn cán bộ, phóng viên tăng cường cho mặt trận Trị Thiên. Tôi đã xin tham gia đoàn công tác này. Tôi tìm gặp bác Lê Châu, khi đó là Phó Trưởng Ban biên tập tin ảnh miền Bắc. Khi tôi đề đạt nguyện vọng, bác Lê Châu cười bảo: "Nhân sự chuẩn bị xong hết rồi. Cậu đang theo học ở trường nên cơ quan không tính đến. Thôi, để học xong đã!". Lớp học còn cả tháng nữa mới kết thúc, mà thời gian đâu có chờ đợi ai. Thấy tôi cứ tần ngần, bác Lê Châu mách nước: "Bây giờ chỉ còn một cách, vì tớ cũng không có quyền. Cậu sang gặp ông Đỗ Phượng thử trình bày xem sao".

Từ 18 Trần Hưng Đạo, tôi chạy sang số 5 Lý Thường Kiệt, leo lên tầng 3, phòng của Phó Tổng biên tập Đỗ Phượng, người phụ trách mảng trong nước hồi ấy. Tôi nhớ rất rõ gương mặt trầm ngâm của bác Đỗ Phượng qua làn khói thuốc. Sau một lúc suy nghĩ, bác nói: "Học chỉ là một lý do thôi. Cái chính là Trần Mai Hạnh đã ở trong đoàn cùng Tổng biên tập Đào Tùng vào B2 và cũng đang chuẩn bị lên đường gấp. Nhà cậu có hai anh em trai, đi cả sợ ông già các cậu kêu!". Tôi trình bày rằng nếu là chuyện cả hai anh em cùng đi thì không có vấn đề gì. Bố tôi hiểu và luôn ủng hộ công việc của các con. (Mẹ tôi đã mất cuối năm 1973, nhưng tôi nghĩ nếu mẹ còn sống thì cũng như bố tôi, luôn tôn trọng các quyết định của các con). Nghe tôi trình bày xong, sau một lúc suy nghĩ, bác Đỗ Phượng gật đầu: "Thôi được, tôi đồng ý. Ngày mai cậu về nhận quyết định, lĩnh quân trang, báo cáo với nhà trường về việc điều động công tác để sau này về học tiếp".

Mọi việc diễn ra rất nhanh gọn. Sau vài ngày, tôi đã cùng đoàn cán bộ, phóng viên tăng cường cho mặt trận Trị Thiên lên đường. Khi ấy, tôi không ngờ rằng mình được có mặt khi "Huế đổ cờ bay" và "Đà Nẵng ngày đầu giải phóng", viết được những bài đầu tiên về các sự kiện này, và sau đó theo cánh quân phía Đông suốt dọc miền Trung và có mặt ở Dinh Độc Lập trưa ngày 30.4.1975. Tôi cũng không ngờ trên đường ra trận của mùa xuân lịch sử ấy, tôi gặp anh Trần Mai Hạnh ở Huế, rồi hai anh em theo hai ngả chiến trường lại cùng có mặt ở Dinh Độc Lập trong ngày toàn thắng. Đấy là một kỷ niệm đặc biệt, một sự may mắn đến kỳ lạ trong cuộc đời tôi.

Cho đến bây giờ, tôi vẫn nhớ như in những hình ảnh khi tổ phóng viên mũi nhọn của Thông tấn xã Việt Nam theo mũi đột kích của Quân đoàn 2 đánh thẳng vào trung tâm Sài Gòn. Chúng tôi qua cầu xa lộ lớn trên sông Đồng Nai từ sớm. Sài Gòn đang rút chạy. Từ trong thành phố, từng đoàn người bị dồn ép đang bung ra, đi ngược chiều về phía Biên Hòa bằng đủ loại phương tiện. Dòng người cuồn cuộn trên xa lộ dài cả chục cây số. Một cơn mưa lớn ập đến. Không mặc áo mưa, đồng bào vẫn đứng ở hai bên đường reo hò, vẫy chào quân giải phóng.

Xe chúng tôi lao về phía Dinh Độc Lập. Những chiếc xe tăng đi đầu đã đến trước. Cánh cửa sắt đã bị hất tung. Vừa vào trong Dinh, tôi và nhà nhiếp ảnh Vũ Tạo nhảy ra khỏi xe thì thấy một chiếc xe tăng trong đội hình thọc sâu tiến qua cổng chính của Dinh. Một hình ảnh rất đẹp: *Nắng rực rỡ, xe tăng vừa vào ngang cổng, cánh cửa sắt đổ sập vẫn nằm trên mặt đất, lá cờ giải phóng trên tháp pháo tung bay*. Tôi đưa máy ảnh lên ghi lại hình ảnh tuyệt vời về chiếc xe tăng mang số hiệu 846. Đây là chiếc xe tăng thứ tư trong đội hình, gồm trưởng xe là đại đội phó Nguyễn Quang Hòa, lái xe Trần Bình Yên, pháo thủ số 1 Nguyễn Văn Quý, pháo thủ số 2 Nguyễn Bá Tứ. Bức ảnh *Xe tăng Quân giải phóng tiến vào Dinh Độc Lập 30.4.1975,* sau đó được chuyển ra Hà Nội, Thông tấn xã Việt Nam phát đi, được sử dụng rộng rãi và trở thành biểu tượng quen thuộc của Đại thắng Mùa xuân.

Trưa và chiều 30.4.1975, Dinh Độc Lập thực sự là nơi hội quân của nhiều phóng viên Thông tấn xã Việt Nam - Thông tấn xã Giải phóng và các cơ quan báo chí khác trong một thời điểm lịch sử. Các anh Trần Mai Hạnh và Văn Bảo là những phóng viên viết, gửi được bài, ảnh đầu tiên qua đường truyền của Thông tấn xã Giải phóng từ Sài Gòn qua Tây Ninh ra Hà Nội. Ảnh của anh em trong tổ chúng tôi được anh Hứa Kiếm mang ra bằng máy bay. Nhiều bài viết, ảnh chụp của các anh chị khác cũng được đăng, phát kịp thời. Đây là những thông tin, hình ảnh vô cùng quý giá, tạo nên một bức tranh toàn cảnh về Sài Gòn và miền Nam Việt Nam trong thời khắc lịch sử.

Ngay từ những ngày ấy, bên cạnh những bài báo kịp thời, tôi biết anh Trần Mai Hạnh đã có ý định sưu tập tư liệu một cách bài bản, từ nhiều nguồn ở cả hai phía để sau này viết lại một cách kỹ lưỡng, tổng hợp, dựng nên một bức tranh toàn cảnh về Mùa xuân 75 lịch sử. Đấy chính là tác phẩm *Biên bản chiến tranh 1-2-3-4.75,* mà sau này, vì những lý do khác nhau, anh hoàn thành muộn hơn dự định. Tác phẩm đã có vị trí xứng đáng, được thừa nhận một cách rộng rãi ở trong và ngoài nước; được trao tặng Giải thưởng của Hội Nhà văn Việt Nam, Giải thưởng Văn học ASEAN; dịch sang tiếng Anh, tiếng Tây Ban Nha, tiếng Lào và phát hành nhiều nơi trên thế giới…

Tôi hay được đồng nghiệp gọi là "người may mắn" vì có mặt ở nhiều chiến trường, chứng kiến nhiều sự kiện quan trọng của dân tộc. Cuối năm 1978, tôi tham gia chiến dịch của quân tình nguyện Việt Nam giúp nhân dân Campuchia lật đổ chế độ Pôn Pốt, cùng các chiến sĩ Binh đoàn Cửu Long có mặt ở Phnom Penh đúng ngày 7.1.1979. Tôi cũng đã có mặt ở Cao Bằng, Hà Giang trong chiến tranh bảo vệ biên giới những năm 80, và được đến nhiều nơi trên đất nước.

Sau này, đầu những năm 90, anh Trần Mai Hạnh chuyển sang làm việc ở Hội Nhà báo và Đài Tiếng nói Việt Nam. Tôi vẫn ở lại Thông tấn xã Việt Nam. Hai anh em mỗi người một công việc, một con đường với những thăng trầm của số phận. Nhưng trong hoàn cảnh nào, chúng tôi cũng vẫn chia sẻ, động viên nhau vượt qua mọi khó khăn thử thách, cố gắng làm bổn phận không dễ dàng của người cầm bút với tất cả những duyên phận mà nghề nghiệp dành cho mình. ■

THUYỀN RỒNG DU LỊCH TRÊN SÔNG HƯƠNG (THỪA THIÊN HUẾ):

Loay hoay những ngày "cận date"

● **Bài, ảnh: SƠN THÙY**

Đến hết năm 2024, số thuyền rồng du lịch trên sông Hương sẽ còn khoảng 35 chiếc. Hiện nay, chủ của hàng chục chiếc thuyền cận kề thời gian hết hạn vẫn đang loay hoay tìm phương án sinh kế mới. Nhiều người dù có vay mượn đầu tư đóng mới thì tại Thừa Thiên Huế vẫn không có cơ sở đóng thuyền theo quy định.

Doanh nghiệp tư nhân của ông Trần Tân hiện đang có 3 chiếc thuyền hoạt động khai thác dịch vụ du lịch trên sông Hương, trong đó chủ yếu là phục vụ tour Ca Huế trên sông. Đến năm 2025, sẽ có 2 thuyền du lịch của gia đình ông sẽ hết niên hạn sử dụng theo quy định tại Nghị định số 111/2014/NĐ-CP, chỉ còn lại chiếc thuyền được đóng mới năm 2019 còn có thể hoạt động. Đây là điều trăn trở và lo lắng của gia đình ông trong những năm qua bởi doanh nghiệp của ông đang có hàng chục lao động, nếu không còn thuyền hoạt động thì nhiều người cũng mất việc.

Theo Nghị định 111/2014/NĐ-CP của Chính phủ quy định niên hạn sử dụng của phương tiện thủy nội địa và niên hạn sử dụng của phương tiện thủy được phép nhập khẩu, thì thuyền rồng du lịch trên sông Hương làm bằng kim loại (nhôm, kẽm) sẽ có niên hạn sử dụng 30 năm kể từ năm đóng mới và đối với thuyền làm bằng gỗ sẽ có niên hạn sử dụng 25 năm. Thực tế, phần lớn thuyền rồng du lịch sông Hương được đóng trong khoảng thời gian từ năm 1990 đến đầu năm 2000. Thế nên nhiều thuyền đã hết hạn và rất nhiều thuyền cũng đang "cận date" theo quy định. Chi nhánh Chi cục Đăng kiểm số 4 tại tỉnh Thừa Thiên Huế đã liên tục phổ biến các thông tin của Nghị định 11/2014/NĐ-CP và có thông báo đối với các phương tiện sắp hết niên hạn sử dụng.

Ông Trần Tân chia sẻ, chúng tôi biết và luôn tuân thủ các quy định của pháp luật về an toàn đường thủy nội địa. Khi được thông báo thời gian các thuyền sắp hết hạn, tôi thuê đơn vị thiết kế phương tiện mới phù hợp theo các chỉ số, tiêu chuẩn quy định và liên hệ các Sở, ngành để làm thủ tục liên quan về việc xin đóng mới phương tiện. Dù gặp nhiều khó khăn, kể cả việc vay vốn, nhưng điều bất cập lớn nhất là ở trên địa bàn tỉnh Thừa Thiên Huế không có cơ sở đóng thuyền nào đảm quy định hiện hành. Đây cũng là khó khăn chung của nhiều doanh nghiệp, chủ thuyền du lịch có thuyền "cận date" trên địa bàn TP Huế.

"Tôi đã phải đi các tỉnh bạn để tìm cơ sở đóng thuyền và đã làm việc với một đơn vị ở Hải Phòng. Tuy nhiên, mới đây cơ sở đóng thuyền này thông báo về việc các quy định liên quan đến di chuyển thuyền về Huế. Cụ thể, thuyền du lịch của chúng tôi sẽ không được lưu thông trên đường biển về Huế mà buộc phải tổ chức tàu lai dắt. Kinh phí của mỗi chuyến lai dắt này lên đến 500 triệu, một mức giá quá lớn cho các doanh nghiệp tư nhân, chủ thuyền nhỏ hiện nay", ông Trần Tân than thở.

Ông Lê Công Diễn, Phó Giám đốc Sở GTVT tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết: "Trên sông Hương có 128 phương tiện vận chuyển khách du lịch, phục vụ hoạt động ca Huế, trong đó thuyền rồng du lịch là 118 chiếc với 71 thuyền đơn (loại chở 15 khách) và 47 thuyền đôi (chở 35 khách). Đến nay, đã có 48 thuyền du lịch hết niên hạn sử dụng, hết năm 2024 này sẽ có thêm 27 chiếc hết niên hạn theo quy định. Số thuyền du lịch trên sông Hương còn niên hạn sử dụng sau năm 2024 chỉ còn 35 chiếc (chỉ hơn 27,3%)".

Theo Sở GTVT tỉnh Thừa Thiên Huế, hiện trên địa bàn tỉnh có 3 cơ sở đóng mới, cải hoán, sửa chữa phục hồi phương tiện thủy nội địa nhưng cả 3 đều chưa đủ điều kiện đóng mới, cải hoán, sửa chữa phục hồi phương tiện theo quy định. Sở cũng đã kêu gọi các doanh nghiệp, cơ sở tiếp tục nghiên cứu quy chuẩn để đầu tư hoặc bổ sung đối với các cơ sở chưa đủ điều kiện theo quy định, đồng thời thông báo rộng rãi nhằm khuyến khích, kêu gọi các doanh nghiệp khác đầu tư vào lĩnh vực này.

Thuyền rồng du lịch trên sông Hương đã trở thành nét đặc trưng trong hoạt động du lịch tại Huế thời gian dài, vừa vận chuyển hành khách trải nghiệm du lịch trên sông, tham quan các di tích như chùa Thiên Mụ, lăng Minh Mạng, điện Hòn Chén… và đặc biệt khai thác tour du lịch Ca Huế trên sông. Qua đó, góp phần quảng bá di sản văn hóa Huế đến đông đảo du khách trong nước và quốc tế. Mỗi năm có hơn 250.000 lượt khách tham gia tour thưởng thức Ca Huế trên sông Hương.

Hiện nay, nhiều chiếc thuyền hết niên hạn cũng được các chủ thuyền neo đậu tạm tại khu neo đậu tập trung ven công viên Trịnh Công Sơn, phường Gia Hội, TP Huế. Theo nhiều người dân, thuyền hết niên hạn sử dụng theo quy định thì phải chấp nhận, tuy nhiên mong muốn các cơ quan chức năng quan tâm hỗ trợ, hướng dẫn các thủ tục cụ thể cũng như có các chính sách ưu đãi vay vốn cho người dân có thể đóng thuyền mới, tiếp tục kinh doanh du lịch phát triển kinh tế. ■

Vào buổi tối, thuyền rồng du lịch là không gian biểu diễn Ca Huế trên sông Hương

Hạ Long xây dựng thương hiệu "Thành phố lễ hội và hoa"

Hạ Long, thành phố di sản đang hướng tới thu hút được 10 triệu khách du lịch năm 2024. Để phục vụ phát triển du lịch, thành phố Hạ Long đang xây dựng thực hiện các đề án nhận diện thương hiệu của mình, trở thành thành phố của lễ hội và hoa. Phó Chủ tịch UBND thành phố Hạ Long Nguyễn Ngọc Sơn cho hay, việc xây dựng Hạ Long trở thành thành phố của hoa nhằm chỉnh trang diện mạo đô thị, nâng cao chất lượng sống của nhân dân, tạo cảnh quan đô thị đẹp, đẳng cấp hấp dẫn du khách trong và ngoài nước. Đồng thời tạo lập và xây dựng nhận diện thương hiệu "Hạ Long - Thành phố của hoa" gắn với "Hạ Long - Thành phố của lễ hội".

Theo đề án "Hạ Long - Thành phố của hoa", trong giai đoạn năm 2024-2025, thành phố xây dựng, cải tạo được ít nhất 3 tuyến đường hoa do Nhà nước thực hiện và cải tạo nâng cấp các tuyến đường hoa thuộc khu vực trung tâm du lịch của thành phố do các chủ đầu tư (ngoài Nhà nước) thực hiện; thực hiện cải tạo nâng cấp Công viên hoa Hạ Long; đầu tư xây dựng mới 3 điểm ngắm cảnh. Giai đoạn 2026-2030, thành phố sẽ xây dựng kế hoạch, lộ trình để triển khai đầu tư các dự án, hạng mục các công trình còn lại, đáp ứng mục tiêu của đề án. Mỗi phường xây dựng ít nhất một vườn hoa hoặc đường hoa, phố hoa, cầu hoa, tháp hoa… 100% cơ quan, công sở, trường học, cơ sở tổ chức kinh doanh về du lịch, thương mại trên địa bàn thành phố đảm bảo mỹ quan trụ sở, trong đó chú trọng đến việc trồng hoa, cây xanh trong khuôn viên, bố trí các loài cây, hoa theo mùa.

Thành phố đề xuất một số mô hình để các địa phương, cơ quan, đơn vị nghiên cứu thực hiện như: "Đường hoa - phố hoa", "Điểm hoa", "Vịnh Hoa", "Làng hoa", "Lớp hoa". Các loại cây, hoa được đề xuất trong đề án đều là những loại cây đặc trưng của thành phố hoặc những loài phù hợp với điều kiện khí hậu, thổ nhưỡng địa phương, như: Các loại cây thân gỗ gồm bằng lăng, phượng vĩ, phượng vàng, tường vi...; cây dây leo gồm sử quân tử, đăng tiên, hoàng thảo, tử đằng, ti-gôn...; cây bụi gồm ngọc bút, mai chỉ thiên, ngũ sắc… Tổng kinh phí triển khai xây dựng đề án "Hạ Long - Thành phố của hoa" giai đoạn 2024-2025 trên 43 tỉ đồng, giai đoạn 2026-2030 khoảng 270 tỉ đồng.

Phó Chủ tịch UBND thành phố Hạ Long Nguyễn Ngọc Sơn cho hay, thành phố có nguồn tài nguyên du lịch văn hóa, lịch sử rất phong phú và độc đáo với 96 di tích lịch sử, văn hóa, danh thắng, đặc biệt là vịnh Hạ Long được UNESCO 3 lần ghi danh là Di sản thiên nhiên thế giới. Thành phố hiện có 13 lễ hội truyền thống và hiện đại, một số lễ hội truyền thống vừa qua đã được phục dựng, bảo tồn, phát huy. Đề án "Hạ Long - Thành phố của lễ hội" dự kiến được triển khai năm 2025 với mục tiêu xây dựng Hạ Long trở thành trung tâm du lịch quốc gia, mang tầm quốc tế...

T.MAI

Lễ hội Ramưwan của đồng bào Chăm

Phát huy giá trị Di tích quốc gia tháp Po Klong Garai thu hút du khách

NINH THUẬN:

Hút khách bằng **văn hóa truyền thống**

● **XUÂN HƯỚNG**

Ninh Thuận luôn quan tâm tổ chức thực hiện hiệu quả việc bảo tồn và phát huy giá trị di sản văn hóa, nghệ thuật truyền thống gắn với việc thu hút du khách trong nước, quốc tế đến địa phương.

Quan tâm tu bổ, bảo tồn di tích

Ninh Thuận là tỉnh nằm ở vùng duyên hải Nam Trung Bộ, có 6 huyện và 1 thành phố; với 65 xã, phường, thị trấn; 397 thôn, khu phố. Đồng thời là địa phương có sự đa dạng về địa hình, gồm có đồng bằng, trung du, miền núi và vùng biển. Thành phần dân cư cùng sinh sống trên địa bàn tỉnh phong phú, đa dạng, bao gồm các dân tộc như: Kinh, Chăm, Raglai, Chu Ru, K'ho, Hoa và nhiều dân tộc khác đã tạo nên bức tranh văn hóa nhiều màu sắc, thể hiện rõ nét dấu ấn đặc trưng về văn hóa, lịch sử của từng cộng đồng dân tộc trong tỉnh.

Ninh Thuận còn là địa phương "giàu" về văn hóa, nghệ thuật truyền thống bao gồm hệ thống văn hóa vật thể như đình, chùa, lăng miếu, đền, tháp Chăm; hệ thống văn hóa phi vật thể như lễ hội, nghệ thuật truyền thống, ngôn ngữ, phong tục tập quán, nghề truyền thống... của cộng đồng các dân tộc trên địa bàn tỉnh đã để lại cho thế hệ hôm nay nhiều di sản văn hóa tiêu biểu và độc đáo góp phần không nhỏ vào việc phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh.

Tính đến đầu năm 2024, trên địa bàn tỉnh Ninh Thuận có 239 di tích được đưa vào danh mục kiểm kê, gồm các loại hình: Đình làng; chùa; miếu; nhà thờ; lăng (lăng thờ cá Voi/cá Ông); tháp Chăm, thánh đường Hồi giáo; đền thờ của người Chăm; phế tích và bia ký Chăm; di tích lịch sử cách mạng; danh lam thắng cảnh... Trong đó có 68 di sản văn hóa (vật thể và phi vật thể) đã được lập hồ sơ xếp hạng và chứng nhận ở các cấp. Cụ thể: 2 Di tích được xếp hạng Di tích cấp Quốc gia đặc biệt (tháp Hòa Lai và tháp Po Klong Garai); 13 Di tích được xếp hạng Di tích Quốc gia; 6 Di sản Văn hóa phi vật thể gồm lễ hội, tập quán xã hội, nghệ thuật và nghề thủ công truyền thống... được đưa vào Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia (Nghệ thuật làm gốm truyền thống của người Chăm; Lễ hội Katê của đồng bào Chăm; Lễ Bỏ mả của người Raglai; Lễ hội Cầu ngư tỉnh Ninh Thuận; Cụm lễ hội đầu năm người Chăm làng Bình Nghĩa, xã Bắc Phong, huyện Thuận Bắc; Lễ Ăn mừng lúa mới của người Raglai xã Phước Hà, huyện Thuận Nam); 48 di tích cấp tỉnh (thuộc các loại hình kiến trúc nghệ thuật; lịch sử cách mạng; danh lam thắng cảnh).

Bên cạnh đó, Ninh Thuận còn có 2 di sản văn hóa được Tổ chức Khoa học, Giáo dục và Văn hóa của Liên Hợp Quốc (UNESCO) ghi danh, bao gồm: "Nghệ thuật Đờn ca tài tử Nam Bộ" được UNESCO ghi danh vào Danh sách Di sản văn hóa phi vật thể đại diện của nhân loại và "Nghệ thuật làm gốm của người Chăm" được UNESCO ghi danh vào Danh sách di sản văn hóa phi vật thể cần bảo vệ khẩn cấp. Tỉnh Ninh Thuận có 4 hiện vật được công nhận là Bảo vật Quốc gia gồm Bia Hòa Lai, Phù điêu Vua Pô Rômê, Bia Phước Thiện và Tượng thờ Vua Pô Klong Garai.

Những năm qua, Tỉnh ủy, UBND tỉnh Ninh Thuận luôn quan tâm chỉ đạo các Sở, ban, ngành, đơn vị, địa phương liên quan thực hiện tốt công tác bảo tồn, tu bổ và lập hồ sơ khoa học đối với các di sản văn hóa trên địa bàn tỉnh.

Phát huy giá trị di sản thu hút khách du lịch

Ông Nguyễn Văn Hòa, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Ninh Thuận cho biết, thời gian qua nhằm bảo tồn phát huy giá trị di sản văn hóa, nghệ thuật truyền thống gắn với thu hút du khách trong nước, quốc tế đến địa phương, Sở VHTTDL đã tổ chức quán triệt Luật Di sản văn hóa và các Thông tư, Nghị định và các văn bản khác trên lĩnh vực di sản văn hóa; đặc biệt là Chỉ thị số 14-CT/TU về việc tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo tồn, phát huy các giá trị di sản văn hóa vật thể và phi vật thể trên địa bàn tỉnh cho các đơn vị trực thuộc và các Ban quản lý di tích trên toàn tỉnh.

Sở VHTTDL đã và đang tiếp tục tham mưu xây dựng, hoàn chỉnh nhiều hồ sơ khoa học di sản văn hóa trình các cấp xếp hạng. Phối hợp các Sở, ngành, địa phương trong tỉnh tăng cường công tác tuyên truyền về di tích lịch sử, ý nghĩa lễ hội và phổ biến các quy định của pháp luật đến người dân; phục dựng các hoạt động văn hóa truyền thống và các trò chơi dân gian trong lễ hội.

Đến nay, đa số các Ban quản lý (BQL) di tích được thành lập theo đúng quy định với sự tham gia của thành viên UBND xã, phường nên công tác tuyên truyền, phổ biến thi hành Luật Di sản văn hóa, các văn bản quy phạm pháp luật và các văn bản khác về quản lý, bảo tồn, phát huy các giá trị của di sản văn hóa và tổ chức lễ hội tại các địa phương được hiệu quả. BQL di tích tại các địa phương đều thực hiện tốt Quy chế hoạt động của BQL về thời gian họp định kỳ nhằm nhắc nhở nhiệm vụ được phân công; kiểm tra cơ sở vật chất có sự chứng kiến xác nhận của chính quyền địa phương cũng như quản lý hiện vật mà nhân dân đóng góp cho di tích. Ngoài ra, đối với công tác lập hồ sơ di tích tại các địa phương đều nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các BQL di tích nên đã đem lại kết quả khả quan.

Một số làng nghề, di tích như Làng gốm Bàu Trúc, Làng dệt thổ cẩm Chăm Mỹ Nghiệp, di tích tháp Po Klong Garai, di tích tháp Po Rome, di tích vịnh Vĩnh Hy... đã phát huy giá trị, thu hút đông đảo du khách trong nước, quốc tế đến tham quan.

Ông Nguyễn Văn Hòa cho biết thêm, năm 2023 hoạt động du lịch trên địa bàn Ninh Thuận đã phục hồi và tăng trưởng khá cao, tổng lượt khách thăm quan, nghỉ dưỡng đến địa phương ước đạt 2,9 triệu lượt khách, đạt 107,4% kế hoạch, tăng 20,8% so cùng kỳ; trong đó, khách quốc tế 40.000 lượt khách, đạt 200% so với kế hoạch, tăng 239% so cùng kỳ. Năm 2024, tỉnh Ninh Thuận đề ra mục tiêu phấn đấu đón 3,2 triệu lượt khách (trong đó, khách quốc tế đạt 100.000 lượt, khách nội địa 3,1 triệu lượt); tổng doanh thu đạt khoảng 2.500 tỉ đồng.■

Hoạt động du lịch trên Di tích danh lam thắng cảnh quốc gia vịnh Vĩnh Hy

Nhân lên giá trị văn hóa của người Khơ Mú

● **MINH HOÀNG**

Sở VHTTDL Sơn La vừa tổ chức lớp tập huấn truyền dạy văn hóa dân gian dân tộc Khơ Mú nhằm từng bước xây dựng mô hình CLB dân gian truyền thống tạo điểm nhấn để phát triển du lịch trên địa bàn huyện Sốp Cộp. Đây là hoạt động nhằm triển khai thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" giai đoạn 2021-2025 trên địa bàn tỉnh Sơn La.

Lớp truyền dạy có sự tham gia của 63 học viên người dân tộc Khơ Mú

Đây là dịp để các nghệ nhân người Khơ Mú trao truyền cho thế hệ trẻ tiếp nối gìn giữ các giá trị văn hóa tốt đẹp

Các học viên tham gia lớp tập huấn sẽ trở thành nòng cốt trong việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống của người Khơ Mú trên địa bàn

Tham gia tập huấn lần này, 63 học viên là dân tộc Khơ Mú hạt nhân văn nghệ đang sinh sống tại các xã, bản trên địa bàn huyện Sốp Cộp đã được 3 nghệ nhân Mòng Thị Ơi, Mòng Văn Si và Lò Thị Tâm hướng dẫn, truyền dạy trực tiếp các làn điệu dân ca dân gian truyền thống dân tộc Khơ Mú.

Lớp tập huấn nhằm góp phần giúp cho cộng đồng, những hạt nhân văn nghệ nắm bắt và thực hành nhuần nhuyễn các làn điệu dân ca Khơ Mú, trở thành nòng cốt trong việc bảo tồn và phát huy các làn điệu dân ca truyền thống của người Khơ Mú trên địa bàn để từng bước nhân rộng các mô hình CLB dân ca, dân vũ truyền thống gắn với phát triển du lịch, tạo động lực để phát triển triển kinh tế, xã hội tại địa phương. Sau khi tham gia lớp tập huấn, trở về địa phương, các học viên sẽ nâng cao trách nhiệm trong việc bảo tồn và phát huy các giá trị văn hoá truyền thống của dân tộc Khơ Mú để tiếp tục lan tỏa các giá trị văn hoá đặc sắc của dân tộc mình.

Ông Quàng Văn Chiêng, Chủ tịch Mặt trận Tổ quốc huyện Sốp Cộp cho biết, theo thống kê khảo sát trên địa bàn huyện, số lượng các nghệ nhân biết hát tiếng dân tộc Khơ Mú hiện nay không nhiều. Tại các bản chỉ còn một đến hai người biết hát dân ca, chủ yếu là các nghệ nhân tuổi cao, sức khỏe hạn chế, trong khi đó lớp trẻ dân tộc Khơ Mú lại ít quan tâm đến dân ca của dân tộc mình. Điều đó dẫn tới nguy cơ các làn điệu dân ca Khơ Mú bị mai một dần, đòi hỏi sự quan tâm của cộng đồng dân tộc Khơ Mú, đặc biệt là đội ngũ nghệ nhân, người có uy tín nắm giữ di sản văn hóa quan tâm, trao truyền cho thế hệ trẻ tiếp nối gìn giữ các giá trị văn hóa tốt đẹp của cha ông.

Ông Quàng Văn Chiêng nhấn mạnh: "Để các làn điệu dân ca Khơ Mú luôn có sức sống, không bị mai một trong cộng đồng, các cấp ngành, người dân cần tăng cường khai thác, sưu tầm, nghiên cứu các làn điệu dân ca từ các nghệ nhân, người có uy tín am hiểu và thực hành các loại hình di sản văn hóa. Sử dụng chất liệu dân ca dân tộc Khơ Mú vào các sáng tác mới phải phù hợp với đời sống văn hóa đương đại, nhưng vẫn giữ được bản sắc văn hóa dân tộc".

Người Khơ Mú ở huyện biên giới Sốp Cộp sinh sống xen kẽ với đồng bào các dân tộc Thái, Mông, Lào, Mường, Kinh. Mặc dù bị tác động trong quá trình giao lưu văn hóa, nhưng người Khơ Mú nơi đây với ý thức giữ gìn bản sắc văn hóa dân tộc từ mỗi cá nhân, gia đình, dòng họ vẫn gìn giữ được nhiều nét đẹp văn hóa truyền thống của dân tộc mình thông qua trang phục, làn điệu dân ca, nhạc cụ, lễ hội, các tập quán, tín ngưỡng độc đáo. Các giá trị văn hoá truyền thống của người Khơ Mú tạo nên bức tranh văn hoá đa sắc màu, lan toả mạnh mẽ, trở thành món ăn tinh thần trong đời sống cộng đồng, là thông điệp về tình đoàn kết, lao động sản xuất, hướng tới xây dựng cuộc sống ấm no, hạnh phúc.

Những năm qua, cấp ủy, chính quyền các cấp huyện Sốp Cộp luôn quan tâm công tác bảo tồn và phát huy giá trị bản sắc văn hóa các dân tộc như ngôn ngữ, chữ viết, dân ca, dân vũ, các lễ hội, nghề truyền thống, các trò chơi dân gian... Tích cực tuyên truyền các chỉ thị, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về bảo tồn bản sắc văn hóa dân tộc nhằm động viên, khích lệ để già làng, trưởng bản, người có uy tín, nghệ nhân truyền dạy cho thế hệ trẻ trong việc gìn giữ di sản văn hóa truyền thống của cha ông.

Ông Phạm Hồng Thu, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Sơn La cho biết, người Khơ Mú là một trong những dân tộc sinh sống lâu đời ở Sơn La. Ở Sơn La, cộng đồng người Khơ Mú cư trú chủ yếu tại các huyện huyện Yên Châu, Mai Sơn, Mường La, Quỳnh Nhai, Thuận Châu, Sông Mã và Sốp Cộp. Tuy sinh sống xen kẽ với đồng bào các dân tộc khác và chịu nhiều ảnh hưởng của người Thái, nhưng đời sống văn hóa của người Khơ Mú vẫn phong phú, đa dạng với các phong tục, tập quán cùng nghệ thuật trình diễn dân ca, dân vũ truyền thống với các điệu múa, lối hát giàu bản sắc. Các làn điệu dân ca, dân vũ thể hiện sự hồn nhiên, yêu cuộc sống của người Khơ Mú.

Cùng với nghệ thuật trình diễn dân ca, dân vũ độc đáo, đồng bào Khơ Mú ở Sốp Cộp còn có các lễ hội truyền thống thể hiện sự gắn kết cộng đồng, phản ánh niềm tin, sự biết ơn của người Khơ Mú với tổ tiên, thiên nhiên, trời đất, thể hiện ước mong về mùa màng bội thu, cuộc sống no đủ. Các giá trị di sản văn hóa này vẫn luôn được người Khơ Mú trân trọng, gìn giữ và trao truyền lại cho con cháu qua hình thức truyền miệng. Trong đó nổi bật là các làn điệu hát Tơm vẫn được lưu giữ, sử dụng và trao truyền qua các thế hệ.

"Việc Sở VHTTDL Sơn La phối hợp với UBND huyện Sốp Cộp tổ chức lớp tập huấn, truyền dạy này có ý nghĩa quan trọng nhằm bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp, các làn điệu dân ca của đồng bào dân tộc Khơ Mú gắn với các hoạt động văn hóa cơ sở, từng bước nâng cao đời sống văn hóa tinh thần của đồng bào các dân tộc trên địa bàn Sốp Cộp nói chung và dân tộc Khơ Mú nói riêng. Đồng thời, phát huy vai trò trách nhiệm của cộng đồng trong việc gìn giữ và phát huy các làn điệu dân ca đặc sắc của dân tộc Khơ Mú, làm cho các giá trị văn hóa truyền thống của dân tộc Khơ Mú được khơi nguồn, hòa vào không gian đậm sắc màu văn hóa của vùng biên giới Sốp Cộp. Từ đó, từng bước xây dựng và nhân rộng các mô hình CLB dân ca truyền thống của người Khơ Mú tại Sốp Cộp gắn với phát triển du lịch", ông Phạm Hồng Thu nhấn mạnh. ■

Vang xa **làn điệu nói lý, hát lý**

● **Bài, ảnh: THU HOÀI**

Sau gần 9 năm được vinh danh là Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia, di sản nói lý, hát lý của đồng bào Cơ Tu vùng miền núi Quảng Nam đã có thêm nhiều cơ hội, cũng như nỗ lực để bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa độc đáo này trong đời sống đương đại. Đặc biệt là từ khi triển khai thực hiện Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" tại 6 huyện miền núi, nói lý hát lý của đồng bào Cơ Tu đang dần trở thành sản phẩm độc đáo thu hút du khách.

Theo nghệ nhân Y Kông, huyện Đông Giang, nghệ thuật nói lý, hát lý được đồng bào Cơ Tu sử dụng với nhau như một cách chuyện trò thú vị để chuyển tải tâm tình, chia sẻ niềm vui, nỗi buồn, cách ứng xử với nhau trong đời sống sinh hoạt. Điểm độc đáo ở nói lý, hát lý chính là dùng hình tượng ẩn dụ, nhân hóa, ví cái này để hiểu nghĩa cái kia, gợi sự liên tưởng cho người nghe, từ đó hiểu cặn kẽ, đồng cảm với câu chuyện được tâm tình. Không có một "giáo trình" sẵn nào cho một buổi nói lý, hát lý mà như là một cuộc đối đáp thông qua hình ảnh, câu từ ẩn dụ so sánh thú vị, nương theo thực tế của cuộc trò chuyện mà ứng khẩu.

Chính sự uyển chuyển, khéo léo nên nói lý, hát lý được dùng như một phương thức để giải quyết các mâu thuẫn, hóa giải xích mích trong các mối quan hệ hằng ngày của đồng bào Cơ Tu. Nói lý, hát lý chính là luật tục, là những chuẩn mực được đồng bào đặt ra để duy trì nếp sống tự quản của dân làng, là lời ăn tiếng nói mang tính nhân văn sâu sắc của đồng bào Cơ Tu.

Cũng giống như các loại hình nghệ thuật truyền thống khác, nói lý, hát lý đang đứng trước nguy cơ mai một trong đời sống đương đại. Thế hệ trẻ cũng không nhiều người mặn mà loại hình này khi ngày càng tiếp cận với nhiều loại hình nghệ thuật văn hóa, giải trí hiện đại. Bởi vậy thời gian qua, nhiều địa phương miền núi của tỉnh Quảng Nam đã nỗ lực bảo tồn, phát huy giá trị của di sản độc đáo này. Đặc biệt huy động đội ngũ trí thức, già làng, trưởng bản, các nghệ nhân dân gian người Cơ Tu cùng bảo tồn, truyền dạy, mở các lớp dạy nói lý, hát lý cho thanh niên đồng bào Cơ Tu. Tổ chức các câu lạc bộ hát lý, nói lý trong các trường THCS. Gắn việc bảo tồn với phát huy giá trị văn hóa này cùng với phát triển kinh tế, chính trị, xã hội vùng miền núi.

Một cách làm hay của huyện Tây Giang đó là, bên cạnh việc tuyên truyền cho đồng bào hiểu được những giá trị bản sắc văn hóa của dân tộc mình, huyện mời các già làng tham gia vào câu lạc bộ nói lý, hát lý, qua đó truyền dạy cho những người có đam mê loại hình nghệ thuật này. Đặc biệt nhấn mạnh, phát huy tối đa vai trò của các già làng, trưởng thôn trong việc tuyên truyền, vận động bà con lưu giữ và bảo tồn các giá trị văn hóa phi vật thể của người Cơ Tu.

Nhiều trường học ở các huyện miền núi của tỉnh Quảng Nam cũng rất chú trọng việc truyền dạy, hướng dẫn thực hành, trải nghiệm văn hóa truyền thống cho học sinh như dệt thổ cẩm truyền thống, thi gói bánh sừng trâu, thi bắn nỏ, trình diễn trang phục truyền thống Cơ Tu… Tổ chức các khóa truyền dạy nghệ thuật đánh trống, chiêng kết hợp múa tâng tung da dá, nói lý, hát lý, hát giao duyên Cơ Tu để các em làm quen, hiểu hơn và có ý thức bảo tồn bản sắc văn hóa truyền thống.

Tỉnh Quảng Nam cũng triển khai thực hiện Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" tại 6 huyện miền núi của tỉnh. Hỗ trợ, phát huy một số loại hình văn hóa các đồng bào dân tộc nhằm thực hiện các mục tiêu bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống các dân tộc gắn với phát triển du lịch. Trong đó tập trung hỗ trợ các nội dung: Bảo tồn ngôn ngữ, chữ viết các dân tộc thiểu số miền núi; Xây dựng các sản phẩm văn hóa phục vụ du lịch cộng đồng; Phục hồi, bảo tồn và phát huy nghề dệt và trang phục truyền thống; lễ hội truyền thống; các loại hình nghệ thuật dân gian của đồng bào các dân tộc như múa Tân tung da dá, nói lý hát lý, điêu khắc… ■

Biểu diễn, giới thiệu nghệ thuật nói lý, hát lý của đồng bào Cơ Tu phục vụ du khách

QUẢNG CÁO

LONG SON CEMENT

CÔNG TY XI MĂNG LONG SƠN KHẲNG ĐỊNH VỊ THẾ TRÊN BẢN ĐỒ XUẤT KHẨU XI MĂNG THẾ GIỚI

Công ty Xi măng Long Sơn đã ghi dấu ấn mạnh mẽ trên thị trường quốc tế với nhiều chuyến hàng xuất khẩu xi măng và clinker sang các thị trường khó tính như Mỹ, Đài Loan, Hàn Quốc, Malaysia… Đặc biệt, Mỹ được xem là một trong những thị trường khó tính nhất, việc liên tục xuất khẩu sản phẩm của Long Sơn sang thị trường này không chỉ khẳng định chất lượng sản phẩm của Xi măng Long Sơn mà còn đánh dấu một bước tiến quan trọng trong chiến lược mở rộng thị trường quốc tế.

Ngay trong những ngày đầu năm 2024, các chuyến tàu như MV NORD BOSPORUS, MV NORD MAGELLAN, MV WEST TREASURE, MV SOUNION… đã lần lượt cập cảng Tổng hợp Long Sơn Bãi Ngọc để vận chuyển những lô xi măng sang Mỹ. Điều này minh chứng cho sự phát triển ổn định và bền vững của công ty trong bối cảnh cạnh tranh toàn cầu ngày càng khốc liệt.

Song song với việc xuất khẩu sang Mỹ, Xi măng Long Sơn cũng đã đưa nhiều lô hàng sang Đài Loan, Malaysia, Hàn Quốc và các thị trường khác, góp phần gia tăng kim ngạch xuất khẩu của Công ty. Đặc biệt, chỉ trong tháng 5.2024, đã có nhiều lô hàng được xuất khẩu liên tục sang các nước này, cho thấy nhu cầu và sự tin tưởng của khách hàng quốc tế đối với sản phẩm xi măng của Long Sơn.

Việc liên tục mở rộng và chinh phục các thị trường mới không chỉ nâng cao vị thế của Xi măng Long Sơn trên bản đồ xuất khẩu xi măng thế giới mà còn đóng góp tích cực vào sự phát triển kinh tế của địa phương và quốc gia.

Giữ gìn "báu vật" sách cổ lá cây quý hiếm

● PHẠM NGÂN

Cuốn sách khắc chữ Thái hệ Lai Pao trên lá cây lưu giữ những nét văn hóa cổ xưa vẫn được người dân miền biên viễn Kỳ Sơn (Nghệ An) bảo tồn và lưu truyền qua nhiều thế hệ. Tuy nhiên, sách lá hiện còn rất ít và số người biết đọc chữ Thái cổ cũng không còn nhiều. Vì vậy, cần phải khẩn trương có phương án gìn giữ và phát huy tiếng nói, chữ viết của đồng bào...

Tinh hoa cha ông truyền lại

Gia đình ông Lữ Văn My (bản Piêng Hòm, xã Phà Đánh) là một trong những hộ còn lưu giữ được bộ sách viết trên lá cây bằng chữ Thái hệ Lai Pao. Anh Lữ Văn Mun (cháu trai ông My) vừa mở chiếc rương cũ kỹ được cất ở nơi trang trọng nhất trong ngôi nhà sàn vừa nói: Cuốn sách được gia đình tôi xem như báu vật. Trong tiếng Thái, *Lai* có nghĩa là hoa văn, hoa tay; *Tay* là chữ viết; *Lai tay* hiểu nôm na là "chữ viết của người Thái". Sách được một địa chủ ở bản Cánh (xã Tà Cạ) truyền lại cho ông tôi từ năm 1960, gồm 254 mảnh lá cây (bơ lan) ghép lại với nhau, nói về truyền thuyết lập mường, đánh giặc giữ đất hiển hách của cha ông. Sách còn ghi lại những bài cúng của người xưa trong các lễ nghi cưới hỏi, tang ma, Tết...

"Chữ được viết trên lá cây, mỗi lá có kích thước dài khoảng 25cm, rộng 5cm và được neo lại với nhau bằng sợi dây bện xoắn. Ông tôi kể, để viết được chữ lên lá cây, các cụ phải chọn lá về ủ cả năm trời rồi đem sấy khô trên bếp lửa rất kỹ lưỡng. Hiện tại, sách lá cây còn lại rất ít, trong cộng đồng chỉ còn đếm được trên đầu ngón tay. Trước đây trong bản cũng có một số người sở hữu những cuốn sách có hình thức như vậy, nhưng do không hiểu được nội dung nên họ đã bán hết", anh Mun cho biết thêm.

Gia đình ông Kha Ngọc Minh (bản Xốp Tụ, xã Mỹ Lý) cũng là một trong số ít hộ còn lưu giữ được bộ sách cổ viết trên lá cây bằng chữ Thái hệ Lai Pao. Ngồi trên nhà sàn, hướng đôi mắt xa xăm về ngọn núi cao, ông Minh chia sẻ: Sách được xem như cuốn cẩm nang của người Thái cổ, ghi chép lại những kinh nghiệm dân gian, phong tục tập quán... Người viết phải có kiến thức uyên thâm về nhiều lĩnh vực trong cuộc sống và phải mất hàng năm trời mới có thể viết xong một cuốn sách như thế này. Sách của tôi từng có nhiều người trả giá cao, nhưng chúng tôi nhất quyết không bán. Những di sản này cần được bảo vệ, lưu truyền cho thế hệ mai sau để con cháu hiểu được phong tục của tổ tiên, dân tộc mình. Trải qua thời gian, sách dần bị mối mọt, hư hỏng, chúng tôi mong sẽ có chính sách hỗ trợ của nhà nước để có thể bảo quản được lâu dài".

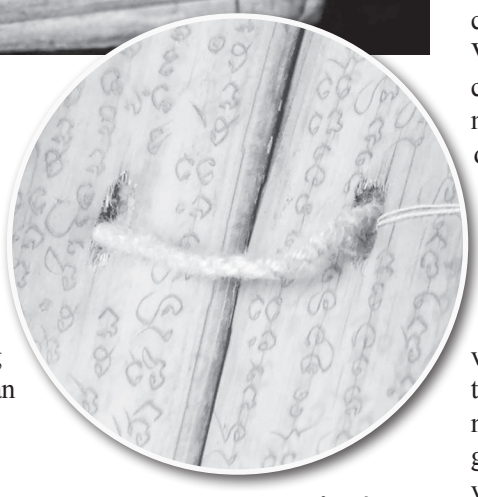

Nội dung sách lá cây chủ yếu nói đến các phong tục tập quán của người Thái cổ

May mắn sở hữu cuốn sách cổ còn có gia đình ông Vi Thanh Tuấn (bản Kèo Lực 2, xã Phà Đánh). Ông Tuấn cho biết, trước đây gia đình ông sở hữu nhiều cuốn sách lá, nhưng do đời sống khó khăn nên phải bán dần, hiện chỉ còn duy nhất bộ ông đang giữ. Bộ sách gồm 5 cuốn, bìa làm bằng gỗ, các trang bằng lá cây được kết với nhau bằng sợi dây gai xuyên ở chính giữa. Loại chữ và hoa văn được vẽ trên sách cổ này rất hiếm gặp. Mặc dù đã lưu giữ và bảo quản cuốn sách cổ được hơn 40 năm, nhưng ông Vi Thanh Tuấn cũng như nhiều người trong bản không thể đọc được dạng chữ này. Ông mong có cơ hội sẽ đem dịch nội dung trong sách để con cháu hiểu được văn hóa của chính dân tộc mình.

Bảo tồn di sản vô giá

Ngoài hát khắp, múa khèn, múa sạp… chữ viết là một sản phẩm văn hóa tinh thần vô cùng quan trọng của người Thái ở Nghệ An. Tên gọi Lai Pao theo tiếng Thái nhóm "Tay Mương" có nghĩa là chữ viết của người Thái cư trú dọc vùng dọc sông Pao hay còn gọi là sông Cả. Chữ Lai Pao còn có tên gọi khác là Lai Liệp Nặm, nghĩa là "xuôi theo dòng nước". Vào cuối thế kỷ XIX, người Thái vùng sông Pao vẫn còn sử dụng loại văn tự này trong đời sống hằng ngày. Tuy nhiên ngày nay, những người đọc được chữ Thái cổ còn rất ít, phần lớn đã cao tuổi, già yếu… Người trẻ hầu như không ai còn biết đọc, biết viết nữa.

Lá cây được sử dụng để khắc chữ có chiều dài khoảng 25cm, rộng 5cm và được liên kết với nhau bằng một sợi dây gai xuyên vào chính giữa

Ông Lô Văn Liệu, Chủ tịch UBND xã Mỹ Lý thông tin: Để viết được một cuốn sách như vậy, người xưa phải mất rất nhiều thời gian và thực hiện thủ công qua rất nhiều công đoạn. Họ dùng vật nhọn khắc trên lá bơ lan rồi dùng nước màu được làm từ vỏ và rễ cây quét lên nhiều lớp. Qua thời gian, sách cổ không được giữ gìn cẩn thận nên đã hư hỏng, thất lạc gần hết. Nếu các ngành chức năng không có phương án lưu giữ, bảo tồn thì dần dần những di sản này sẽ hoàn toàn biến mất.

Theo thống kê chưa đầy đủ của Phòng VH&TT huyện Kỳ Sơn, trên địa bàn hiện còn khoảng 10 bộ sách cổ bằng chữ Thái Lai Pao. Qua kiểm chứng từ một số nghệ nhân, những cuốn sách này có niên đại khoảng trên 200 năm và là những bộ sách cổ vô cùng quý hiếm.

Lo lắng về sự thất truyền đã hiển hiện trước mắt, ông Sầm Văn Bình, nhà nghiên cứu văn hóa và truyền dạy chữ Thái cho biết: Sách chữ Thái viết trên lá cây chủ yếu đang lưu giữ trong các gia đình, dòng họ. Ngành Văn hóa tỉnh Nghệ An chưa có một cuộc kiểm kê, khảo sát mang tính tổng thể nào để kiểm đếm số lượng sách còn lại trong các bản làng, để từ đó có hướng bảo quản, lưu trữ bằng việc mã hóa hoặc áp dụng biện pháp khoa học kỹ thuật để kéo dài tuổi thọ tài liệu. Vì vậy, nhiệm vụ bảo tồn chữ viết của các dân tộc nói chung và dân tộc Thái nói riêng là rất cấp thiết, nhằm góp phần bảo tồn, phát huy nền văn hóa đậm đà bản sắc dân tộc".

Bà Vi Thị Quyên, Phó Chủ tịch UBND huyện Kỳ Sơn thông tin: "Hiện tại huyện đang lên kế hoạch thực hiện đề án bảo tồn, phát huy giá trị bản sắc văn hóa các dân tộc trên địa bàn thông qua việc sưu tầm các cuốn sách cổ được viết trên lá cây. Đồng thời cũng có phương án mở lớp truyền dạy cho đồng bào Thái để họ biết được chữ viết, văn hóa của dân tộc mình. Tuy nhiên, hiện kinh phí để thực hiện vẫn đang gặp nhiều khó khăn nên địa phương chỉ có thể tuyên truyền với bà con lưu giữ cẩn thận các cuốn sách này chứ chưa thể thu hồi hoặc mua lại". ■

Tuần lễ Áo dài cộng đồng Huế 2024 sẽ có nhiều hoạt động văn hóa hấp dẫn

Đại diện Sở VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế vừa cho biết, Tuần lễ Áo dài cộng đồng Huế năm 2024 sẽ diễn ra từ ngày 24 - 30.6 với nhiều hoạt động, chương trình văn hóa, du lịch ý nghĩa, hấp dẫn. Qua đó, nhằm tiếp tục khai thác thế mạnh thương hiệu và giá trị văn hóa độc đáo của Áo dài Huế, xây dựng hình ảnh du lịch Huế gắn với áo dài và kích cầu du lịch phát triển.

Theo đó, Tuần lễ sẽ diễn ra nhiều hoạt động như: Chương trình phát động kết hợp khai mạc triển lãm mỹ thuật và không gian hoạt động thực nghiệm, trưng bày, giao lưu nghề may của nghệ nhân ba miền; Lễ dâng hương, dâng hoa Chúa Nguyễn Phúc Khoát tại di tích Lăng Trường Thái; chương trình diễu hành tri ân Chúa Nguyễn Phúc Khoát và dâng hương lên Hoàng đế Minh Mạng, những người đưa Áo dài trở thành quốc phục. Các hoạt động giới thiệu sách *Chiếc áo 5 thân*, tọa đàm về việc chuẩn hóa trang phục áo dài truyền thống. Chương trình nghệ thuật *Hà Nội - Huế - Sài Gòn*; cuộc thi thiết kế và trình diễn áo dài; chương trình *Áo dài với xe đạp vì môi trường*; Flashmob carnival *Áo dài xuống phố - Rực rỡ sắc hè*…

Trong khuôn khổ Tuần lễ Áo dài cộng đồng Huế 2024 cũng sẽ có nhiều hoạt động sôi nổi như: Cuộc thi ảnh trực tuyến chủ đề *Áo dài với di sản*; Liên hoan giao lưu các Câu lạc bộ thể dục thể thao, dân vũ, khiêu vũ đến từ các nhóm, câu lạc bộ cộng đồng và các phường, xã trên địa bàn TP Huế; Tặng áo dài cho công nhân lao động khó khăn; Hội thi *Duyên dáng Áo dài*. Tại làng cổ Phước Tích (huyện Phong Điền) và khu vực Cầu ngói Thanh Toàn (thị xã Hương Thủy) cũng sẽ tổ chức các hoạt động tái hiện đời sống sinh hoạt truyền thống trong trang phục áo dài…

S.THÙY

Nghệ nhân hướng dẫn các bạn trẻ học nghề mộc ở Kim Bồng

Nghe nghệ nhân kể chuyện làng

Có một **làng quê - làng nghề** sinh thái bên sông

● **KHÁNH CHI**

Ngay trong những ngày đầu khai trương hoạt động hướng dẫn tham quan tại Làng mộc Kim Bồng, xã Cẩm Kim, TP Hội An, rất nhiều du khách đã bày tỏ sự thích thú khi được trải nghiệm các hoạt động hướng đến giá trị cốt lõi "Làng quê - Làng nghề - Sông nước", được chia sẻ hành trình hướng đến "Ngôi làng hạnh phúc" của cộng đồng cư dân bản địa…

Ươm mầm "Ngôi làng hạnh phúc"

TP Hội An vừa chính thức triển khai hướng dẫn tham quan Làng mộc Kim Bồng, một trong những hoạt động để dự án Phát triển du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn giá trị văn hóa bản địa và hệ sinh thái tự nhiên tại Làng mộc Kim Bồng dần thành hiện thực; đặc biệt, xây dựng các tiêu chí định hướng để Cẩm Kim trở thành "Ngôi làng hạnh phúc".

"Không chỉ được nghe giới thiệu về lịch sử - văn hóa làng nghề, du khách còn được tận mắt xem người dân trình diễn, thử làm các nghề thủ công xưa như dệt chiếu, đan thúng chai. Đặc biệt, được tham quan các cơ sở đóng, sửa tàu thuyền, sản xuất mộc, nghe nghệ nhân kể chuyện làng, chuyện nghề; đi chợ, khám phá đời sống sinh hoạt hằng ngày của bà con", anh Steven Rollwen, một du khách đến từ nước Anh hào hứng kể.

Dự án Phát triển du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn giá trị văn hóa bản địa và hệ sinh thái tự nhiên tại Làng mộc Kim Bồng thực hiện từ năm 2023-2025, là một trong số các mô hình thí điểm thuộc Chương trình phát triển du lịch nông thôn trong xây dựng nông thôn mới giai đoạn 2021-2025 đã được Bộ NN&PTNT phê duyệt.

Mục tiêu dự án là cải thiện sinh kế cho người dân từ chính ngành nghề của họ thông qua phát triển du lịch nông thôn bền vững, dựa trên cơ sở phát huy các giá trị văn hóa truyền thống và tài nguyên thiên nhiên; góp phần phát triển kinh tế - xã hội tại địa phương, thích ứng với biến đổi khí hậu, hướng đến xây dựng xã Cẩm Kim trở thành "Ngôi làng hạnh phúc"; tạo ra sự đa dạng trong sản phẩm trải nghiệm để đây thực sự là một điểm đến hấp dẫn dành cho du khách khi đến Hội An.

Kim Bồng - nơi khơi nguồn sáng tạo

Phó Chủ tịch UBND TP Hội An Nguyễn Văn Lanh cho biết, thời gian qua, TP đã ban hành các quyết định phê duyệt thực hiện Đề án *Xây dựng làng quê - làng nghề sinh thái xã Cẩm Kim giai đoạn 2021-2025*; Phương án Khôi phục và phát triển du lịch tại Làng mộc Kim Bồng; Dự án Phát triển du lịch cộng đồng gắn với bảo tồn giá trị văn hóa bản địa và hệ sinh thái tự nhiên tại Làng mộc Kim Bồng… cũng như tăng cường đầu tư về cơ sở hạ tầng, cải tạo cảnh quan, thúc đẩy đầu tư và phát triển dịch vụ, đào tạo về kiến thức và kỹ năng nghề cho người dân địa phương, khuyến khích các mô hình khởi nghiệp, tổ chức nhiều hoạt động văn hóa, sự kiện - lễ hội tại địa phương.

Đặc biệt, trong hồ sơ ứng cử Mạng lưới các TP sáng tạo của UNESCO, TP Hội An đã đưa ra sáng kiến liên quan đến *Dự án Mộc Kim Bồng - Khơi nguồn sáng tạo*, trong đó phát triển hơn nữa Làng mộc truyền thống Kim Bồng với nghề mộc được công nhận là Di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia. Dự án được kỳ vọng sẽ xây dựng mô hình thí điểm làng du lịch cộng đồng, với trọng tâm là đào tạo kỹ thuật, hỗ trợ thiết kế sáng tạo, tư vấn cho các doanh nghiệp khởi nghiệp và đưa ra tầm nhìn phát triển Kim Bồng trở thành một trong những trung tâm giao lưu, sáng tạo của TP.

"Phát triển du lịch xanh, bền vững và các loại hình du lịch cộng đồng gắn với làng quê sinh thái là những nội dung đang được TP Hội An chú trọng hướng đến. Trong đó, Kim Bồng là một trong những làng nghề hội tụ đầy đủ các yếu tố về sinh thái, văn hóa - lịch sử, cơ sở vật chất, điều kiện xã hội… để phát triển trở thành điểm đến du lịch thu hút sự quan tâm của người dân địa phương và du khách", ông Lanh chia sẻ.

Thời gian tới, TP sẽ phối hợp với các tổ chức, cá nhân liên quan xây dựng chương trình đào tạo nghề phù hợp cho phụ nữ và nhóm người yếu thế trong xã hội. Tổ chức các lớp truyền dạy, bồi dưỡng nghề chạm trổ, điêu khắc… cho thanh niên tại địa phương nhằm bồi dưỡng, đào tạo ra các lớp nghệ nhân kế cận. Duy trì thực hiện các nghi lễ, lễ hội truyền thống như lễ cúng Tiền hiền, giỗ Tổ nghề Mộc, lễ Cầu an và các lễ cúng gắn với đời sống lao động, sản xuất của người dân. Phát huy các nghề đặc trưng; giữ gìn, bảo tồn điểm di tích lịch sử, văn hóa của địa phương. Tham vấn ý kiến của tổ chức UNESCO về một số vấn đề liên quan đến lĩnh vực văn hóa, du lịch và định hướng phát triển của làng nghề…■

Làng Kim Bồng được hình thành vào khoảng thế kỷ XVI, nổi tiếng với nghề mộc xây dựng, mộc gia dụng, mộc mỹ nghệ và đóng, sửa tàu thuyền. Người thợ Kim Bồng từng góp công xây dựng Kinh thành Huế, các công trình kiến trúc tại Hội An và nhiều khu vực lân cận. Năm 2005, Làng mộc Kim Bồng được công nhận Làng nghề truyền thống. Năm 2016, nghề mộc được Bộ VHTTDL công nhận Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia. Đến nay, nghề mộc tại Kim Bồng vẫn đang được phát huy với hàng trăm nghệ nhân, thợ thủ công tài hoa, vẫn mỗi ngày bám trụ, giữ lấy tinh hoa nghề truyền thống mà cha ông đã tạo dựng.

Độc đáo lễ Cầu mưa của người Hrê ở Ba Thành

Tại xã Ba Thành, huyện Ba Tơ (Quảng Ngãi) vừa diễn ra lễ hội Cầu mưa, một trong những lễ hội dân gian đặc sắc được đồng bào dân tộc Hrê giữ gìn và lưu truyền qua nhiều thế hệ.

Lễ hội Cầu mưa có ý nghĩa quan trọng đối với cộng đồng cư dân nông nghiệp. Đồng bào Hrê tin rằng hạn hán là do các thần trừng phạt, nên để có mưa, họ phải cầu xin các thần xóa tội và cho phép thần mưa gió và thần sấm sét làm mưa cứu vớt dân gian. Trong lễ hội Cầu mưa, đồng bào ở vùng cao Ba Tơ thực hiện phần lễ và phần hội với nội dung phong phú, mang nét văn hóa tinh thần độc đáo, riêng biệt.

Để chuẩn bị cho lễ hội Cầu mưa, người dân đã cùng nhau đóng góp gạo, heo và rượu cần để nấu cỗ dâng lên thần linh. Trước đó, bà con trong làng đã cùng nhau tề tựu để dùng bữa cơm chung. Đúng giờ hành lễ, toàn bộ dân làng lần lượt đi theo thầy cúng một cách trật tự, hướng về phía bờ suối để tiến hành các nghi thức Cầu mưa.

Trong khi chờ thanh niên trai tráng trong làng lập đàn cúng tế, thầy cúng và các già làng bắt tay vào sửa soạn mâm cúng với các lễ vật truyền thống và lời cầu khấn thần linh về chứng kiến lễ hội của đồng bào. Đàn cúng tế được đan vót tỉ mẩn từ vật liệu quen thuộc là cây tre. Mỗi hộ gia đình đều cử đại diện tham dự lễ Cầu mưa trong trang phục thổ cẩm truyền thống với lòng thành kính.

Nghi lễ Cầu mưa được đồng bào Hrê tiến hành bên bờ suối trong nhiều giờ liền để nhận được đồng ý của thần linh đem mưa về tưới mát xóm làng, phục vụ cho mùa lúa mới trĩu hạt. Ngoài phần lễ, đồng bào Hrê còn tiến hành phần hội một cách nhộn nhịp là đốt lửa và múa sinh hoạt cồng chiêng. Đây là dịp để bà con giao lưu, gặp gỡ, trao đổi kinh nghiệm sống sau những ngày lao động vất vả.

NHƯ ĐỒNG

Sinh hoạt cồng chiêng trong lễ hội Cầu mưa của đồng bào Hrê

XÂY DỰNG NGHỊ ĐỊNH VỀ HOẠT ĐỘNG VĂN HỌC:

Kiến tạo không gian rộng mở cho hoạt động văn học

● **THÚY HIỀN**

Cục Nghệ thuật biểu diễn (Bộ VHTTDL) đang lấy ý kiến đóng góp của các Bộ, ban, ngành, hội nghề nghiệp... để hoàn thiện Dự thảo đề nghị xây dựng Nghị định quy định, khuyến khích phát triển văn học. Có thể nói, những người hoạt động trong nghề đều thấy đây là bước đi mới mẻ, nhằm thể chế hóa các Nghị quyết của Đảng, tạo hành lang pháp lý cho hoạt động văn học.

Gấp rút hoàn thiện hồ sơ xây dựng Nghị định

Tại buổi làm việc mới đây với Hội Nhà văn Việt Nam và Hội đồng Lý luận, phê bình VHNT Trung ương về đề nghị xây dựng Nghị định hoạt động văn học theo Kết luận của Phó Thủ tướng Trần Hồng Hà tại Thông báo số 176/TB-VPCP, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Tạ Quang Đông khẳng định, những người hoạt động văn học đang rất quan tâm và chờ đợi sự ra đời của văn bản quy phạm pháp luật phù hợp với tình hình thực tiễn, bảo đảm tự do sáng tạo, giúp các nhà văn khơi thông nguồn lực, toàn tâm toàn ý đóng góp tài năng, sức lực vào sự nghiệp xây dựng và phát triển nền văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững đất nước. Thứ trưởng nhấn mạnh, việc xây dựng và ban hành Nghị định về hoạt động văn học nhằm tập trung một số chính sách khuyến khích, thúc đẩy văn học phát triển: Cơ chế giao nhiệm vụ sáng tác văn học, lý luận, phê bình văn học; trại sáng tác văn học; tổ chức cuộc thi, giải thưởng văn học; giới thiệu, quảng bá văn học; dịch văn học; phổ biến văn học đến công chúng, phát huy giá trị văn học Việt Nam...

Thứ trưởng Tạ Quang Đông làm việc với Hội Nhà văn Việt Nam và Hội đồng Lý luận, phê bình VHNT Trung ương về đề nghị xây dựng Nghị định hoạt động văn học

Tại Trại sáng tác cho các tác giả nghiên cứu lý luận, phê bình văn học 2024 do Cục Nghệ thuật biểu diễn chủ trì, phối hợp với Hội đồng Lý luận, phê bình VHNT Trung ương, Hội Nhà văn Việt Nam và các đơn vị liên quan tổ chức, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hồ An Phong đã trao 200 cuốn sách cho cán bộ, thủy thủ tàu buồm 286 - Lê Quý Đôn (Học viện Hải quân)

Thứ trưởng Trần Quang Đông nhận định, việc xây dựng Nghị định đã được Bộ VHTTDL tiến hành thận trọng, khoa học, tham khảo ý kiến rộng rãi của các Bộ, ngành liên quan và đối tượng chính của Nghị định là những người cầm bút và người thụ hưởng tác phẩm văn học. Để hoàn thiện Dự thảo Tờ trình lần này, Bộ VHTTDL tiếp tục xin ý kiến của Hội Nhà văn Việt Nam và Hội đồng Lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương, những ý kiến góp ý sẽ được Bộ VHTTDL tổng hợp, chỉnh lý, hoàn thiện Tờ trình và trình Chính phủ trong thời gian tới.

Đại diện Hội Nhà văn Việt Nam, Hội đồng Lý luận, phê bình VHNT Trung ương đồng tình với quan điểm cần thiết xây dựng Nghị định quy định, khuyến khích phát triển văn học. Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam Nguyễn Quang Thiều cho rằng, Nghị định với mục tiêu khuyến khích sự phát triển của văn học, khuyến khích đầu tư cho sáng tạo văn học, quy định về Giải thưởng văn học quốc gia và hiệu quả của trại sáng tác... những điều đó cần và có lợi cho đội ngũ cầm bút. Khi có Nghị định, họ sẽ biết quyền lợi và trách nhiệm của mình rõ ràng hơn.

Phó Chủ tịch Hội đồng Lý luận, phê bình VHNT Trung ương Ngô Phương Lan cho rằng, văn học là loại hình nghệ thuật gốc, nhưng bất cập là chưa có văn bản quy phạm pháp luật riêng để điều chỉnh, quản lý. Việc xây dựng Nghị định cần tham khảo quy chế quản lý văn học ở một số quốc gia có điều kiện tương đồng với Việt Nam, sao cho công tác quản lý văn học hiệu quả để khuyến khích văn học phát triển.

Tạo hành lang pháp lý cho hoạt động văn học

Sau khi tiếp thu các ý kiến từ các Bộ, ban, ngành, hội nghề nghiệp, các cơ quan liên quan tới hoạt động văn học..., Dự thảo Nghị định quy định, khuyến khích phát triển văn học hiện có 7 chương, gồm: Những quy định chung (Chương I); Cơ chế giao nhiệm vụ khuyến khích sáng tác văn học, lý luận, phê bình văn học (Chương II); Phát huy vai trò và nâng cao hiệu quả trại sáng tác văn học, lý luận phê bình văn học (Chương III); Nâng cao chất lượng cuộc thi sáng tác các tác phẩm văn học, lý luận phê bình văn học (Chương IV); Giải thưởng văn học quốc gia (Chương V); Đẩy mạnh giới thiệu, quảng bá tác giả, tác phẩm văn học, phát huy giá trị các tác phẩm văn học Việt Nam (Chương VI); Điều khoản thi hành (Chương IX).

Chủ tịch Hội Nhà văn Việt Nam Nguyễn Quang Thiều chia sẻ, hiện trên các diễn đàn nhà văn đều rất "nóng" ý kiến trao đổi, góp ý về Dự thảo Nghị định. Hội Nhà văn Việt Nam đã có văn bản đóng góp chi tiết về các nội dung trong Dự thảo. Ngoài những góp ý trực tiếp vào các nội dung, điều khoản của Dự thảo Nghị định thì Hội Nhà văn Việt Nam mong muốn bổ sung một số nội dung như: Nhà nước tạo điều kiện và hỗ trợ các hội viên Hội Nhà văn Việt Nam đi thực tế để lấy tư liệu sáng tác ở các địa phương, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp...; tạo điều kiện để nhà văn tiếp xúc với thực tế, phục vụ sự nghiệp xây dựng, bảo vệ Tổ quốc. Nhà văn được hưởng quyền tác giả có tác phẩm được sử dụng trên các phương tiện thông tin đại chúng, xuất bản, báo chí. Nhà nước bảo hộ quyền sở hữu trí tuệ của nhà văn. Đồng thời cũng cần có chính sách đầu tư cho văn học tương xứng với nhiệm vụ xây dựng văn hóa, xây dựng con người Việt Nam…

Nghị định về hoạt động văn học nhằm hướng tới kiến tạo không gian rộng mở, thúc đẩy sáng tạo, phát triển văn học, tạo cảm hứng cho các nhà văn trên cơ sở bảo vệ nền tảng tư tưởng chính trị, giữ gìn giá trị văn hóa, thuần phong mỹ tục, gắn với sự phát triển của đất nước; đồng thời giúp Bộ VHTTDL khẳng định rõ hơn vai trò của mình trong quản lý nhà nước về văn học. Nghị định sẽ tạo khung pháp lý phù hợp với yêu cầu phát triển và nhiệm vụ quản lý nhà nước đối với các hoạt động văn học. Việc xây dựng Nghị định cũng là để cụ thể hóa các nghị quyết, chính sách, kết luận của Đảng và Nhà nước về văn học; bảo đảm sự thống nhất trong công tác quản lý, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc về cơ chế, tăng cường đầu tư cơ sở vật chất, kinh phí cho hoạt động văn học; có thêm nguồn lực xã hội hóa tham gia hỗ trợ hoạt động văn học… ■

Cuộc vận động sáng tác âm nhạc *Bài ca thống nhất*

Hội Nhạc sĩ Việt Nam và Đài Truyền hình TP.HCM (HTV) phối hợp tổ chức phát động Cuộc vận động sáng tác âm nhạc chủ đề *Bài ca thống nhất,* chào mừng 50 năm ngày Bắc - Nam sum họp một nhà.

BTC cho biết, ca khúc tham gia tập trung vào các nội dung: Giá trị lịch sử và ý nghĩa to lớn, sâu sắc của sự nghiệp thống nhất đất nước dưới sự lãnh đạo của Đảng; vẻ đẹp văn hóa, con người, đất nước và sự toàn vẹn lãnh thổ Việt Nam; thành tựu kinh tế, quốc phòng, an ninh, văn hóa, xã hội của 54 dân tộc đoàn kết xây dựng đời sống phồn vinh hạnh phúc suốt 50 năm qua.

Thời gian nhận tác phẩm từ ngày phát động đến hết ngày 6.1.2025. Sau đó, từ ngày 7.1 - 3.3.2025, BTC sẽ đăng tải tác phẩm lọt vào vòng chung kết trên nền tảng mạng xã hội và tổ chức xét chọn giải thưởng. Gala trao giải diễn ra trong dịp kỷ niệm 50 năm Ngày đất nước thống nhất. Về thể loại, các ca khúc sáng tác theo phong cách âm nhạc đang được lưu hành hợp pháp tại Việt Nam. Cuộc vận động không phân biệt nhạc sĩ chuyên hay không chuyên mà dành cho tất cả người yêu nhạc và có đủ khả năng viết nhạc. Mỗi tác giả chỉ tham gia 1 tác phẩm. BTC khuyến khích nhạc sĩ tìm tòi, sáng tạo những ý tưởng mới trong cấu trúc âm hưởng dân tộc và hiện đại, ca từ, phương thức thể hiện. Cơ cấu giải thưởng gồm 1 giải nhất (80 triệu đồng); 2 giải nhì (50 triệu đồng/giải); 4 giải ba (30 triệu đồng/giải); 8 giải khuyến khích (10 triệu đồng/giải) và một số giải chuyên đề khác.

T.TRANG

Hoạt hình thúc đẩy công nghiệp văn hóa Việt Nam

● **KIỀU GIANG**

Sự bùng nổ của công nghệ số đã và đang hỗ trợ đắc lực cho nhiều xưởng hoạt hình Việt ra đời những sản phẩm chinh phục được thị trường quốc tế khắt khe như châu Âu, Mỹ... Hoạt hình Việt cũng đang nỗ lực đổi mới hình thức, nội dung để đáp ứng nhu cầu, sở thích của khán giả nhỏ tuổi ở khắp nơi trên thế giới.

Lĩnh vực đầy màu sắc và sáng tạo

Diễn đàn *Xu hướng phát triển nội dung hoạt hình và cơ hội tại thị trường Việt Nam* do Liên minh Sáng tạo nội dung số Việt Nam (DCCA) phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức vừa diễn ra tại TP.HCM, các chuyên gia tham dự cho rằng, hoạt hình là lĩnh vực tiềm năng và Việt Nam có đủ năng lực để phát triển mạnh mẽ và định vị mình trên bản đồ phim hoạt hình thế giới.

Tiềm năng của ngành hoạt hình toàn cầu được dự báo khá lạc quan. Theo trang MarketResearch.biz, năm 2023, toàn ngành đã khẳng định sự phát triển mạnh mẽ với tổng doanh thu trên 412 tỉ USD và ước tính sẽ tăng lên 779 tỉ USD vào năm 2032. Riêng hoạt hình 3D ước đạt 47 tỉ USD vào năm 2030.

Không nằm ngoài xu hướng đó, hoạt hình Việt Nam cũng bước vào sân chơi với sự tham gia tích cực của nhiều đơn vị cả trong và ngoài quốc doanh, góp phần đáng kể thúc đẩy công nghiệp văn hóa nước nhà. Sự hỗ trợ của công nghệ sản xuất phim hoạt hình tiên tiến cùng các dịch vụ phát trực tuyến trên nền tảng xuyên biên giới đã thay đổi cách thức tiếp cận và thưởng thức nội dung của người dùng, mở ra cơ hội cho các nhà sản xuất hoạt hình.

Phân tích bức tranh tổng quan về thị trường hoạt hình trong nước và quốc tế, bà Trần Thị Lan Chi, Giám đốc phân phối nội dung tại Sconnect Việt Nam đã chia sẻ những xu hướng nổi bật của lĩnh vực đầy màu sắc và sáng tạo này. Theo bà Lan Chi, công chúng đang có xu hướng xem các nội dung hoạt hình trên nền tảng trực tuyến, tăng 45% lượng tiêu thụ trong những năm gần đây. Đồng thời, ngành sản xuất hoạt hình cũng có tỷ suất lợi nhuận cao hơn so với những nội dung thông thường…

Chủ tịch Liên minh sáng tạo nội dung số Việt Nam (DCCA) Tạ Mạnh Hoàng nhận định, hiện nước ta có khoảng 200 công ty, studio lớn nhỏ có thể tham gia hoạt động sản xuất phim hoạt hình ở các mức độ khác nhau và đã đạt được những thành tựu đáng kể: Từ đảm nhiệm gia công sản xuất phim hoạt hình cho các studio lớn trên thế giới, nhiều sản phẩm phim hoạt hình "bom tấn" của các nước cho đến tự xây dựng thương hiệu và tự sản xuất.

Chuyên gia phân tích các thành tựu nổi bật trong lĩnh vực hoạt hình Việt Nam

"Thời kỳ nở rộ của hoạt hình Việt đánh dấu bằng sự ra đời của ngày càng nhiều doanh nghiệp sáng tạo và các sản phẩm chất lượng. Nổi bật trong bức tranh lớn là series hoạt hình về chú sói nhỏ Wolfoo, thu hút sự yêu thích và quan tâm của hàng trăm triệu trẻ em thế giới, đặc biệt là tại Mỹ, Trung Quốc và Việt Nam. Wolfoo được mệnh danh là chú sói "tỉ view" với hơn 4.000 tập phim ngắn phát sóng trên YouTube, bình quân 4 tỉ view/tháng, đạt 3 nút kim cương và được dịch ra khoảng 20 ngôn ngữ. Wolfoo dần trở thành người bạn, cùng chơi, cùng học và đồng hành với các em nhỏ mỗi ngày", ông Tạ Mạnh Hoàng chia sẻ.

Cơ hội và thách thức

Tại Diễn đàn bàn về ngành công nghiệp hoạt hình, các đại biểu đã chia sẻ về thách thức trong sản xuất nội dung và cách thức xây dựng chiến lược tại thị trường Việt Nam, mở ra những góc nhìn mới mẻ về ngành công nghiệp văn hóa trị giá hàng tỉ đô la này.

Theo ông Nguyễn Minh Hồng, Chủ tịch Hội truyền thông số Việt Nam, ngành công nghiệp hoạt hình đang trải qua những thay đổi mạnh mẽ, khi các đơn vị cho ra đời nhiều sản phẩm đáp ứng thị trường quốc tế và đạt được nhiều thành tựu rực rỡ. Bên cạnh đó, phát hành trực tuyến cũng tạo ra cơ hội mới và không ít thách thức cho nhà sản xuất nội dung, đòi hỏi phải đầu tư bài bản, thích ứng và phối hợp chặt chẽ giữa các đơn vị.

Bà Trần Thị Lan Chi nhận định: "Ngành công nghiệp hoạt hình Việt Nam gặp thách thức khi sự phát triển quá nhanh mà nguồn nhân lực không đủ. Bên cạnh đó, trong khi một số nước có hỗ trợ của Chính phủ thì Việt Nam chưa có được sự hỗ trợ này, điều đó tạo ra sự chênh lệch giữa các quốc gia trong phát triển ngành hoạt hình".

Top các phim hoạt hình Việt được yêu thích trên nền tảng số

Theo chuyên gia, việc tích hợp trí tuệ nhân tạo (AI) vào quy trình sản xuất hoạt hình đang cách mạng hóa ngành công nghiệp tỉ đô. Các thuật toán AI có thể giúp đẩy nhanh, hiệu quả việc sản xuất hoạt hình bằng cách lặp đi lặp lại các công việc như tạo khung xương cho nhân vật và biểu cảm khuôn mặt. AI cũng cho phép diễn hoạt ảnh thích ứng và phát triển dựa trên tương tác của người dùng, khiến chúng trở nên có tính tương tác và cá nhân hóa hơn. Tuy nhiên, dù AI giúp đỡ con người rất nhiều trong việc sản xuất phim hoạt hình, giúp quá trình này đẩy nhanh hơn, nhưng lại không thể thay thế con người ở tính sáng tạo, bởi vì sự sáng tạo của con người là độc nhất mà không có công nghệ nào thay thế được.

Trong tương lai, công nghệ thực tế ảo (VR) và thực tế tăng cường (AR) cũng sẽ cung cấp cho các nhà làm phim hoạt hình vô số lựa chọn để đa dạng hóa công việc và tham gia vào môi trường năng động của ngành. Công nghệ đang phá bỏ rào cản giữa người xem và thế giới phim ảnh, mở ra những khả năng mới trong cách kể chuyện và thu hút khán giả.

Hoạt hình đương đại còn phản ánh sự đa dạng văn hóa và phong phú về nội dung, từ những câu chuyện giáo dục cho trẻ nhỏ đến những tác phẩm mang tính triết lý sâu sắc dành cho người lớn. Sự thay đổi này không chỉ tạo nên những trải nghiệm phong phú hơn cho khán giả mà còn thúc đẩy sự sáng tạo không ngừng của các nhà làm phim. ■

Lịch sử chữ Quốc ngữ, 1615 - 1919

Cuốn sách vừa giới thiệu đến độc giả, dựa trên nguồn tư liệu phong phú về lịch sử hình thành và phát triển của chữ Quốc ngữ, được phát triển từ luận án của TS Phạm Thị Kiều Ly (bảo vệ năm 2018 tại Đại học Sorbonne Nouvelle, Pháp) và được trao giải thưởng Luận án xuất sắc năm 2020 cho Nhóm nghiên cứu khoa học về châu Á GIS Asie.

Cuốn sách gồm 6 chương: *Quá trình mô tả các ngôn ngữ trên thế giới; Phiên âm tiếng Đàng Trong bằng chữ La tinh (1615-1631); Phiên âm tiếng Đàng Ngoài bằng chữ La tinh; Hệ thống nguyên âm trong Dictionarium (từ điển) của De Rhodes (1651) và chuẩn hóa chính tả; Chữ Quốc ngữ thời kỳ Hội Thừa sai Paris (1658-1858); Chữ Quốc ngữ thời thuộc địa.* Có thể nói, đây là thành tựu nghiên cứu đầy đủ nhất từ trước cho đến nay về lịch sử chữ Quốc ngữ của chúng ta.

NHẬT HUY

Phát động Hội thi *Công dân TP với hành trình văn hóa* 2024

Ban Tuyên giáo Thành ủy TP.HCM vừa công bố tổ chức Hội thi *Công dân TP với hành trình văn hóa* năm 2024. Hội thi nhằm tuyên truyền các chủ trương, nghị quyết, chỉ thị của Đảng về vị trí, vai trò, tầm quan trọng của gia đình và công tác xây dựng gia đình trong tình hình mới; phát huy, giữ gìn những nét văn hóa tốt đẹp của gia đình truyền thống; đề ra giải pháp ứng xử văn hóa phù hợp với gia đình hiện đại, giúp mỗi thành viên hiểu, chia sẻ, ứng xử văn hóa…

Cuộc thi gồm 2 giai đoạn. Giai đoạn 1 kéo dài từ nay đến hết ngày 15.8, tổ chức ở cấp cơ sở, gồm thi tìm hiểu kiến thức và thi viết với chủ đề Thư gửi tương lai; đối tượng tham dự là đảng viên, đoàn viên, hội viên và đông đảo nhân dân. Giai đoạn 2 thi cấp thành phố gồm vòng loại (mỗi đơn vị có 3 thành viên, thi tìm hiểu kiến thức trực tuyến, gửi 5 bài viết *Thư gửi tương lai* và 1 sản phẩm inforgraphic tuyên truyền). Vòng chung kết dự kiến tổ chức vào tháng 9.2024. BGK gồm đại diện Lãnh đạo Ban Tuyên giáo Thành ủy, đại diện các Sở VHTT, Sở GD&ĐT, Hội Liên hiệp Phụ nữ TP.HCM, các chuyên gia trong lĩnh vực gia đình…

T.TRANG

Đánh thức **thần đồng thơ ca**

●**THANH NGỌC**

Bên cạnh những tác phẩm kinh điển, nổi tiếng, các tác giả và giới làm sách luôn dành sự quan tâm cho mảng thơ thiếu nhi, liên tục cho ra mắt ấn phẩm mới với chất lượng ngày càng cao. Điều này góp phần mang thơ ca đến với lớp trẻ nhiều hơn. Tuy nhiên trên thực tế, số người chuyên viết cho thiếu nhi còn hạn chế, và đặc biệt thiếu vắng hẳn những "thần đồng thơ"...

Thơ thiếu nhi trong bức tranh văn học Việt

Với giai điệu nhẹ nhàng, vần điệu vui tai, dung lượng ngắn gọn, thơ ca luôn có sức hút đặc biệt đối với trẻ nhỏ. Nhiều năm qua, những tác phẩm như *Ai dậy sớm* (Võ Quảng), *Những bài thơ nho nhỏ* (Phạm Hổ), *Bầu trời trong quả trứng* (Xuân Quỳnh), *Góc sân và khoảng trời* (Trần Đăng Khoa), *Bài ca trái đất* (Định Hải)... đã trở nên quen thuộc và được tái bản nhiều lần, là minh chứng cho sự yêu thích của độc giả dành cho mảng thơ ca thiếu nhi.

Có một thời gian, số lượng tác phẩm thơ thiếu nhi được xuất bản và đón nhận khá hạn chế, "lép vế" hẳn so với các dòng sách, đề tài khác. Trong bối cảnh ấy, vẫn xuất hiện những mảng sáng đầy ấn tượng như: *Biển là trẻ con* và *Ngày xưa của con* (Huỳnh Mai Liên), *Phù thủy sợ ma* (Thụy Anh), *Ra vườn nhặt nắng* (Nguyễn Thế Hoàng Linh), *Xin chào những buổi sáng* và *Những chiếc ghế trong căn bếp nhỏ* (Nguyễn Phong Việt), *Gõ cửa nhà trời* (Bảo Ngọc), *Giấc mơ buổi sáng* (Nguyễn Lãm Thắng), *Chào thế giới, bây giờ con đã đến* (Lê Minh Quốc)... Mỗi tác phẩm mang một phong cách riêng, khơi gợi trí tưởng tượng phong phú và gieo mầm những giá trị tốt đẹp trong tâm hồn trẻ thơ.

Tập thơ "Góc sân và khoảng trời" của nhà thơ Trần Đăng Khoa in lần đầu năm 1968, khi tác giả tròn 10 tuổi, được coi là niềm tự hào của nền văn học thiếu nhi nước nhà

Sự xuất hiện của những tác phẩm thơ thiếu nhi chất lượng cũng khẳng định sức sống mãnh liệt của thể loại này trong bức tranh văn học Việt Nam. Qua đó cho thấy, giữa dòng chảy hiện đại, thơ ca thiếu nhi vẫn giữ vai trò quan trọng, góp phần nuôi dưỡng, bồi đắp đời sống tinh thần cho trẻ.

Theo các nhà nghiên cứu, điểm đặc biệt của văn học thiếu nhi, trong đó có thơ ca, là sự kết hợp hài hòa giữa tính nghệ thuật và tính giáo dục. Những bài thơ mang tính hướng thiện cao, ngôn ngữ giản dị, gần gũi với đời sống thường ngày, giúp các em dễ dàng tiếp nhận và thấu hiểu. Qua những vần thơ nhẹ nhàng, các em được khám phá thế giới thiên nhiên tươi đẹp, được tiếp thu những bài học đạo đức về tình yêu thương, sự sẻ chia, lòng dũng cảm... Thơ còn là cầu nối gắn kết thế hệ trẻ với truyền thống văn hóa dân tộc. Nhờ những bài ca dao, đồng dao, hò vè, các em được tìm hiểu về phong tục tập quán, lịch sử và vẻ đẹp quê hương, đất nước.

Giữa dòng chảy hiện đại, thơ ca thiếu nhi vẫn giữ vai trò quan trọng, góp phần nuôi dưỡng, bồi đắp đời sống tinh thần cho trẻ **Ảnh: ITN**

Bên cạnh những thành tựu đáng khích lệ, thơ thiếu nhi Việt Nam cũng đối mặt với không ít thách thức cần được giải quyết. Trong đó, đáng quan tâm là số tác giả chuyên viết cho các em còn khá ít. Bởi vậy, sau một thời gian trầm lắng, vừa qua, Hội Nhà văn Việt Nam đã có sáng kiến tổ chức Cuộc vận động sáng tác cho thiếu nhi, nâng cấp Ban Văn học thiếu nhi thành Hội đồng Văn học thiếu nhi. Các giải thưởng, sân chơi văn học thiếu nhi cũng giúp mảng đề tài này được duy trì, phát triển. Nhờ đó, lực lượng sáng tác cho các em nhỏ, đặc biệt là thơ ca cũng đông đảo, hùng hậu hơn.

Tạo điều kiện để tác giả nhỏ tuổi phát huy tài năng

Dù đã được quan tâm, nhưng trong một sự kiện trao Giải thưởng văn học nghệ thuật cho thiếu nhi mới đây, nhà thơ Trần Đăng Khoa bày tỏ trăn trở về tình trạng ngày càng hiếm hoi các tác phẩm thơ do chính trẻ em sáng tác: "Rất lâu rồi, không còn thấy những em nhỏ làm thơ nữa!".

Lý giải cho những thiếu vắng, nhà thơ bày tỏ: "Chẳng có ai *ăn thịt* thần đồng cả, chỉ là các thần đồng chưa được *đánh thức*". Để minh chứng cho điều này, nhà thơ Trần Đăng Khoa kể lại rằng, trong một chuyến đi đến các trường học để làm từ thiện, ông đã hướng dẫn học sinh cách gieo vần, làm thơ. Sau 15 phút, ông ra đề bài về biến đổi khí hậu cho các em học sinh tiểu học làm thơ ngay tại sân trường. Mặc dù đề bài là khá khó, nhưng nhà thơ Trần Đăng Khoa đã rất ấn tượng trước những câu thơ do các em nối ý, nối vần. Bởi thế, câu chuyện đã trôi qua nhiều năm nhưng vẫn thôi thúc ông tìm kiếm những hồn thơ trẻ.

"Bài thơ của học sinh ở Đắk Nông cho thấy trẻ em yêu thơ vẫn rất nhiều, nhưng làm sao *đánh thức* được các em, đấy mới là điều quan trọng. Tôi mong sao các nhà thơ nhí đoạt giải để tôi được bày tỏ lòng yêu mến của mình", nhà thơ Trần Đăng Khoa nói.

Ông cũng bày tỏ mong muốn sẽ có nhiều hơn các tác giả thơ thiếu nhi giành giải thưởng. Tuy vậy, không phải các cuộc thi chỉ để phát hiện tài năng mà còn phải giữ gìn và phát huy được tài năng, tạo điều kiện để tài năng đó phát triển. Từ đó, các em có năng khiếu được bồi dưỡng, để sau này có thể trở thành cây bút viết về thiếu nhi, viết cho thiếu nhi đặc sắc. Và người nâng bước, truyền động lực cho các em là nhà trường, cha mẹ, các cấp quản lý, góp phần tạo điều kiện để tài năng nghệ thuật hoàn thiện, tỏa sáng. ■

Tập huấn nghiệp vụ đạo diễn sân khấu truyền thống

Cục Văn hóa cơ sở (Bộ VHTTDL) tổ chức Tập huấn nghiệp vụ đạo diễn sân khấu truyền thống, quy mô toàn quốc, từ ngày 25 - 28.6.2024, tại Trung tâm biểu diễn nghệ thuật Hải Đăng, TP Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa.

Thành phần tham gia tập huấn là lãnh đạo, cán bộ làm công tác văn hóa, văn nghệ quần chúng trong hệ thống Trung tâm Văn hóa; Trung tâm Văn hóa, Điện ảnh; Trung tâm Văn hóa, Nghệ thuật các tỉnh, thành phố: Long An, Thanh Hóa, Quảng Nam, Khánh Hòa, Phú Yên, Ninh Thuận, Vĩnh Long, Bình Phước, Bắc Kạn, Đồng Nai, An Giang, Đắk Nông, Điện Biên, Hải Dương, Bình Phước, Hòa Bình, Cà Mau, Hưng Yên, Nghệ An, Hà Tĩnh, Đồng Nai, Phú Yên, Sơn La, TP.HCM, Bắc Giang.

Bên cạnh đó là lãnh đạo, cán bộ làm công tác văn hóa, văn nghệ quần chúng trong hệ thống Trung tâm Văn hóa, Thông tin, Thể thao huyện Tam Dương (Vĩnh Phúc); Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thanh huyện Chợ Mới (An Giang); Phòng Văn hóa - Thông tin huyện KRông Năng (Đắk Lắk); Trung tâm Văn hóa - Truyền thanh - Truyền hình huyện Mường Chà (Điện Biên); Trung tâm Văn hóa, Thể thao và Truyền thông huyện Nậm Nhùn (Lai Châu); Trung tâm Văn hóa, Thể thao, Truyền thanh huyện Cù Lao Dung (Sóc Trăng); Đoàn Ca kịch tỉnh Quảng Nam; Nhà hát nghệ thuật truyền thống tỉnh Khánh Hòa và Hội Văn học Nghệ thuật tỉnh Hòa Bình.

Tham gia tập huấn, học viên được học về lý thuyết, phương pháp, kỹ năng, kinh nghiệm theo từng chuyên đề (8 chuyên đề). Song song đó, học viên chuẩn bị đề cương, kịch bản về tiểu phẩm thông qua dàn dựng thực tế trên sân khấu; trao đổi, thảo luận và thực hành theo nhóm; học tập kinh nghiệm qua thực tế tại cơ sở và báo cáo kết quả thu hoạch bằng tiểu phẩm, kịch bản sân khấu do các học viên biên đạo, đạo diễn và diễn xuất.

KIỀU GIANG

LIÊN HOAN KỊCH NÓI TOÀN QUỐC 2024:

Những thương hiệu sân khấu hàng đầu hội tụ

●ĐÀO ANH

Liên hoan Kịch nói toàn quốc 2024 đã đi gần hết chặng đường. Hai suất diễn sáng, tối với 1.200 ghế của khán phòng Nhà hát Ca múa nhạc Dân gian Việt Bắc (số 18 đường Hoàng Văn Thụ, TP Thái Nguyên) lúc nào cũng kín khán giả. Người xem nhiệt tình, hào hứng tương tác cùng những tràng pháo tay không ngớt sau vở diễn là một phần làm nên thành công của Liên hoan năm nay.

Khi tác phẩm chạm đến trái tim khán giả

Liên hoan Kịch nói toàn quốc 2024 quy tụ gần 1.000 nghệ sĩ, diễn viên của 19 đơn vị nghệ thuật chuyên nghiệp trong và ngoài công lập. Sự kiện diễn ra từ ngày 11 - 26.6 với 23 tác phẩm đặc sắc, mang đến cho giới mộ điệu những sản phẩm nghệ thuật hấp dẫn bậc nhất của nền nghệ thuật biểu diễn Việt Nam.

Diễn ra tại Thái Nguyên, mảnh đất giàu bản sắc văn hóa và lịch sử, Liên hoan là nơi gặp gỡ, giao lưu của giới nghề; cùng với đó, công chúng được chiêm ngưỡng, thưởng thức và thăng hoa cảm xúc cùng thế giới kịch nói nước nhà. Bà Lê Mai (Định Hóa, Thái Nguyên) xúc động chia sẻ: "Một trong những vở kịch tôi đã chờ đợi từ rất lâu là *Đêm trắng*, nay thật vui vì được thưởng thức ngay tại nhà hát quê hương". Bà Đoàn Thị Bích Liên (TP Thái Nguyên) bày tỏ: "Từ khi còn trẻ tôi đã yêu thích kịch nói, được xem kịch trực tiếp, chúng tôi thấy hay hơn nhiều so với xem qua màn ảnh nhỏ. Tôi có cơ hội gặp gỡ, giao lưu với những diễn viên nổi tiếng, tôi thấy họ thực sự tài năng và diễn xuất rất thăng hoa".

Ông Nguyễn Văn Bộ (TP Thái Nguyên) phấn khởi cho biết: "Liên hoan Kịch nói toàn quốc 2024 được tổ chức tại Nhà hát Ca múa nhạc Dân gian Việt Bắc, giúp khán giả Thái Nguyên có cơ hội được thưởng thức những tác phẩm xuất sắc nhất của các thương hiệu kịch nói hàng đầu. Tôi mong trong thời gian tới sẽ có nhiều sự kiện như thế này để người dân chúng tôi có thêm món ăn tinh thần mới".

Có thể cảm nhận được sức hấp dẫn, sự lan tỏa của các vở kịch qua từng buổi diễn dự thi. Những giọt nước mắt đã lăn dài trên gương mặt của không ít người khi chứng kiến những nỗi đau, thân phận của các nhân vật trên sân khấu.

Khán phòng Nhà hát Ca múa nhạc Dân gian Việt Bắc luôn chật kín khán giả

Đi thi là phải có cái mới

Đạo diễn, NSND Trần Lực, Giám đốc Sân khấu LucTeam chia sẻ: "Nghệ sĩ chúng tôi coi Liên hoan là cuộc thi quốc gia lớn nhất của sân khấu kịch nói. Giải thưởng này cũng giống như Bông sen Vàng của LHP Việt Nam. Chúng tôi đã có sự sàng lọc kỹ càng để mang tới Liên hoan những vở kịch xuất sắc nhất, và điều quan trọng là vở diễn phải có những sáng tạo mới mang tính học thuật và phải là tác phẩm mà ê kíp sáng tạo thật sự tâm huyết".

Đạo diễn Trần Lực không khỏi bồi hồi khi nhớ về những mùa hội diễn, liên hoan sân khấu kịch nói mà anh đã từng được tham dự vào những năm 1980, 1985. Khi đó anh vô cùng ngưỡng mộ và hưng phấn khi được thưởng thức những "bom tấn" như *Hà My của tôi* (đạo diễn, NSND Doãn Hoàng Giang); *Cô gái đội mũ nồi xám* (đạo diễn, NSND Nguyễn Đình Nghi)... "Khi tham gia các cuộc thi, liên hoan thuở ấy, không chỉ nghệ sĩ mà Ban giám khảo, Ban tổ chức cũng đau đáu để làm sao có được những tác phẩm sáng tạo, mới mẻ, tạo nên sự chuyển động tích cực cho diện mạo sân khấu đương thời". Đúng với quan điểm "đến Liên hoan phải có sáng tạo mới", LucTeam mang tới *Búp bê* (tác giả Lê Hoàng, đạo diễn NSND Trần Lực). Vở diễn đã thực sự "khuấy đảo" những người làm nghệ thuật cũng như khán giả yêu sân khấu bởi cách viết, cách dựng "không giống ai"…

Vở Vầng trăng trinh liệt của Nhà hát Kịch nói Quân đội

Giám đốc Nhà hát Kịch nói Quân đội, đại tá, NSƯT Lê Thị Mai Phương cho biết: "Nghệ sĩ quân đội rất mong chờ được tham gia Liên hoan lần này. Chúng tôi xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm của Nhà hát, vì vậy, hai tác phẩm tham dự Liên hoan đều được sáng tạo với tinh thần trách nhiệm cao. Đó là vở *Vầng trăng trinh liệt* (tác giả Hà Đình Cẩn, đạo diễn, NSND Lê Hùng) kể về sự hy sinh anh dũng của các cô gái Ngã ba Đồng Lộc và *Lời nói dối cuối cùng* (cố tác giả Lưu Quang Vũ; đạo diễn, NSND Nguyễn Tiến Dũng) về đề tài dân gian". Theo NSƯT Mai Phương, mảng đề tài chiến tranh cách mạng thì Nhà hát Kịch nói Quân đội đã quá quen thuộc với khán giả, nhưng lần này các nghệ sĩ cũng đầy háo hức khi được trải nghiệm dựng và diễn một vở đề tài dân gian.

23 vở diễn của 19 đơn vị nghệ thuật sân khấu kịch nói tham gia Liên hoan đề cập tới rất nhiều mảng đề tài khác nhau từ lịch sử, cách mạng, dân gian cho đến đề tài hiện đại với những vấn đề nóng của đời sống xã hội, khai thác những ngóc ngách trong tâm lý con người…

Điều thú vị hơn cả là những tác phẩm được dàn dựng công phu, mới mẻ, sáng tạo càng thăng hoa bởi sự cổ vũ nhiệt thành từ người dân Thái Nguyên. Dù ngày hay đêm, buổi diễn nào khán giả cũng đến từ rất sớm. Những tràng vỗ tay vang dội theo từng câu thoại của các nhân vật, những giọt nước mắt rơi vì xúc động, những tiếng cười sảng khoái… chính là món quà tuyệt vời và đáng nhớ đối với người làm nghề. Khán giả đã tiếp thêm cho các nghệ sĩ một nguồn năng lượng tươi mới để tiếp tục cống hiến và cháy hết mình trên sân khấu. Cứ nhìn vào không khí của mỗi buổi diễn tại Liên hoan Kịch nói toàn quốc 2024 thì thấy: Kịch nói vẫn mạnh mẽ và bền bỉ sống trong lòng nhân dân! ■

Tổ chức Liên hoan hát ru, hát dân ca và nhạc cụ truyền thống

UBND huyện Đak Pơ (tỉnh Gia Lai) đã tổ chức Liên hoan hát ru, hát dân ca và nhạc cụ truyền thống các dân tộc lần thứ II, năm 2024. Tham gia sự kiện có 11 đơn vị với gần 60 tiết mục, hơn 300 diễn viên và nghệ nhân. Tại đây, các nghệ nhân đã trình diễn các ca khúc hát ru, hát dân ca gắn liền với đời sống sinh hoạt cộng đồng của đồng bào các dân tộc trên địa bàn huyện. Nội dung chương trình đặc sắc, phong phú mang đủ đặc trưng vùng miền trong cả nước, nổi bật là hát ru, hát dân ca của đồng bào Tây Nguyên. Các diễn viên cũng trình diễn nhiều loại nhạc cụ truyền thống như đàn bầu, sáo, khèn, t'rưng, klông pút, đàn đá… thông qua hình thức độc tấu, song tấu, hòa tấu.

Liên hoan là hoạt động thiết thực Chào mừng kỷ niệm 70 năm Chiến thắng Đak Pơ (24.6.1954 - 24.6.2024), tôn vinh và khích lệ phong trào hát ru, hát dân ca, trình diễn nhạc cụ truyền thống đang có nguy cơ mai một. Đây cũng là dịp lựa chọn, bồi dưỡng các nghệ nhân xuất sắc tham gia Liên hoan hát ru, hát dân ca và nhạc cụ truyền thống các dân tộc tỉnh Gia Lai lần thứ II, năm 2024.

ĐỨC HIẾU

MV YouTube đầu tiên của Việt Nam đạt 1 tỉ lượt xem

Vừa qua, MV *Một con vịt* đã chính thức cán mốc 1 tỉ lượt xem trên YouTube, ghi dấu cột mốc lịch sử cho âm nhạc Việt Nam trên nền tảng trực tuyến lớn nhất thế giới. Ca khúc do nhạc sĩ Kim Duyên sáng tác, được thể hiện bởi Xuân Mai vào năm 1998 (khi mới 3 tuổi), trở thành một phần không thể thiếu trong tuổi thơ của nhiều thế hệ trẻ em Việt Nam.

Phát hành vào ngày 31.8.2019, MV *Một con vịt* nhanh chóng thu hút sự chú ý của các bạn nhỏ nhờ giai điệu vui nhộn, ca từ dễ nhớ. MV của ca khúc khá đơn giản, với hình ảnh chú vịt vàng ngộ nghĩnh xuất hiện xuyên suốt video. Việc *Một con vịt* trở thành MV đầu tiên đạt 1 tỉ lượt xem trên YouTube có thể gây bất ngờ, đặc biệt khi so sánh với các nghệ sĩ hạng A của Việt Nam như Sơn Tùng M-TP hay Jack. Dù sở hữu lượng người theo dõi lớn và nhiều MV đạt hàng trăm triệu lượt xem, nhưng các nghệ sĩ này vẫn chưa thể chạm đến cột mốc 1 tỉ view.

B.T

Nhạc kịch *English Performance 2024*

English Performance 2024 với chủ đề *Impasse The Musical* là chương trình nhạc kịch bằng tiếng Anh thường niên do học sinh các khóa Anh 2 Trường THPT Hà Nội - Amsterdam thực hiện, dự kiến sẽ diễn ra vào tối 20.6 tại Nhà hát Quân đội Hà Nội. Chương trình khắc họa câu chuyện về Cassandra Rosewood, nhà vô địch cuộc thi phát minh trò chơi điện tử bị mắc kẹt trong một căn phòng đã được lập trình sẵn và chỉ có lối thoát duy nhất là phá giải những câu đố, thử thách mà máy chủ trò chơi đưa ra. Xuyên suốt quá trình ấy, các nhân vật, với các cá tính khác nhau, đã học được cách bỏ qua cái tôi, sự kiêu ngạo, đối mặt với khuyết điểm của bản thân, cố gắng cải thiện chúng để cùng chung tay tìm kiếm bí ẩn của căn phòng.

Với các tiết mục đặc sắc, hoành tráng do chính học sinh khối Anh 2 đảm nhiệm, từ khâu lên ý tưởng kịch bản đến đạo cụ và diễn xuất, *English Performance* là nơi học sinh THPT được thể hiện đam mê, nhiệt huyết và cống hiến hết mình cho nghệ thuật.

BẢO LINH

Nối dài sức sống Hát bội

● **HỒNG HẠNH**

Cũng như một số loại hình âm nhạc truyền thống khác, nghệ thuật Hát bội đang đứng trước nguy cơ mai một vì không còn nhiều người theo đuổi, lưu truyền và gìn giữ. Tuy nhiên, bên cạnh nỗi buồn, thì những tia hy vọng vẫn lóe lên khi thời gian qua nhiều dự án, chương trình của các bạn trẻ đã và đang góp phần đưa Hát bội đến gần hơn với công chúng, tạo cầu nối giữa nghệ thuật truyền thống và hiện đại…

Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM vẫn miệt mài mang lời ca tiếng hát đến với sân khấu học đường

Có thể thấy, trước sự đa dạng của các loại hình giải trí hiện đại, người trẻ vẫn không hề quay lưng với nghệ thuật dân tộc, nếu được khơi gợi đúng cách, dòng chảy này sẽ phát triển không ngừng và lan tỏa mạnh mẽ qua ngày tháng.

Người trẻ đánh thức âm nhạc truyền thống

Với nỗ lực đưa Hát bội đến gần công chúng, trong dịp hè 2024, Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM phối hợp với nhóm Hiếu Văn Ngư (Cultura Fish) thực hiện chuỗi chương tìm hiểu về nghệ thuật Hát bội. Sự kiện sẽ diễn ra xuyên suốt trong 2 tháng, từ ngày 14.6 - 10.8 với các buổi talkshow và workshop. Trong đó, tâm điểm là 5 talkshow *Ca biện phấn hành*, khán giả sẽ được tìm hiểu về Hát bội một cách bài bản và có tương tác, với các nội dung: Kể chuyện cổ kim sân khấu Việt Nam; Giá trị của nghệ thuật Hát bội thông qua vẽ mặt, phục trang; Hát - nói và âm nhạc; Những áng văn chương sáng ngời giá trị đạo đức trong hệ thống kịch bản Hát bội; đặc biệt, talkshow cuối cùng sẽ là chương trình biểu diễn vở *San Hậu*, tác phẩm Hát bội kinh điển với phần dẫn chuyện, thuyết minh từ các nhà nghiên cứu. Song song phần diễn thuyết là các lớp biểu diễn: Chúc phúc trong nghi lễ Đại bội, các tiết mục kinh điển *Hồ Nguyệt Cô hóa cáo, Châu Sáng tá Thanh Long, Tống tửu Ô Hắc Lợi*… do các nghệ sĩ Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM trình diễn. Cùng với đó, workshop *Hát bội 101* cũng được tổ chức vào tối thứ bảy mỗi tuần, nhằm mang đến cho khán giả cơ hội tương tác và thực hành Hát bội cơ bản.

Trước đó, nhiều dự án của các bạn trẻ giúp lan tỏa giá trị cũng như gìn giữ nghệ thuật Hát bội cũng đã ra đời. Năm 2018, dự án *Vẽ về Hát bội* đưa bộ môn này đến với người trẻ thông qua triển lãm với 44 tác phẩm do hai họa sĩ trẻ Huỳnh Kim Nguyên và Phùng Nguyên Quang khởi xướng. Toàn bộ tác phẩm sau triển lãm được đưa lên mạng để công chúng từ xa tiếp tục thưởng lãm. Nối tiếp thành công ấy, các bạn trẻ cho ra mắt sách ảnh cùng tên vào tháng 10.2018. Chương trình cũng từng gây được sự chú ý vào năm 2020 là *Vang vọng trống chầu* của Echoing Drum nhằm hướng đến việc quảng bá cũng như giúp công chúng thưởng thức Hát bội, nghệ thuật diễn xướng Nam Bộ được làm mới phù hợp. Tiếp ngay sau đó, vào năm 2021, sự kiện *Giữ lửa ngàn năm* của nhóm sinh viên Trường Cao đẳng thực hành FPT Polytechnic TP.HCM cũng được tổ chức. Tại đây, khán giả có cơ hội thưởng thức những tiết mục làm nên tên tuổi của đoàn Hát bội tuồng cổ Ngọc Khanh, được chiêm ngưỡng trang phục Hát bội thông qua triển lãm, có buổi trò chuyện thân mật cùng các nghệ sĩ của đoàn...

Nhóm Hiếu Văn Ngư và các nghệ sĩ tái hiện 15 nhân vật điển hình của nghệ thuật Hát bội

Để đi được đường dài

Thế nhưng, niềm vui chưa được bao lâu thì những nỗi lo lại xuất hiện. Bởi phần lớn các dự án đều do sinh viên hoặc các bạn trẻ thực hiện, có thể vì sự trăn trở, yêu thích cá nhân hay phục vụ cho một môn học nào đó. Vì thế, thời gian tồn tại của dự án chỉ kéo dài trong vài tháng. Hiện chỉ còn nhóm Hiếu Văn Ngư là vẫn tiếp tục công cuộc quảng bá và lan tỏa nghệ thuật Hát bội. Qua đây thấy được, để việc quảng bá hiệu quả, có sức lan tỏa mạnh mẽ thì hoạt động của một nhóm, một đơn vị là chưa đủ.

Nhiều năm qua, TP.HCM cũng có sự quan tâm nhất định đến loại hình này, như đưa Hát bội biểu diễn trong nhiều sự kiện nghệ thuật, văn hóa lớn. Đặc biệt, chương trình Sân khấu học đường đã được Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM thực hiện từ năm 2002 đến nay. Mới đây nhất, tại buổi biểu diễn ở Trung tâm Văn hóa - Thể thao quận Phú Nhuận, hơn 200 em thiếu nhi đã vô cùng hào hứng khi lần đầu tiên được xem trích đoạn *Ông già cõng vợ đi xem hội*, *Gương trinh nữ tướng*... Ngoài việc thưởng thức các lớp diễn đặc sắc, các em còn được tìm hiểu về quá trình hình thành và phát triển của Hát bội, phân biệt tính cách nhân vật qua mặt nạ, cách hóa trang, được thực hành những động tác vũ đạo cơ bản… Cứ thế, các nghệ sĩ của Nhà hát Nghệ thuật Hát bội TP.HCM đã và đang miệt mài mang lời ca tiếng hát đến với lớp khán giả tương lai của sân khấu truyền thống.

Chắc chắn, chặng đường "đánh thức" nghệ thuật Hát bội còn rất dài, bởi bộ môn này đang ở giai đoạn vô cùng khó khăn, tình trạng mất dần người mộ điệu làm cho sân khấu Hát bội trở nên đìu hiu, thưa vắng. Và để tạo được sức hút riêng biệt, nghệ sĩ Hát bội buộc phải luôn làm mới trong từng điệu bộ và cả cách hát để làm sao giữ được tinh hoa, hồn cốt mà vẫn hút được khán giả đương thời. Chính vì thế, việc ươm mầm thưởng thức nghệ thuật cho con trẻ là điều cần thiết. Nếu các em không biết đến nghệ thuật dân tộc thì chắc chắn việc mai một chỉ là sớm muộn.

Đã đến lúc người trong cuộc cũng như thế hệ trẻ phải nêu cao trách nhiệm bảo tồn, gìn giữ bộ môn Hát bội nói riêng, nghệ thuật truyền thống nói chung. Bởi "một cây làm chẳng nên non", phải có sự chung tay của nhiều cá nhân, tập thể, đơn vị mới có thể "làm nên chuyện" lâu dài. Những dự án, chương trình của các bạn trẻ thời gian qua và trong tương lai được kỳ vọng sẽ là cầu nối để đưa Hát bội đến gần hơn với công chúng, lan tỏa rộng hơn, sâu hơn để vẻ đẹp của nghệ thuật dân tộc trường tồn với thời gian. ■

SẢN XUẤT CHƯƠNG TRÌNH TRUYỀN HÌNH DÀNH CHO THIẾU NHI:

Giải trí phải kết hợp với giáo dục

● **ĐÌNH TOÁN**

Sau giai đoạn "quá tay" mở rộng phạm vi khai thác gameshow truyền hình dành cho thiếu nhi, cùng với đó là câu chuyện không ít chương trình chưa thật sự đảm bảo chất lượng, các nhà đài, đơn vị sản xuất dường như đã biết lắng nghe ý kiến của khán giả, tiết chế hơn trong sản xuất nội dung. Khán giả vì thế được thưởng thức các chương trình đậm chất giải trí nhưng cũng mang nhiều thông điệp về giáo dục, chuyển tải ý nghĩa nhân văn.

Tuy nhiên, câu chuyện đặt ra là "phải làm gì để các chương trình này có chỗ đứng trong lòng khán giả, duy trì được phong độ, tránh cảnh phập phù như thời gian qua?".

Nhiều chương trình truyền hình cho thiếu nhi được sản xuất trong dịp hè này. Ảnh: Gameshow *Hoa vui ca*

Chất lượng chưa đồng đều

Với sự phát triển của văn hóa giải trí, không thể phủ nhận các kênh truyền hình thời gian qua đã tạo nên nhiều sản phẩm hấp dẫn dành cho khán giả màn ảnh nhỏ. Các chương trình không chỉ tăng về số lượng mà còn đa dạng về thể loại và đối tượng phục vụ, trong đó có trẻ em… Từng có giai đoạn, những gameshow thiếu nhi như *Giọng hát Việt nhí, Tuyệt đỉnh song ca nhí, Tiếu lâm tứ trụ nhí, Vua đầu bếp nhí, Ai sẽ thành sao nhí*... chiếm lĩnh sóng truyền hình, thường xuyên được xếp vào khung giờ vàng nên thu hút lượng người xem rất cao. Nếu mang đậm tính giáo dục, cách khai thác phù hợp với độ tuổi, các chương trình hoàn toàn có thể trở thành "bệ phóng" cho sự thành công của các em sau này.

Thế nhưng, không phải gameshow nào cũng làm được điều này, *Siêu mẫu nhí* là một trong những chương trình khiến không ít khán giả lo ngại khi các em mặc trang phục hay thực hiện những động tác không phù hợp với lứa tuổi. Hay như *Đấu trường âm nhạc nhí*, từng có trường hợp thí sinh 6 tuổi đã phải thi tài với ca khúc *Chị tôi* của nhạc sĩ Trần Tiến. Ca khúc bị cho là quá sức so với các em, ê kíp sản xuất cũng thể hiện sự thiếu nhạy bén khi không phát hiện ra ca từ hoàn toàn không phù hợp với tiêu chí chương trình.

"Sạn" nhiều nên khán giả không còn mặn mà với những gameshow nhí. Cùng với đó, do thiên về giáo dục kỹ năng sống, cách dạy con lại thường đi theo "lối mòn" dẫn đến chương trình bị "dán nhãn" khô khan, không thu hút được vốn, và dần rơi vào giai đoạn "thất sủng".

Thế nhưng, với tư duy đổi mới của một số đơn vị, sự khởi sắc cũng dần trở lại khi những gì khán giả đang được theo dõi trong giai đoạn gần đây đã dần phá vỡ "định kiến". Đơn cử, *Mẹ vắng nhà ba là siêu nhân* quy tụ dàn nhóc tì đáng yêu, nổi tiếng trên mạng xã hội. Không thi tài, không kịch tính, chương trình vẫn tạo được sức hút đặc biệt khi chọn cách khai thác cuộc sống thường nhật của những cặp bố con "siêu quậy" khi mẹ vắng nhà. Những hình ảnh đời thường của các bé, câu chuyện về cách dạy con của mỗi ông bố được chia sẻ theo cách dung dị nhất. Sau mỗi số phát sóng, chương trình đều nhận được rất nhiều bình luận tích cực trên các nền tảng mạng xã hội.

Hay với *Hoa vui ca* đang phát sóng hằng ngày trên VTV3, dù đơn thuần chỉ là chương trình dạy hát, dạy nhảy cho thiếu nhi, nhưng trong không gian âm nhạc được phối khí mới, *Hoa vui ca* đã mang đến không khí tươi vui, trở thành điểm hẹn kết nối, tương tác sôi nổi giữa các thành viên trong gia đình…

Phải song hành cùng giáo dục

Giải trí, giáo dục và an toàn là ba tiêu chí hàng đầu đối với các sản phẩm dành cho các em nhỏ. Chương trình truyền hình cũng không phải ngoại lệ. Làm nội dung cho trẻ phải chọn lọc kỹ lưỡng và đảm bảo yếu tố giáo dục, chứ không đơn thuần là giải trí. Bên cạnh đó, phải kích thích được sự tìm tòi, khám phá, học hỏi, giúp trẻ phát triển về trí não và vận động. Trước việc nhiều nội dung trên Internet không thật sự an toàn, các em học sinh và phụ huynh đang rất mong chờ vào việc ngày càng có thêm nhiều chương trình truyền hình bổ ích, phù hợp, nhất là khi các em đang trong kỳ nghỉ hè.

Dễ thấy nhất ở các chương trình truyền hình dành cho thiếu nhi là format "tìm kiếm tài năng". Sau thời gian mọc lên "như nấm sau mưa", các gameshow này dường như đã có phần đuối sức bởi nhiều yếu tố. Trong đó, câu chuyện thắng thua sau đêm chung kết phần nào khiến một bộ phận phụ huynh lo ngại cho con em mình. Qua nhiều vụ việc trẻ trở thành tâm điểm bàn tán của dư luận, có thể thấy, chuyện thắng thua cần phải được thể hiện khéo léo, để khi tham gia các bé cảm thấy vui vẻ, không mang cảm giác tủi thân khi thua cuộc. Điều này đòi hỏi ê kíp sản xuất phải có kinh nghiệm, biết cách giảm nhẹ kịch tính để cho các em thấy được việc tham gia là để học hỏi, phục vụ cho chặng đường phát triển tài năng còn rất dài của các em, chứ không đặt nặng chuyện được mất.

Thế nhưng khi giảm bớt kịch tính xuống, vấn đề được đặt ra tiếp theo là không có nhiều gameshow duy trì được sức hấp dẫn một cách bền bỉ. Do đó, việc hạn chế tối đa drama, đối với các chương trình truyền hình dành cho thiếu nhi, cần xác định rõ độ tuổi hướng đến. Hiểu rõ tâm lý mới có thể cho ra được nội dung "đánh" trúng thị hiếu của các em. Các nhà sản xuất, biên kịch, đạo diễn… cần phải tham khảo ý kiến chuyên gia giáo dục và tâm lý học khi xây dựng câu chuyện cho từng chương trình cụ thể.

Cùng với đó, xuyên suốt quá trình sản xuất, các đơn vị cần xác định nội dung phải phù hợp với thuần phong mỹ tục, không được có tư tưởng quá thoải mái, phóng khoáng hay Tây hóa, dẫn đến các em bị ảnh hưởng bởi yếu tố "lai căng". Việc dán nhãn lứa tuổi cũng cần thực hiện nghiêm túc, là công cụ để phụ huynh quyết định có cho con theo dõi hay không. Sự cẩn trọng này thể hiện trách nhiệm của người lớn đối với sự an toàn về sức khỏe tinh thần và thể chất của trẻ. Các bậc phụ huynh cũng phải chủ động làm quen với công nghệ, xây dựng thói quen cùng con theo dõi các chương trình giải trí, định hướng con hướng đến những nội dung thú vị, có ích, mang tính giáo dục mà vẫn đáp ứng nhu cầu thư giãn, nghỉ ngơi trong dịp hè. ■

Người hát dân ca của danh họa Nguyễn Phan Chánh vào top tranh Việt đắt giá nhất mọi thời đại

Tại phiên đấu giá Sotheby's Paris diễn ra mới đây, bức sơn dầu *Les Chanteuses de Campagne* (Người hát dân ca) của danh họa Nguyễn Phan Chánh (1892-1984) đã được "gõ búa" với mức giá 1.020.000 EUR (hơn 27 tỉ đồng), vượt dự kiến trước đó là 600.000-900.000 EUR. Bức tranh đã lọt vào top 20 tranh Việt đắt giá nhất tính đến hiện tại.

Trỗi dậy sau gần một thế kỷ "im hơi lặng tiếng", *Les Chanteuses de Campagne* - tác phẩm hội họa quý hiếm và đặc biệt của một trong những họa sĩ hàng đầu nền nghệ thuật hiện đại Việt Nam, đã được đấu giá tại Sotheby's Paris. Sự khám phá ra kiệt tác này là một câu chuyện tình cờ. Trước đây, tác phẩm chỉ được biết đến qua các hồ sơ lưu trữ và các cuộc triển lãm mang tính bước ngoặt ở Hà Nội (1930) và Paris (1931). Sau đó, bức tranh đã được phát hiện trong một ngôi nhà nhỏ ở vùng nông thôn Pháp. *Les Chanteuses de Campagne* được ông nội của chủ nhân hiện tại mua ở Triển lãm thuộc địa quốc tế (Exposition Coloniale Internationale), Paris năm 1931, đó là lần đầu tiên chủ nghĩa hội họa hiện đại của Việt Nam được giới thiệu ở phương Tây.

Có thể nói, *Les Chanteuses de Campagne* điển hình cho giai đoạn được "săn đón" nhiều nhất của danh họa Nguyễn Phan Chánh (1930-1935), khoảng thời gian mà họa sĩ chú tâm thể hiện những khoảnh khắc đời thường theo một cách thật gần gũi, thân thuộc. Bức tranh miêu tả hai người phụ nữ thôn quê trong một bối cảnh dân dã, bao quanh là tông màu đất chủ đạo, phản ánh sự tập trung của Nguyễn Phan Chánh đối với vẻ đẹp chân phương hơn là tính mới lạ về mặt thẩm mỹ, mang đến cho người xem cái nhìn sâu sắc về cuộc sống đời thường ở Việt Nam đầu thế kỷ XX.

T.TRANG

Tác phẩm *Les Chanteuses de Campagne (Người hát dân ca)* của danh họa Nguyễn Phan Chánh

Kỹ năng **đối phó** với **lừa đảo**

● XUÂN QUANG

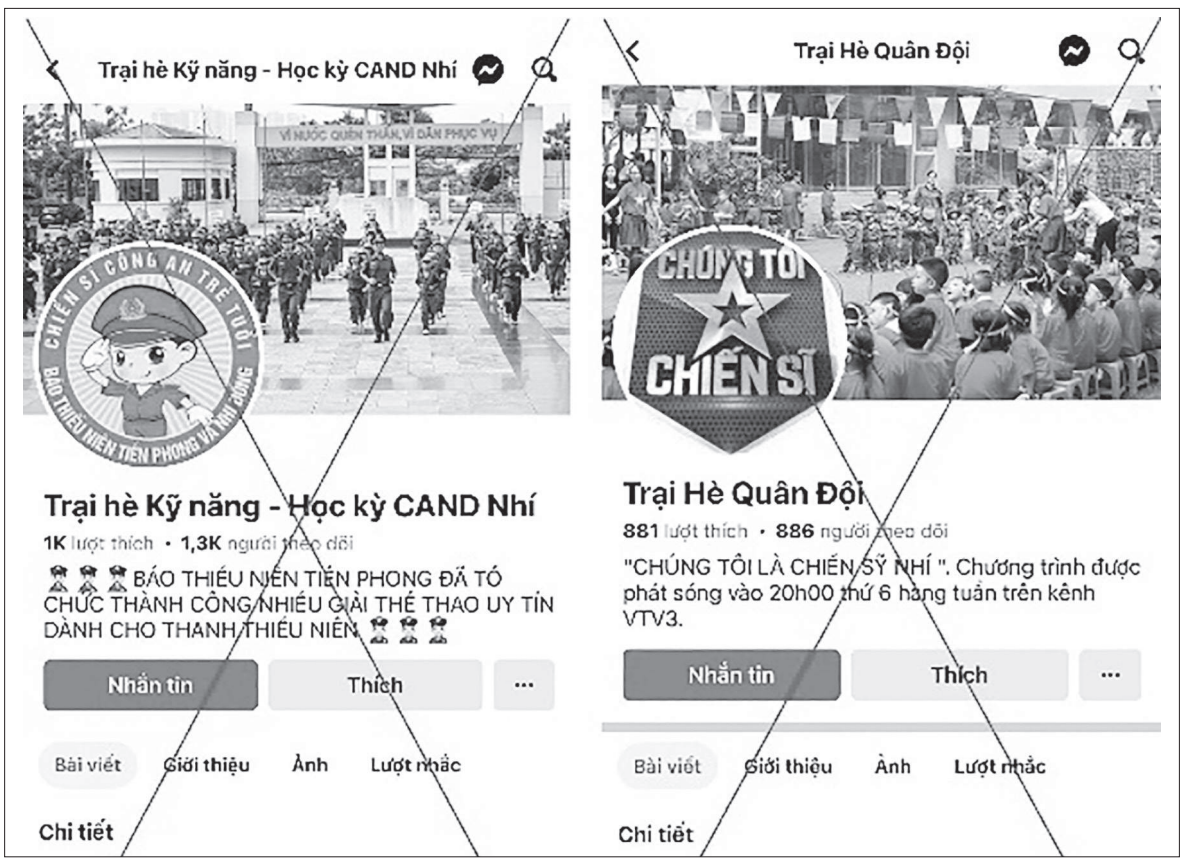
Khi người lao động rút BHXH một lần thì các đối tượng lừa đảo giả danh cơ quan BHXH; khi cập nhật tài khoản định danh mức độ 2 thì giả mạo công an; dịp cuối năm thì giả danh dịch vụ hoàn thuế, báo cáo tài chính; Tết thì giả danh các nhãn hàng uy tín tặng quà, tri ân miễn phí; dịp hè thì giả BTC các trại thiếu nhi, khóa tu… Người dân đang bị bủa vây bởi "nghìn lẻ một" hình thức lừa đảo như "thiên la địa võng" mà cơ quan chức năng không kịp cảnh báo.

Lừa đảo theo… "trend"

Thời gian qua, mặc dù được cảnh báo thường xuyên trên các phương tiện thông tin đại chúng, nhưng vẫn có nhiều người bị lừa bởi các đối tượng "giấu mặt". Chúng liên tục tung ra các chiêu lừa đảo theo xu hướng của chính quyền, cơ quan nhà nước, hay nhu cầu xã hội khiến nhiều người bị nhầm lẫn…

Chị N.T.L (38 tuổi, Hà Nội) kể, dịp Tết Nguyên đán vừa qua, chị bị lừa mất hơn 30 triệu đồng trong tài khoản bởi làm theo hướng dẫn qua điện thoại của một đối tượng tự xưng là công an. "Tôi thường xuyên cảnh báo gia đình, người thân về các phương thức lừa đảo công nghệ cao. Nhưng không ngờ chính mình cũng bị rơi vào tình huống ấy", chị L chia sẻ.

Tình tiết lừa đảo mà chị mắc phải là vào dịp cuối năm, công việc rất bận rộn nên khi có người gọi điện xưng là công an phường nói "chị chưa cắt hộ khẩu trên VNeID nên phải đến Công an quận để cắt ngay". Do chưa sắp xếp được thời gian, nên nghe nói có thể làm được trên điện thoại thì chị đồng ý làm theo hướng dẫn của chúng, từ việc cài đặt ứng dụng VneiD "rởm", đến việc cung cấp mã OTP. "Tôi không phải mù công nghệ, nên khi chúng đọc link có đuôi "lgov.vn" để cài đặt ứng dụng tôi đã ngờ ngợ, nhưng không hiểu sao vẫn thực hiện. Khi nhấp vào link đó là chúng đã chiếm được quyền sử dụng điện thoại của tôi. Sau đó, chúng báo phí dịch vụ là 12.000 đồng và phải chuyển khoản luôn, tôi vào app ngân hàng nhưng không truy cập được nữa. Chúng lại tiếp tục hướng dẫn đổi pass, OTP… và kết thúc cuộc gọi", chị L cho biết.

Người dân cần tìm hiểu các trang mạng xã hội trước khi tương tác để phát hiện dấu hiệu lừa đảo

Lúc đó chị cũng chưa nghĩ mình bị lừa, chỉ đến khi công việc đã hoàn thành, chị mới giật mình tỉnh ngộ. Vội gọi điện đến Tổng đài để kiểm tra thì được thông báo toàn bộ số tiền hơn 30 triệu đồng trong tài khoản đã không cánh mà bay. "Qua đây mới thấy, không phải bọn lừa đảo bỏ bùa mê thuốc lú gì mà bản thân mình quá bận rộn, hoặc có những công việc quan trọng khác nên không đủ tỉnh táo suy xét. Vì vậy, để tránh bị lừa thì không nên làm theo bất kỳ hướng dẫn nào qua điện thoại, không nhấn vào đường link lạ và chia sẻ ngay thông tin với mọi người để tham khảo ý kiến…", chị L bày tỏ.

Hiện đang vào thời điểm nghỉ hè, các sân chơi, trại hè cho thiếu niên, nhi đồng cũng được tổ chức nhiều. Lợi dụng nhu cầu của người dân, đối tượng lừa đảo lại lập các trang web giả mạo để thu hút. Mới đây, Công an TP Hà Nội đã lên tiếng cảnh báo về việc lợi dụng chương trình Trại hè "Học làm chiến sĩ Công an" do Học viện Cảnh sát nhân dân phối hợp với Báo Thiếu niên Tiền phong và Báo Nhi đồng tổ chức, các đối tượng xấu đã tạo nhiều tài khoản trên mạng xã hội và đăng tải nội dung tuyển sinh để thực hiện hành vi lừa đảo.

Để tạo niềm tin cho người dân, chúng quảng cáo "kêu như chuông", nào là tham gia trại hè hoàn toàn không mất phí, được bao ăn ở, thậm chí còn có nhiều quà tặng... Sau đó, chúng sẽ gửi các tiêu chí tham gia ứng tuyển, mã ứng viên và dẫn dắt nạn nhân trao đổi qua các nhóm của Zalo, Telegram để che giấu hành tung, đồng thời tạo nhiều tài khoản giả làm phụ huynh để tạo hiệu ứng đám đông, dẫn dắt nạn nhân nhanh chóng đăng ký vì sợ "mất chỗ".

Tiếp đến, đối tượng yêu cầu

Nghề đan đát - mô hình **sinh kế** của chị em phụ nữ Ngã Năm

PHƯƠNG NGHI

Nghề đan đát với nguyên liệu chủ yếu là lục bình, cỏ năn tượng… không còn xa lạ với người dân TX Ngã Năm (Sóc Trăng), không chỉ giúp cho chị em trong lúc nông nhàn có thêm thu nhập ổn định, cải thiện đời sống, mà còn tạo ra những sản phẩm thân thiện với môi trường, giúp giảm thiểu tác động của biến đổi khí hậu.

Chị Huỳnh Thị Miền (trái) Tổ trưởng phụ nữ đan lục bình ấp Vĩnh Hòa cùng tổ viên bên các sản phẩm do chính họ sản xuất

Chị Nguyễn Kim Liên, Giám đốc Hợp tác xã (HTX) đan đát Hương Liên cho biết, hiện HTX đã tạo công ăn việc làm cho 328 lao động tại chỗ, sản xuất tấm xếp xoắn lục bình, chậu hoa, giỏ xách, hộp, sọt rác, thảm... với thu nhập bình quân khoảng 2-4 triệu đồng/người/tháng. Để mở rộng nghề, HTX thường xuyên mở các lớp đào tạo nghề hoặc đến các xã, ấp lân cận hướng dẫn bà con có nhu cầu. HTX còn mang nguyên liệu, bộ khung đến tận nhà, sau khi thợ làm ra thành phẩm thì đến thu nhận và trả tiền sản phẩm. "Hằng tuần chúng tôi sản xuất được khoảng từ 4.000 - 4.500 sản phẩm, xuất khẩu sang Nhật Bản, Hàn Quốc và châu Âu. Tùy theo kích thước, giá tiền công sẽ từ 8.000-20.000 đồng/sản phẩm, thợ giỏi thì làm ra 20 sản phẩm/ngày", chị Liên cho biết.

Sau khi tham gia lớp đào tạo nghề đan đát giỏ lục bình do HTX Hương Liên tổ chức, chị Trần Kim Thùy ở ấp Mỹ Tân, xã Mỹ Bình (TX Ngã Năm) đã có thêm việc làm với thu nhập bình quân 3 triệu đồng/tháng. Chị cho biết: "Kinh tế gia đình tôi chủ yếu dựa vào sản xuất nông nghiệp kết hợp với nuôi trồng thủy hải sản. Những lúc nhàn rỗi, tôi nhận nguyên liệu lục bình về nhà đan thảm, mỗi ngày có thêm từ 100.000 - 120.000 để thêm vào mua thức ăn, tiền điện, tiền nước…".

Chị Huỳnh Thị Miền, Chi hội trưởng phụ nữ ấp, Tổ trưởng phụ nữ đan lục bình ấp Vĩnh Hòa (xã Vĩnh Quới, TX Ngã Năm) cho biết: "Hiện ấp có khoảng 70 chị em nhận nguyên liệu về nhà gia công. Công việc cho thu nhập trên 100 ngàn/người/ngày, giúp

công nghệ

phụ huynh thực hiện thử thách, nhiệm vụ với số tiền tăng dần để hỗ trợ chương trình. Do tin tưởng, nhiều người đã chuyển tiền để đăng ký cho con em mình tham gia. Tuy nhiên, sau khi chuyển tiền xong thì bị đối tượng chiếm đoạt và chặn liên lạc.

Vỏ quýt dày cần có móng tay nhọn

Có thể nói, nguyên nhân sâu xa khiến người dân mất tiền chính là lỗ hổng trong quản lý ngân hàng điện tử. Bởi, dù chiêu lừa cao siêu đến thế nào, nhưng nếu các đối tượng không xâm nhập được app ngân hàng thì cũng không thể bị mất tiền. Hầu hết chúng chỉ thực hiện được trên các loại điện thoại thông minh hệ điều hành Android, vì tính bảo mật của hệ điều hành IOS rất cao, muốn xâm nhập phải có ID Apple.

Theo chia sẻ của nhiều người, app ngân hàng BIDV đã "cứu" họ khỏi bị mất tiền qua hình thức lừa đảo này. Theo đó, Smart banking của BIDV không có chức năng "hiện mật khẩu", nên dù kẻ lừa đảo dùng điện thoại khác để xâm nhập cũng không đọc được. Cũng để bảo mật cho khách hàng, BIDV đã ra chính sách mới khi người dân cài đặt app ngân hàng trên điện thoại mới thì phải trực tiếp ra phòng giao dịch hoặc gọi điện đến Tổng đài và trả lời đúng 5 câu hỏi, như: Ngày giao dịch gần nhất, số tiền giao dịch gần nhất… Và bắt đầu từ ngày 1.7.2024, khách hàng muốn chuyển khoản từ 10 triệu trở lên phải xác định qua sinh trắc học (vân tay hoặc khuôn mặt). Tương tự, gần đây, một số ngân hàng cũng tăng cường bảo mật khi cài đặt lại app qua tổng đài, chủ tài khoản phải trực tiếp gọi từ số điện thoại đã đăng ký với ngân hàng. Lúc này ngân hàng mới cung cấp mật khẩu tạm thời để khách hàng cài đặt…

Bảo mật ngân hàng chỉ là bước cuối cùng, người dân cần phải thường xuyên cảnh giác, nâng cao nhận thức của mình về các phương thức, thủ đoạn lừa đảo công nghệ cao. Cơ quan chức năng cũng cảnh báo không có chuyện công an gọi điện cho công dân để hướng dẫn về việc đăng ký hay kê khai thủ tục gì cả. Đồng thời khuyến cáo, trước khi tương tác với trang Facebook lạ, cần tìm hiểu thật kỹ như thời gian tạo lập trang; thời gian đổi tên; các quảng cáo đang chạy; số lượng người bình luận… Nếu Fanpage có số điện thoại, website thì kiểm tra thông tin bằng các ứng dụng chặn cuộc gọi rác, lừa đảo như: Truecaller, Key Messages, Block Calls & Block SMS, Hiya Caller ID and Block...

Đặc biệt, tuyệt đối không làm theo hướng dẫn chuyển tiền nếu chưa xác định chính xác, cụ thể người nhận là ai, ở đâu. Khi bị lừa đảo chiếm đoạt tài sản hoặc phát hiện ý đồ lừa đảo của các đối tượng, cần báo ngay cho cơ quan công an nơi gần nhất để được tiếp nhận và hướng dẫn giải quyết.■

chị em ổn định cuộc sống, chăm lo con cái ăn học, phụ giúp kinh tế gia đình. Nghề đan lục bình không phải lo lắng nhiều về đầu ra sản phẩm, công việc lại nhẹ nhàng, phù hợp với mọi độ tuổi lao động, số hộ gia đình làm nghề ở ấp đang ngày càng gia tăng".

Theo chị Nguyễn Hồng Nhung, thành viên Tổ phụ nữ đan lục bình ấp Vĩnh Hòa, nghề này phù hợp với điều kiện sống của đại bộ phận người dân ở nông thôn, không bị gò bó về thời gian. Không riêng gì phụ nữ, nhiều nam giới cũng tham gia đan để kiếm thêm thu nhập. Những người tuổi cao không còn phù hợp với công việc nặng nhọc cũng đã chọn nghề đan lục bình, cuộc sống của họ đỡ vất vả hơn.

Bà Lê Thị Thúy Kiều, Phó Chủ tịch Hội phụ nữ TX Ngã Năm cho biết: "Nghề đan đát đang trở thành chủ lực kinh tế của nhiều hộ, giải quyết cơ bản tình trạng nông nhàn khi mùa vụ kết thúc. Từ hiệu quả của mô hình trên, Hội phụ nữ TX đã giới thiệu đến các chi hội khác trên địa bàn nhằm tạo thêm công ăn việc làm cho bà con. "Hằng năm, Hội còn phối hợp với các ngành liên quan tổ chức đào tạo nghề, chuyển giao khoa học kỹ thuật vào sản xuất, tạo ra sản phẩm chất lượng cao. Tích cực tìm kiếm đơn hàng, kết nối với các doanh nghiệp để tiêu thụ sản phẩm, phát huy vai trò của kinh tế tập thể, hợp tác xã, tương trợ nhau trong sản xuất, kinh doanh, đóng góp có hiệu quả cho kinh tế địa phương", bà Kiều nói.

Nhiều sản phẩm thủ công mỹ nghệ từ cây lục bình và cỏ năn tượng của HTX Hương Liên và một số tổ phụ nữ đã được công nhận là sản phẩm OCOP và được lãnh đạo Trung ương Hội phụ nữ Việt Nam, Hội phụ nữ các cấp đến tham quan mô hình.■

Nỗi lo bạo lực trong giới trẻ

● **UYÊN PHƯƠNG**

Tình trạng bạo lực trong giới trẻ hiện đang có chiều hướng gia tăng và diễn biến hết sức phức tạp. Trong đó, nguy hiểm hơn cả là bạo lực học đường (gồm các hành vi hành hạ, ngược đãi, đánh đập, xâm hại thân thể, sức khỏe, lăng mạ, xúc phạm danh dự và các hành vi cố ý gây tổn hại về thể chất, tinh thần của người học xảy ra trong cơ sở giáo dục hoặc lớp độc lập).

Phòng, chống bạo lực trong giới trẻ là trách nhiệm chung của gia đình, nhà trường và toàn xã hội

Nhằm nhìn nhận toàn diện vấn đề, đồng thời tìm giải pháp hạn chế tình trạng bạo lực, giúp phụ huynh, thầy cô giáo, đặc biệt học sinh vượt qua được khó khăn, vừa qua, Sở GD&ĐT tỉnh Hậu Giang đã tổ chức hội thảo về giải pháp xây dựng trường học an toàn, phòng chống bạo lực học đường, vi phạm pháp luật đối với học sinh trung học.

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến tình trạng bạo lực trong giới trẻ. Trong đó, đa số các vụ việc xảy ra với những thanh thiếu niên có môi trường sống thiếu thốn, trình độ dân trí thấp. Sự phát triển của các nền tảng mạng xã hội, bên cạnh những mặt tích cực, vẫn còn nhiều vấn đề tiêu cực làm ảnh hưởng tới suy nghĩ của không ít người trẻ. Về phía nhà trường, sự sâu sát, nhận định tình hình, nắm bắt những vụ việc có nguy cơ xảy ra chưa kịp thời; chưa khai thác tốt các tổ tư vấn tâm lý học đường cũng như phát hiện và xử lý những tình huống dẫn đến bạo lực trong học sinh còn chậm. Sự phối hợp giữa nhà trường - gia đình - xã hội, sự phối hợp giữa cơ sở giáo dục với chính quyền địa phương, với tổ chức đoàn thể, ban ngành trên địa bàn chưa thật sự hiệu quả.

Để đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền phòng, chống bạo lực học đường, đại tá Nguyễn Thanh Tràng, Phó Giám đốc Công an tỉnh Hậu Giang cho rằng, cần nâng cao hơn nữa vai trò của gia đình, nhà trường, xã hội. Phụ huynh cần quan tâm, chăm sóc, kịp thời phát hiện các biểu hiện bất thường của con em mình. Nhà trường cần xây dựng mô hình "Trường học thân thiện, học sinh tích cực", "Lấy người học làm trung tâm"... Toàn xã hội cần có cách nhìn đúng đắn về vấn nạn bạo lực học đường, có sự đấu tranh phê phán, lên án hành vi vi phạm, đồng thời có sự bao dung đối với những hành vi vi phạm nhưng đã nhận thức được sai lầm của mình.

Theo bà Nguyễn Hoài Thúy Hằng, Giám đốc Sở GD&ĐT tỉnh Hậu Giang, Hội thảo xoay quanh thực trạng và giải pháp xây dựng trường học an toàn, phòng chống bạo lực, vi phạm pháp luật đối với học sinh trung học trên địa bàn tỉnh; xử lý vi phạm pháp luật trong bạo lực học đường; giải pháp ngăn ngừa, xây dựng trường học an toàn; các yếu tố tâm lý ảnh hưởng đến hành vi bạo lực học đường của học sinh... "Thời gian tới, ngành Giáo dục sẽ đẩy mạnh truyền thông, nâng cao nhận thức cho cán bộ quản lý, giáo viên, nhân viên, học sinh, cha mẹ học sinh và cộng đồng về phòng, chống bạo lực học đường", bà Hằng chia sẻ.

Trong bối cảnh biến đổi chóng mặt của đời sống xã hội; con người, nhất là trẻ em, học sinh phải đối diện với sức tấn công mạnh mẽ của mạng xã hội; các nền tảng xuyên biên giới. Các em chưa đủ độ chín để nhận thức đầy đủ về đúng sai, lệch chuẩn mà đem đến tận trường học để thỏa mãn cái tôi của mình. Đây là thực tế đang diễn ra khá phổ biến từ các vụ bạo lực trong giới trẻ vừa qua. Với các em bị tổn thương, cha mẹ phải thường xuyên quan tâm, lắng nghe tâm sự, qua đó có cách giáo dục riêng, không ỷ lại hết cho nhà trường.■

OLYMPIC PARIS 2024:

Hoàn thành chỉ tiêu, thể thao Việt Nam chờ những tấm vé tiếp theo

● VÂN GIANG

Olympic Paris 2024 - Đại hội thể thao lớn nhất và danh giá nhất thế giới sẽ khai mạc vào ngày 26.7 tới tại Paris (Pháp). Các cuộc thi đấu tích điểm hoặc giành vé dự Đại hội đang bước vào giai đoạn căng thẳng nhất và Thể thao Việt Nam cũng đang hồi hộp chờ đợi những tấm vé cuối cùng để đến với Đại hội.

Chờ những tấm vé cuối

Tính đến thời điểm hiện tại, Thể thao Việt Nam đã giành được 12 suất chính thức tham dự Đại hội của Nguyễn Huy Hoàng (Bơi), Nguyễn Thị Thật (Xe đạp), Trịnh Văn Vinh (Cử tạ), Nguyễn Thùy Linh, Lê Đức Phát (Cầu lông), Trịnh Thu Vinh, Lê Thị Mộng Tuyền (Bắn súng), Võ Thị Kim Ánh, Hà Thị Linh (Boxing), Nguyễn Thị Hương (Canoeing), Phạm Thị Huệ (Rowing) và Lê Quốc Phong (bắn cung). Như vậy chúng ta đã hoàn thành chỉ tiêu tối thiểu, trong khi vẫn còn khá nhiều niềm hy vọng để có thêm vé dự Đại hội.

> *"Đối với các VĐV đã giành vé, chế độ dinh dưỡng cũng như chế độ tiền công, bảo hiểm, sức khỏe trước, trong và sau khi tập luyện, việc điều trị phục hồi chấn thương, phục hồi thể lực sau khi tập luyện luôn được các Trung tâm Huấn luyện thể thao Quốc gia tạo mọi điều kiện thuận lợi, ưu tiên tốt nhất."*
>
> **(ÔNG NGÔ ÍCH QUÂN, Trưởng phòng thể thao thành tích cao 2, Cục Thể dục thể thao)**

Trong số những niềm hy vọng còn lại thì nữ võ sĩ judo Hoàng Thị Tình có vẻ như "sáng cửa" nhất. Trên bảng xếp hạng vòng loại Olympic của Liên đoàn Judo thế giới, võ sĩ quê Thanh Hóa xếp hạng 9 châu Á của hạng cân 48 kg nữ. Nếu giữ được trong top 10 châu Á cho đến ngày chốt danh sách (23.6), Tình sẽ chính thức có suất dự Olympic.

Ông Nguyễn Hữu An, Tổng thư ký Liên đoàn Judo Việt Nam cho biết, Tình lên đường vào ngày 17.6 để đến Peru tranh tài tại giải Lima Panamerican mở rộng diễn ra từ ngày 21 - 22.6. Ở hạng cân 48kg nữ, Tình hiện là hạt giống số 4 trong 9 VĐV dự giải. Cô cũng đang đứng ở vị trí thứ 9 châu Á. Tuy nhiên ở giải đấu này, cô chịu sự cạnh tranh quyết liệt của 2 VĐV đang xếp áp sát. Thứ nhất là VĐV ở hạng dưới 57kg người Nepal - Shrestha Pradhan Manita, là hạt giống thứ 5 trong số 9 VĐV tranh tài ở hạng cân nữ.

Gương mặt thứ 2 sẽ cạnh tranh quyết liệt vé dự Olympic với Tình là VĐV Ả Rập Xê Út - Alquhtani Tahani, hạng trên 78kg nữ, cũng là hạt giống số 5. Tổng thư ký Nguyễn Hữu An phân tích rằng nếu trong trường hợp cả 2 VĐV này đều vô địch ở 2 hạng cân thì Tình sẽ khó giữ được vé. Tuy nhiên cả 2 VĐV này đang kém Tình khoảng gần 100 điểm nên khả năng này là khó xảy ra. Vì thế "cửa" giành vé chính thức dự Đại hội của Hoàng Thị Tình dù khó khăn nhưng vẫn đang "sáng".

Ngoài ra Thể thao Việt Nam còn đặt hy vọng vào môn Bắn cung ở nội dung đồng đội nữ, xếp hạng theo ranking, hiện đang tiếp tục thi đấu tại một số giải cạnh tranh trực tiếp để giành suất tham dự Olympic Paris 2024. Các nhà chuyên môn nhận định, cơ hội giành vé ở môn Bắn cung và Judo vẫn là 50%, bởi trình độ của các VĐV Việt Nam đã tiệm cận với những VĐV mạnh trong châu lục và thế giới, có thể cạnh tranh trực tiếp để giành thêm suất. Do đó, chúng ta hoàn toàn có thể kỳ vọng các VĐV sẽ tạo nên những bất ngờ, giúp Thể thao Việt Nam hoàn thành mục tiêu giành được từ 12 - 15 suất tham dự Olympic Paris.

Chuẩn bị cho tương lai

Ngoài việc hồi hộp chờ đợi các suất chính thức, Thể thao Việt Nam cũng đã tính đến việc tạo cơ hội cho các gương mặt trẻ đến tranh tài tại Đại hội bằng vé mời để có sự chuẩn bị tốt hơn trong tương lai. Ở môn điền kinh, nhận thấy khả năng cạnh tranh tấm vé chính thức không khả thi khi đội tiếp sức 4 x 400 m nữ liên tiếp đoạt HCV châu Á, HCV giải Đài Loan (Trung Quốc) mở rộng nhưng thông số thành tích vẫn kém so với chuẩn Olympic Paris, Cục Thể dục thể thao - Bộ VHTTDL đã đăng ký suất đặc cách cho Trần Thị Nhi Yến.

Ông Nguyễn Mạnh Hùng, Tổng thư ký Liên đoàn Điền kinh Việt Nam cho biết, Nhi Yến là VĐV trẻ có triển vọng, hiện cô đứng ở vị trí 95 thế giới và là VĐV Việt Nam duy nhất nằm trong top 100 thế giới. Tuy nhiên do khoảng cách thành tích của Nhi Yến với các tấm huy chương Olympic còn quá xa nên việc trao cơ hội cho tài năng trẻ này chính là cách để Điền kinh Việt Nam gây dựng cho tương lai.

Ở môn Bơi, ngoài suất chính thức của Nguyễn Huy Hoàng, nhiều khả năng Việt Nam được trao 1 suất đặc cách dành cho nữ. Bà Lê Thanh Huyền, phụ trách bộ môn Bơi, Cục Thể dục thể thao cho biết do có thay đổi về xét chọn suất đặc cách nên nhiều khả năng kình ngư 15 tuổi Nguyễn Thúy Hiền sẽ được chọn. Hiền cũng là tài năng trẻ nổi bật của làng bơi nữ Việt Nam trong vài năm trở lại đây và đang được chờ đợi sẽ có những đột phá trong tương lai. Tại Đại hội thể thao học sinh Đông Nam Á vừa kết thúc ở Đà Nẵng, cô đoạt đến 5 HCV, trong đó phá 2 kỷ lục Đại hội. Hiện Hiền là VĐV nữ Việt Nam có số điểm cao nhất và đang chờ Liên đoàn Bơi thế giới xác nhận chính thức vào ngày 3.7 tới. Nếu có tên, Nguyễn Thúy Hiền sẽ là VĐV trẻ nhất của Đoàn Thể thao Việt Nam tham dự Olympic lần này tại Pháp.

Chăm sóc tốt nhất cho các VĐV đã đoạt vé

Theo ông Ngô Ích Quân, Trưởng phòng thể thao thành tích cao 2, Cục Thể dục thể thao, các VĐV đã giành vé trực thuộc sự quản lý của Phòng đang tích cực tập luyện dưới sự giám sát chặt chẽ của ban huấn luyện và các chuyên gia, mọi thông số kỹ thuật đều được cập nhật và theo dõi sát sao.

Đặc biệt, chế độ dinh dưỡng như các bữa ăn trong ngày, thuốc bổ, chế độ tiền công, bảo hiểm, sức khỏe trước, trong và sau khi tập luyện, việc điều trị phục hồi chấn thương, phục hồi thể lực sau khi tập luyện của VĐV luôn được các Trung tâm Huấn luyện thể thao Quốc gia tạo mọi điều kiện thuận lợi, ưu tiên tốt nhất. Ở thời điểm này, Huy Hoàng đang tập huấn tại Hungary; Trịnh Văn Vinh tập huấn tại Quảng Châu (Trung Quốc), những nơi này đều đảm bảo môi trường tập luyện chăm sóc tốt, giúp cho VĐV hoàn thiện, nâng cao trình độ chuyên môn.

Trong khi đó đối với 5 VĐV giành suất gồm: Trịnh Thu Vinh, Lê Thị Mộng Tuyền (Bắn súng), Nguyễn Thị Thật (Xe đạp), Võ Thị Kim Ánh, Hà Thị Linh (Boxing) thuộc quản lý của Phòng thể thao thành tích cao 1, ông Vũ Xuân Thành, Phó trưởng phòng thể thao thành tích cao 1 cho biết, hiện các VĐV đều có phong độ thi đấu tốt, ổn định, các em đều chăm chỉ tập luyện. Ban huấn luyện của từng môn thường xuyên báo cáo đơn vị quản lý về tình hình tập luyện cũng như xây dựng các kế hoạch, phương án huấn luyện thi đấu, tập huấn phù hợp giúp VĐV đạt được kết quả tối ưu.

Trong số 5 VĐV này, 2 VĐV của môn Bắn súng tập huấn tại Hàn Quốc từ ngày 16.6 - 1.7 rồi sau đó tập huấn tại Hungary từ ngày 7-19.7. Trước khi tranh tài tại Olympic, các VĐV dự Cúp Thế giới tại Đức từ ngày 30.5 - 8.6; Giải Cúp bắn súng MASPED tại Hungary từ ngày 9 - 13.7. 2 VĐV môn Boxing cũng sẽ tập huấn tại Pháp từ ngày 5-20.7 trước khi bước vào các cuộc thi đấu chính thức tại Olympic Paris từ ngày 20.7 - 11.8. Ở môn Xe đạp, cua rơ Nguyễn Thị Thật vừa thi đấu thành công tại Giải vô địch xe đạp đường trường châu Á, tại Kazakhstan... trước khi lên đường sang Paris tranh tài tại giải đấu lớn nhất thế giới này.

Với sự chuẩn bị kỹ lưỡng, hy vọng Thể thao Việt Nam sẽ có thể gây bất ngờ tại Olympic Paris 2024. Dù rằng chúng ta sẽ phải đối đầu với những VĐV hàng đầu thế giới nhưng với tinh thần không từ bỏ, Thể thao Việt Nam vẫn đặt quyết tâm cho mục tiêu đoạt huy chương tại đấu trường lớn nhất thế giới này.■

Xạ thủ Lê Thị Mộng Tuyền tích cực tập luyện chuẩn bị cho Olympic

Việc tạo cơ hội cho Trần Thị Nhi Yến (trái) dự Olympic bằng vé mời là bước chuẩn bị cho tương lai của Điền kinh Việt Nam

Ảnh: QUÝ LƯỢNG

Giữ vững niềm tin

● LÊ HOÀN

Đội tuyển bóng đá Việt Nam bắt đầu hành trình dưới thời tân HLV Kim Sang-sik bằng 2 trận đấu gặp Philippines và Iraq tại Vòng loại thứ hai World Cup 2026 khu vực châu Á. Dù không thể tạo bất ngờ do cơ hội đi tiếp đã rất hẹp, nhưng những gì các cầu thủ thể hiện dưới triều đại mới đã mang lại niềm tin cho người hâm mộ về một ĐTQG sẽ có nhiều thay đổi tích cực trong tương lai để sớm tìm lại vị thế ngày nào tại đấu trường khu vực và châu lục.

Tín hiệu lạc quan

Từ ngày tập trung đội tuyển cho đến khi đá xong trận lượt về với Iraq chỉ vỏn vẹn 11 ngày, điều này rất khó để HLV Kim Sang-sik thay đổi tuyển Việt Nam. Vậy nên chiến lược gia người Hàn Quốc đã tận dụng nguồn tài nguyên sẵn có - tức những gương mặt là trụ cột từ thời 2 HLV tiền nhiệm để cố gắng xây dựng một đội bóng theo phong cách và ý tưởng của mình. Cần phải khẳng định lần nữa là triết lý bóng đá và lối chơi riêng của HLV Kim Sang-sik là chưa thể định hình ngay sau 2 trận đấu trước Philippines và Iraq. Có thể thấy, dấu ấn mà chiến lược gia sinh năm 1976 để lại rõ nét nhất đó là cách sử dụng nhân sự.

HLV Kim Sang-sik đã sử dụng linh hoạt giữa các trụ cột từng là bộ khung tạo nên thành công dưới thời HLV Park Hang-seo như Văn Lâm, Duy Mạnh, Tiến Dũng, Hùng Dũng, Hoàng Đức, Quang Hải, Văn Toàn, Tiến Linh và những nhân tố bên cạnh các cầu thủ trẻ thi đấu nổi bật thời HLV Philippe Troussier như Nguyễn Filip, Việt Anh, Tuấn Tài, Văn Khang, Tuấn Hải. HLV Kim Sang-sik rất tinh tế khi sử dụng luân phiên 2 thủ môn Văn Lâm và Nguyễn Filip. Trước Philippines, ông Kim để Văn Lâm bắt chính vì cho rằng thủ thành này có phong độ tốt hơn. Khi làm khách trên sân Iraq, ông trao cơ hội này cho Nguyễn Filip. Hai "người gác đền" này đều rất đẳng cấp, việc để cả hai cùng có cơ hội thể hiện bản thân sẽ giúp họ tạo động lực, cạnh tranh công bằng, điều này có lợi rất nhiều cho đội tuyển.

Cái hay của HLV Kim Sang-sik là ông đã nhìn thấy điểm mạnh của các học trò và đã trả họ về đúng vị trí sở trường. Điển hình như Hoàng Đức, người thường được đẩy lên cao chơi trái sở trường dưới thời HLV Philippe Troussier đã được giải phóng trở về vị trí tiền vệ con thoi và đã cho thấy vai trò rất quan trọng trong 2 trận đấu đã qua. Cùng với đó, nhà cầm quân người Hàn Quốc cũng để cho Đức Chiến, Quang Hải, Văn Khang hay Tuấn Tài về đúng vị trí ưa thích của mình. Điều này đã tạo tâm lý thoải mái cho các cầu thủ, để họ thấy mình được tin tưởng và phát huy hết năng lực.

Tuyển Việt Nam dù không đi tiếp tại vòng loại World Cup 2026 nhưng những gì thể hiện ở 2 trận đấu cuối mang lại niềm tin rất lớn cho người hâm mộ Ảnh: FIFA

Nhưng điều làm người hâm mộ và giới chuyên môn đánh giá cao nhất ở HLV Kim Sang-sik đó là khả năng "đọc" trận đấu và những quyết định thay người hợp lý. Trước Philippines, khi nhận thấy lỗ hổng bên cánh trái do Văn Khang đảm nhiệm không hiệu quả, ông Kim liền đưa Tuấn Tài vào thay và cầu thủ này đã có ngay một kiến tạo để Tiến Linh ghi bàn nâng tỷ số lên 2-1. Tuấn Anh là mẫu tiền vệ tổ chức rất hay nhưng có điểm yếu về thể lực, vì điều này mà HLV Kim Sang-sik không sử dụng anh ngay từ đầu và chỉ tung vào sân ở hiệp 2. Kết quả, Tuấn Anh chơi tốt trong 2 lần được ra sân, dấu ấn lớn nhất của anh là cú sút dẫn đến pha lập công của Tuấn Hải ở trận đấu với Philippines. Đặc biệt, cả hai trận HLV Kim Sang-sik đều tung Tuấn Hải vào sân trong hiệp 2 và cả hai lần tiền đạo sinh năm 1998 này đều đáp lại niềm tin của người thầy khi ghi 2 bàn thắng.

Một dấu ấn cũng dễ thấy trong cách chơi tấn công của tuyển Việt Nam dưới thời HLV Kim Sang-sik đó là sử dụng khá nhiều đường chuyền vượt tuyến. Những Đức Chiến, Duy Mạnh, Tiến Dũng hay Việt Anh đều là những trung vệ chuyền dài tốt, đó là phương án nhanh nhất đưa bóng đến gần khung thành đối phương để tận dụng tốc độ của những tiền đạo nhanh nhẹn như Văn Toàn hay Tuấn Hải cũng như các cầu thủ chạy cánh. Trong trận đấu với Philippines, chúng ta thực hiện khá nhiều lần như vậy và bàn thắng gỡ hoà 1-1 của Tiến Linh là một thành quả. Trong trận đấu với Iraq, bàn thắng của Tuấn Hải cũng xuất phát từ đường chuyền phát động tấn công từ phần sân nhà. Đây có thể xem là một nét mới trong lối chơi mà HLV Kim Sang-sik mang đến và tuyển Việt Nam chắc chắn tiếp tục thực hiện phương án này trong những trận đấu tiếp theo.

Niềm tin tương lai

HLV Kim Sang-sik đến Việt Nam ngồi vào "ghế nóng" khi niềm tin của người hâm mộ với ĐTQG bị lung lay dữ dội sau chuỗi thành tích không tốt. HLV Kim Sang-sik đến và được kỳ vọng sẽ vực dậy, giúp đội tìm lại ánh hào quang xưa và lấy lại niềm tin nơi người hâm mộ. Đó là trọng trách rất lớn và đầy áp lực cho chiến lược gia người Hàn Quốc. Ông Kim cũng chỉ có đúng 5 ngày làm việc với các học trò cho hy vọng mong manh đi tiếp ở bảng F. Rất khó để chiến lược gia người Hàn Quốc thay đổi đội tuyển chỉ trong thời gian ngắn như thế. Trận thắng Philippines đem đến sự tự tin và niềm vui rất lớn cho người hâm mộ, nên việc không thể đi tiếp tại vòng loại World Cup 2026 mang lại nhiều tiếc nuối hơn thay vì thất vọng, bởi khi HLV Kim Sang-sik đến sau khi chúng ta đã mất quyền tự quyết.

Tuyển Việt Nam đã không thể hoàn thành mục tiêu quan trọng nhất năm tại vòng loại World Cup 2026, nhưng qua 2 trận đấu dưới thời tân HLV Kim Sang-sik đã mang lại niềm tin rất lớn về những thay đổi tích cực của đội trong thời gian tới. HLV Kim Sang-sik cần nhiều thời gian để làm điều đó. Từ đây đến ASEAN Cup 2024 là khá dài, nhà cầm quân người Hàn Quốc sẽ có 3 lần hội quân dịp FIFA Day tháng 9, 10 và 11 để giúp đội tốt hơn. Chúng ta hãy tin vào điều đó và hãy kiên nhẫn chờ những thay đổi của ông Kim.

HLV Park Hang-seo dù rất thành công với bóng đá Việt Nam, nhưng cũng từng có khởi đầu khó khăn khi dẫn dắt các đội tuyển quốc gia và phải sau nhiều tháng ông mới thích ứng để tạo sự thay đổi. Người hâm mộ bóng đá nước nhà cũng từng rất kiên nhẫn trong hơn 1 năm với HLV Philippe Troussier dù ông bảo thủ và không mang lại nhiều điểm tích cực trong cách vận hành lối chơi. Do đó, sẽ không có lý do gì để giới chuyên môn cùng người hâm mộ không ủng hộ và đợi mong HLV Kim Sang-sik. Với "Những chiến binh sao vàng", hành trình để tìm lại vị thế dưới triều đại HLV Kim Sang-sik chỉ mới bắt đầu và ASEAN Cup 2024 cũng như Vòng loại thứ ba Asian Cup 2027 sẽ là những thử thách đầu tiên trong hành trình trở lại đó. ■

VAR xuất hiện tại VCK hạng Nhì 2024

Liên đoàn Bóng đá Việt Nam đã đưa ra thông báo việc áp dụng công nghệ VAR tại hai trận đấu thuộc VCK giải hạng Nhì quốc gia 2024.

Được biết, đây là lần đầu tiên VAR được áp dụng tại giải bóng đá hạng Nhì quốc gia 2024, cụ thể là tại cả hai trận đấu trong khuôn khổ VCK. Quyết định này được đánh giá là bước tiến quan trọng để nâng cao chất lượng trọng tài và đảm bảo tính công minh, công bằng cho các trận đấu, không chỉ tại các giải bóng đá chuyên nghiệp mà còn tại các trận đấu có ý nghĩa quan trọng ở các giải ngoài chuyên nghiệp và các giải trẻ, ví dụ như các trận chung kết, các trận đấu xác định suất thăng hạng.

Theo lịch thi đấu, trận đầu tiên của VCK giải hạng Nhì quốc gia 2024 giữa CLB Bắc Ninh và CLB Trẻ SHB Đà Nẵng sẽ diễn ra vào 16h ngày 17.6.2024, sau đó vào lúc 19h sẽ là cuộc so tài giữa CLB Định Hướng Phú Nhuận và CLB Kon Tum.

KHẢI HƯNG

Quần vợt lỡ cơ hội lên nhóm II Davis Cup 2024

Đội tuyển quần vợt Việt Nam dù rất nỗ lực nhưng không thể giành quyền thăng hạng lên nhóm II Davis Cup khu vực châu Á - châu Đại Dương 2024. Ở trận đấu cuối cùng của vòng loại nhóm III khu vực châu Á - châu Đại Dương 2024, đội tuyển quần vợt Việt Nam buộc phải thắng Syria để nuôi hy vọng lên hạng. Trước đó, hai tấm vé lên nhóm II đã thuộc về Thái Lan và Saudi Arabia.

Dù vậy, may mắn đã không mỉm cười với thầy trò HLV Trương Quốc Bảo. Nguyễn Văn Phương có khởi đầu thuận lợi trận ra quân, đem về chiến thắng cho đội tuyển quần vợt Việt Nam sau chiến thắng trước Alazmeh Taym với tỷ số 7-6(2), 6-2. Tuy nhiên ở 2 trận sau, Vũ Hà Minh Đức và cặp đôi nam Đinh Viết Tuấn Minh - Nguyễn Văn Phương đều nhận thất bại.

N.T

Những người "gieo hạt" Kickboxing

● Bài, ảnh: THU SÂM

Kickboxing là môn thể thao mới du nhập vào Việt Nam nhưng đã có bước phát triển nhanh chóng, trong đó đáng chú ý là 100% các tỉnh phía Nam đều phát triển môn này. Trong dặm dài tác nghiệp, *Văn Hóa* đã gặp những con người mà cả cuộc đời dành cho việc phát triển môn thể thao được đông đảo người dân yêu thích này.

Mẹ đi trước truyền nghề

Đến với giải vô địch trẻ Kickboxing miền Nam vừa tổ chức tại Trung tâm HLTTQG TP.HCM, chúng tôi may mắn được gặp nữ võ sư nổi tiếng trong giới võ thuật Việt Nam - bà Xuân Liễu và con gái - HLV Lê Nguyệt Minh. Điều thú vị là hai mẹ con võ sư Xuân Liễu đều huấn luyện đội tuyển Kickboxing An Giang trong vai trò chuyên gia và HLV.

Võ sư Xuân Liễu dường như trẻ hơn nhiều so với tuổi 71, khi bà thị phạm với các động tác nhanh nhạy, dứt khoát. Dù lớn tuổi nhưng nữ võ sĩ vẫn thường xuyên cập nhật lịch thi đấu và những điều chỉnh mới để kịp thời cùng con gái huấn luyện đội tuyển của tỉnh. Xuất thân trong gia đình mà người cha rất đam mê võ thuật nên ngay từ nhỏ, võ sư Xuân Liễu đã được cha truyền dạy võ công. Rồi sau đó bà theo võ sư Nguyễn Xuân Bình và chính thức gia nhập làng võ cổ truyền, môn phái Bình Định Gia. Trong sự nghiệp võ sĩ, tên tuổi bà lừng lẫy với nhiều chiến thắng, đến năm 1970 bà chuyển sang sự nghiệp HLV.

Quanh năm, suốt tháng mải mê đi khắp chốn, cùng nơi tại tỉnh An Giang để tuyển chọn VĐV, đào tạo, góp phần phát triển phong trào võ thuật, cuối cùng bà đành hy sinh hạnh phúc riêng khi chia tay người chồng để một mình vừa dạy võ, vừa gồng gánh, làm đủ nghề nuôi 2 con nhỏ khôn lớn. Điều hạnh phúc nhất của nữ võ sư được xem là cây đại thụ của làng võ giờ đây là các con trai, con gái, cháu ngoại đều theo nghiệp võ, tiếp tục góp phần gây dựng phong trào võ thuật tại An Giang và các tỉnh lân cận.

Năm 2009, Việt Nam bắt đầu quen với khái niệm về môn thể thao mới Kickboxing, khi môn này được đưa vào chương trình thi đấu của Đại hội thể thao trong nhà và võ thuật châu Á (AIG 3). Để chuẩn bị cho công tác tổ chức, Tổng cục TDTT đã tổ chức lớp và mời các chuyên gia về giảng dạy. Võ sư Xuân Liễu là một trong những học viên xuất sắc của khoá học đó. Sau khi kết thúc khoá học được vài tháng, bà về trực tiếp huấn luyện cho các học trò thi đấu tại AIG 3 và võ sĩ Nguyễn Thị Tuyết Mai đã giành chiếc HCV đầu tiên cho Kickboxing Việt Nam. Sau đó các học trò của bà tiếp tục toả sáng ở các giải đấu lớn khác và đó là cơ sở để võ sư Xuân Liễu đề nghị lãnh đạo Trung tâm đào tạo, huấn luyện và thi đấu TDTT An Giang cho thành lập đội tuyển Kickboxing. Đó cũng là thời điểm một mình bà đảm nhiệm công việc quản lý, điều hành trực tiếp huấn luyện 5 môn võ của tỉnh An Giang và môn nào cũng có thành tích.

Hai mẹ con võ sư Xuân Liễu - Nguyệt Minh đang huấn luyện đội tuyển Kickboxing An Giang

Con tiếp nối cùng gây dựng nghiệp võ

Tình yêu và niềm đam mê võ thuật của võ sư Xuân Liễu đã được bà dành hết cho con trai và con gái. Cả hai con đều được bà dạy võ cổ truyền khi mới 5-6 tuổi và đều tỏ rõ năng khiếu võ thuật. Lê Nguyệt Minh, cô con gái giống bà như hai giọt nước và giờ vẫn hay gọi đùa là "hai chị em" từng nhiều năm ăn cơm tuyển ở đội Pencak Silat quốc gia. Nguyệt Minh cũng giành được nhiều huy chương quý giá trong đó đáng chú ý là ngôi á quân hạng 70kg tại giải vô địch thế giới và ngôi á quân tại SEA Games.

Sau khi giã nghiệp, cô trở về địa phương và cùng mẹ phát triển môn Kickboxing trong vai trò HLV. Ngoài ra Nguyệt Minh còn là trọng tài võ thuật đẳng cấp quốc tế thường xuyên điều hành tại các giải đấu lớn của Kickboxing, Pencak Silat và là trọng tài cấp quốc gia môn MMA. "Giờ tuyển quân cho Kickboxing khá khó khăn do các em có nhiều lựa chọn, hoặc cha mẹ các em muốn hướng con em theo con đường khác, ngay cả khi các em có năng khiếu. Thậm chí khi tuyển dụng xong, đào tạo bài bản rồi, gia đình nhiều em lại khó khăn, bố mẹ chuyển đến địa phương khác làm ăn nên các em lại bỏ đội", HLV Nguyệt Minh chia sẻ.

Hiện đội tuyển Kickboxing của An Giang có 16 VĐV được tuyển chọn trong 3 năm gần đây. Niềm vui với chị là được tiếp tục cùng mẹ tiếp nối đam mê, dẫn dắt các học trò nhỏ để hy vọng một ngày các em sẽ toả sáng, đóng góp nhiều hơn nữa cho thể thao An Giang nói riêng và thể thao nước nhà nói chung. Bên cạnh việc huấn luyện đỉnh cao, HLV Nguyệt Minh thường cùng mẹ dạy thêm các lớp Kickboxing phong trào để vừa tìm nguồn bổ sung cho đội tuyển, vừa phát triển phong trào tại địa phương. "Cứ mỗi dịp trước khi học sinh nghỉ hè, tôi và mẹ sẽ liên hệ với các trường trong tỉnh để thông báo việc mở các lớp dạy Kickboxing miễn phí, ưu tiên cho các em lứa 11-13 tuổi. Bao giờ lớp mới mở cũng rất đông, khoảng 40-50 em đăng ký học nhưng để sau đó thuyết phục các em, gia đình các em theo tập chuyên nghiệp đôi khi chỉ còn lại vài em", võ sư Nguyệt Minh chia sẻ.

Vừa làm HLV, vừa làm mẹ

Tại Giải vô địch trẻ Kickboxing toàn miền Nam, chúng tôi cũng được gặp HLV Trần Thị Tuyết Nhung. Từng là VĐV đạt nhiều thành tích giờ Tuyết Nhung đã trở thành HLV trưởng của đội tuyển Kickboxing Tây Ninh, một mình vừa làm HLV, vừa làm mẹ dẫn dắt đội tuyển gồm 20 VĐV từ 12-16 tuổi. Dù vất vả nhưng cô luôn dành hết tâm huyết cho các học trò với hy vọng sau này các em sẽ vươn cao, vươn xa từ đội tuyển tỉnh lên đội tuyển quốc gia và có nhiều đóng góp cho Kickboxing Việt Nam.

Năm 16 tuổi, Tuyết Nhung bắt đầu theo môn Wushu Sanshou (đối kháng) rồi chuyển sang môn Điền kinh nhưng rồi nỗi nhớ quay quắt những cú đấm, đá quyết liệt đã khiến cô quyết tâm quay lại con đường võ thuật, thi đấu ở môn Võ cổ truyền rồi Vovinam, Kickboxing. Sau thời gian nỗ lực cố gắng và tinh thần không từ bỏ đã giúp Nhung giành hàng loạt thành tích, đỉnh điểm là tại các giải trong năm 2013, chỉ trong 3 tháng, cô liên tiếp đoạt 3 HCV, 1 HCB ở các môn thi đấu. Nhung trở thành VĐV thi đấu đa năng và đạt nhiều thành tích xuất sắc.

Chuẩn bị cho con đường sau khi giã nghiệp, cô vừa tập luyện vừa theo học tại Trường Đại học TDTT TP.HCM và đã kịp hoàn thiện đủ bằng cấp để sau đó trở thành HLV trưởng đội tuyển Kickboxing Tây Ninh và bắt đầu tuyển quân từ năm ngoái. "Khi đi tuyển quân, ngoài việc chú trọng yếu tố chuyên môn, phát hiện ra tố chất của các VĐV, tôi còn chú ý đến hoàn cảnh gia đình của từng em để sau này có thể gần gũi giúp đỡ các em trong quá trình huấn luyện. 20 em là 20 cá tính, 20 hoàn cảnh, lại đang ở trong lứa tuổi mới lớn cần được quan tâm, kèm cặp và định hướng", HLV Trần Thị Tuyết Nhung chia sẻ. Với một giáo viên dạy học văn hoá, sau thời gian ở trường, cô và trò sẽ ai về nhà nấy nhưng với các HLV sẽ là cùng các học trò từ lúc tập luyện đến khi học văn hoá và giờ ăn, giấc ngủ. Trong quá trình huấn luyện các VĐV, HLV Tuyết Nhung luôn căn dặn các em phải rèn luyện đạo đức, tác phong và chú trọng việc học văn hoá.■

HLV Trần Thị Tuyết Nhung luôn yêu cầu các VĐV phải tu dưỡng về đạo đức

Dấu ấn nhà báo trong sự phát triển của bóng đá thế giới

● NGỌC TRUNG

Nhà báo đóng vai trò quan trọng trong sự vận động của xã hội, như cách gọi thật trìu mến và tự hào: "Những thư ký của thời đại". Riêng trong môn bóng đá, địa hạt rất nhỏ của xã hội, nhưng là một phần không thể tách rời trong đời sống văn hóa tại nhiều quốc gia, vai trò của các nhà báo cũng vô cùng quan trọng. Các ký giả không chỉ là người truyền tải thông tin mà còn góp phần định hình nhận thức và tình cảm của công chúng, qua đó giúp bóng đá trở thành môn thể thao hấp dẫn nhất hành tinh.

Quả bóng vàng, một trong những sản phẩm của nhà báo

Khơi nguồn kình địch El Clasico và góp công vô địch World Cup

Trong tiến trình phát triển ngắn ngủi (hơn 100 năm) nhưng rực rỡ của bóng đá, nhiều danh xưng được giới mộ điệu thuộc làu và chờ đợi mỗi khi sự kiện diễn ra. Điển hình như trận cầu El Clasico, cuộc thư hùng giữa Real Madrid và Barcelona, hai gã khổng lồ của bóng đá Tây Ban Nha. Sự kình địch giữa hai CLB có thể chịu ảnh hưởng từ lịch sử, văn hóa và chính trị, nhưng cũng chịu tác động lớn từ những cây bút. Khởi nguồn là trận bán kết Cúp Thống chế (tiền thân của Cúp Nhà Vua) vào năm 1943.

Trận lượt đi, Barca giành chiến thắng 3-0 trên sân nhà Les Cort. Josep Valle, cầu thủ của Barca nhớ lại: "Phóng viên của tờ *DND* và *ABC* viết đủ thứ khủng khiếp về trận đấu, khiến CĐV Real Madrid bức xúc". Mạnh tay nhất là ký giả Eduardo Teus của tờ *Ya*. Ông miêu tả sự sục sôi thù hận từ trong ra ngoài sân cỏ của các cule (biệt danh của CĐV Barca). Và đến trận lượt về, Real Madrid phục hận bằng màn đón tiếp đối phương "như trên đấu trường trung cổ". Nhiều giai thoại được kể và chung cuộc, đội bóng Hoàng gia Tây Ban Nha giành chiến thắng 11-1, tỷ số cách biệt nhất lịch sử đụng độ giữa hai đội. Cũng kể từ đó, hai đội bóng không bao giờ đội trời chung.

Eduardo Teus là CĐV nhiệt thành của Real Madrid. Ông qua đời vào ngày 8.10.1961 vì nhồi máu cơ tim, khi đang tác nghiệp trận đấu của Real Madrid trên sân San Mames của Athletic Bilbao. Trận đó Real thắng 2-0 và những lời trăn trối cuối cùng của Teus là: "Thật may vì có Puskas!". Thú vị hơn, Eduardo Teus từng được bổ nhiệm làm HLV trưởng dẫn dắt đội tuyển Tây Ban Nha giai đoạn 1941-1942. Ông cũng luôn tự hào chưa từng bỏ lỡ trận đấu nào của La Roja.

Eduardo Teus không phải trường hợp duy nhất là nhà báo từng làm HLV. Có một trường hợp còn nổi tiếng hơn tại Brazil. Đó là ký giả cá tính Joao Saldanha. Ông là người dẫn dắt đội tuyển Brazil vượt qua vòng loại World Cup 1970 với thành tích 6 trận thắng cả 6. Tuy nhiên, ngày 17.3.1970, trước thềm ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh, giải đấu Selecao sẽ đăng quang và khẳng định vị thế cường quốc bóng đá số một hành tinh, Saldanha bị sa thải. "Thật dễ đoán vì sao họ sa thải tôi, chỉ thật khó hiểu tại sao họ lại bổ nhiệm tôi", ông nói.

Saldanha gắn bó gần như cả đời với nghề báo, ngoại trừ thời trai trẻ từng làm HLV tại Botafogo, giai đoạn đội bóng này có trong đội hình Garrincha và Didi. Ông đã đi khắp thế giới để viết về thể thao và chính trị. Một cây bút can trường khi từng đến và viết về các trại tập trung của Đức Quốc xã sau thế chiến thứ hai, hay tường thuật về sự khốc liệt của chiến tranh Triều Tiên. Saldanha cũng hiện diện trong mọi kỳ World Cup kể từ năm 1934 cho đến khi qua đời.

Trở lại với thời điểm trước World Cup 1970, đội tuyển Brazil dưới sự dẫn dắt của Saldanha hủy diệt mọi đối thủ bằng lối chơi tấn công đẹp mắt. Trong 6 trận vòng loại, Selecao ghi tới 23 bàn thắng và chỉ để lọt lưới 2 lần. Tuy nhiên, vì là cây bút sắc sảo, Saldanha thường xuyên có những hành động gai góc làm phật lòng cấp trên. Đơn cử như nhà độc tài Médici từng yêu cầu ông bổ sung cầu thủ Dadà Maravilha của Atletico Mineiro vào ĐTQG và ông đáp lời: "Tổng thống chọn Bộ trưởng, tôi chọn tuyển thủ quốc gia". Vài tháng sau, người kế nhiệm Mário Zagallo đưa Brazil đến chức vô địch. Maravilha có tên trong danh sách nhưng không một lần được vào sân thi đấu.

Cha đẻ của Champions League và Quả bóng vàng

Champions League và Quả bóng vàng, hai danh hiệu thu hút sự quan tâm bậc nhất hành tinh, là sản phẩm của những ký giả của tờ *L'Equipe*. Tổng Biên tập Jacques Ferran và Biên tập viên Gabriel Hanot. Huyền thoại bóng đá Pháp, Michel Platini ca ngợi: "Tôi chưa bao giờ xem Jacques Ferran chỉ là nhà báo bóng đá mà ông ấy còn là nhà hiền triết trong lĩnh vực này. Ông ấy rất thông minh và có tầm nhìn xa toàn cầu về môn thể thao này".

Tầm nhìn ấy thể hiện qua sự ảnh hưởng toàn cầu của Champions League và Quả bóng vàng. Danh xưng danh hiệu danh giá nhất châu Âu phần nào thể hiện sức hút của chiếc cúp tai voi. Trong khi đó, Quả bóng vàng tồn tại kiêu hãnh như danh hiệu cao quý nhất để tôn vinh cầu thủ xuất sắc nhất hằng năm. Cần nhấn mạnh, đơn vị tổ chức Quả bóng vàng vẫn là *France Football* chứ không phải những cơ quan quản lý bóng đá. Liên đoàn bóng đá thế giới (FIFA), Liên đoàn bóng đá châu Âu (UEFA) hoặc các giải VĐQG đều tổ chức bình chọn cầu thủ xuất sắc nhất trong phạm vi quản lý, đơn cử FIFA The Best của FIFA, nhưng sức hút chưa bao giờ sánh được Quả bóng vàng.

Vấn đề không chỉ nằm ở giá trị truyền thống mà còn ở cơ cấu tổ chức. *France Football* luôn trung thành với hệ thống bình chọn dựa trên lá phiếu của các nhà báo trên khắp thế giới. Trong khi đó, FIFA tổ chức phức tạp hơn với lá phiếu của HLV trưởng và thủ quân các ĐTQG. Thế nên mới có câu chuyện dở khóc, dở cười trong cuộc bình chọn Cầu thủ xuất sắc nhất thế giới 1995, HLV Zoran Vranes của đội tuyển Trinidad & Tobago điền tên 3 vị trí dẫn đầu cho 3 cậu học trò của mình. Một năm sau cũng tại cuộc bình chọn này, kịch bản tương tự lặp lại với nhân vật chính là HLV Phongsa Somphou của Lào.

Suy cho cùng, nhà báo vẫn là những người bình chọn công tâm nhất vì giữ vai trò quan sát tổng hợp. Các ký giả không chỉ đơn thuần là người đưa tin, họ còn phân tích và bình luận về các trận đấu, chiến thuật của các đội bóng và phong độ của các cầu thủ. Các HLV hay tuyển thủ sẽ tập trung nhiều hơn vào chi tiết của đội bóng và đối thủ trong phạm vi nhỏ hẹp xung quanh mình. Vì thế, góc nhìn đôi khi xảy ra sự lệch lạc gây cười như vừa viện dẫn. Tóm lại, sử dụng lá phiếu của nhà báo là lý do quan trọng để danh hiệu Quả bóng vàng luôn giữ được giá trị.

Nhà báo đóng một vai trò không thể thiếu trong sự phát triển của bóng đá. Những ký giả không chỉ là người truyền tải thông tin mà còn là những người phân tích, điều tra và định hướng dư luận. Qua những bài viết và chương trình của mình, nhà báo góp phần làm phong phú thêm văn hóa bóng đá, thúc đẩy sự minh bạch và phát triển bền vững của môn thể thao vua. Tất nhiên, sự phát triển không ngừng của công nghệ và truyền thông buộc người làm báo luôn phải làm mới mình để thích ứng, nhưng luôn nhớ và tự hào về sứ mệnh thiêng liêng của "Những thư ký của thời đại". ■

Canoeing Việt Nam bội thu huy chương

Các tay chèo trẻ của Canoeing Việt Nam đã khép lại một giải đấu cực kỳ thành công trên đất Thái Lan. Cụ thể, đội tuyển canoeing Việt Nam giành tổng cộng 12 huy chương các loại, với 6 HCV, 4 HCB và 2 HCĐ.

Trong số 6 HCV, đáng chú ý là tay chèo vừa giành vé dự Olympic Nguyễn Thị Hương đã vô địch ở nội dung thuyền đơn nữ C1, cự ly 500m. Nguyễn Thị Hương cũng góp công trong việc cùng vận động viên Nguyễn Thị Hồng Thái đoạt HCV ở nội dung thuyền đôi nữ lứa tuổi U23. Các HCV khác giành được bởi các vận động viên: Mạc Thị Thanh Thủy - Diệp Thị Thúy; Nguyễn Thị Hải Ánh; Nguyễn Thị Hương - Diệp Thị Hương…

N.N.T

Lễ hội đồng diễn Yoga quốc tế Đà Nẵng 2024

Tại Công viên Biển Đông, quận Sơn Trà (TP Đà Nẵng), Liên hiệp các tổ chức hữu nghị, Hội hữu nghị Việt Nam - Ấn Độ phối hợp với Đại sứ quán Ấn Độ tại Việt Nam tổ chức chương trình đồng diễn Yoga quốc tế Đà Nẵng 2024 với chủ đề "Yoga - Vì một thế giới hòa bình và hữu nghị". Buổi đồng diễn có sự tham dự của hơn 1.500 hội viên đến từ 45 trung tâm, Câu lạc bộ Yoga, những người yêu mến bộ môn Yoga cả nước.

Đồng diễn Yoga quốc tế Đà Nẵng 2024 là sự kiện kỷ niệm ngày quốc tế Yoga lần thứ 10 (21.6.2015 - 21.6.2024). Qua đó, góp phần tăng cường tình đoàn kết, hữu nghị và hợp tác giữa nhân dân Việt Nam với Ấn Độ, khuyến khích việc tập luyện thể dục thể thao, tăng cường sức khỏe, quảng bá hình ảnh năng động, mến khách của người dân thành phố Đà Nẵng.

K.H

Nguồn cảm hứng từ Taylor Swift

●CHI MAI

Không chỉ sở hữu giọng hát ngọt ngào, đầy cảm xúc, Taylor Swift còn là một nhạc sĩ tài năng với ý chí nghị lực phi thường và đầu óc kinh doanh nhạy bén. Câu chuyện về cuộc đời và sự nghiệp của cô là nguồn cảm hứng cho nhiều người, đặc biệt là những bạn trẻ đang theo đuổi ước mơ của mình.

Taylor Swift bắt đầu sự nghiệp âm nhạc từ khi còn rất trẻ. Album đầu tay của cô *Taylor Swift*, được phát hành vào năm 2006 khi cô mới 16 tuổi. Ngay lập tức, album đã gặt hái được thành công vang dội, đưa tên tuổi Taylor Swift đến gần hơn với công chúng. Với những ca khúc như *Tim McGraw*, *Teardrops on My Guitar*, Taylor Swift đã chinh phục trái tim của hàng triệu người yêu nhạc trên toàn thế giới.

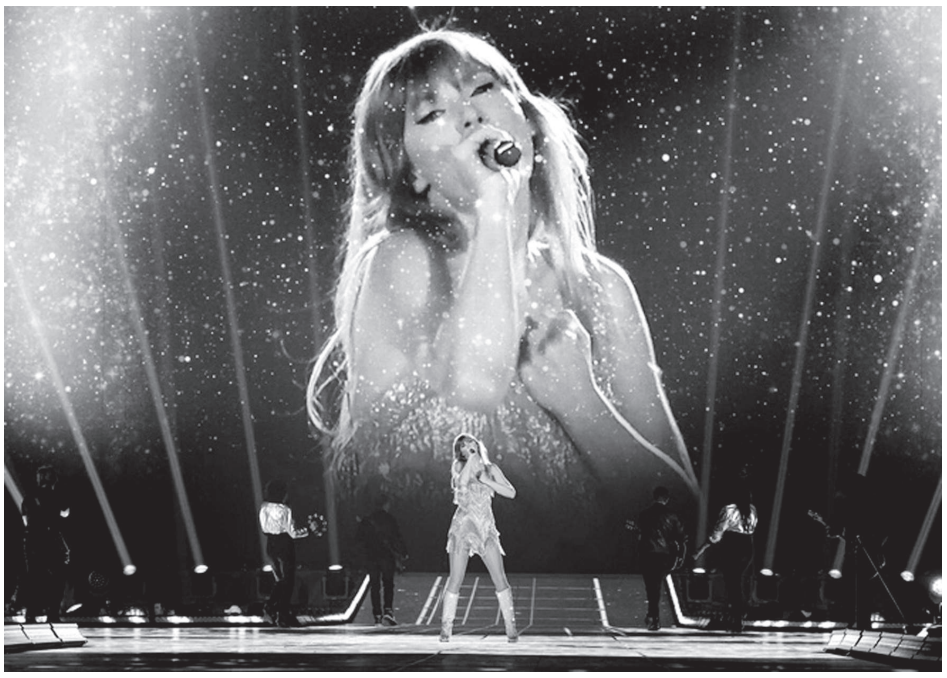
Kể từ đó, Taylor Swift liên tục cho ra mắt những album thành công khác như: *Fearless*, *Speak Now*, *Red*, *Reputation*, *Lover*, *Folklore*, *Evermore*... Âm nhạc của Taylor Swift thường xoay quanh những chủ đề về tình yêu, tuổi trẻ, sự trưởng thành và những trải nghiệm cá nhân của cô. Các bài hát của cô luôn được đánh giá cao bởi sự chân thành, sâu lắng và khả năng truyền tải cảm xúc. Thành công của Taylor Swift được minh chứng qua hàng loạt giải thưởng danh giá, bao gồm 12 giải Grammy, 32 giải American Music Awards, 23 giải Billboard Music Awards và 1 giải Emmy. Cô cũng là nghệ sĩ đầu tiên có 10 album liên tiếp đứng đầu bảng xếp hạng Billboard 200.

Năm 2019, Taylor Swift đã có một bước ngoặt lớn trong sự nghiệp kinh doanh khi mua lại bản quyền âm nhạc của chính mình từ tay Scooter Braun. Đây được xem là một hành động táo bạo và đầy dũng cảm của Taylor Swift, thể hiện quyết tâm bảo vệ thành quả lao động của mình. Hành động này đã tạo nên một làn sóng ủng hộ mạnh mẽ từ người hâm mộ và góp phần thay đổi ngành công nghiệp âm nhạc, giúp các nghệ sĩ có thêm tiếng nói trong việc bảo vệ bản quyền tác phẩm của họ.

Taylor Swift không chỉ sở hữu thương hiệu thời trang riêng mang tên *Taylor Swift Style*, mà còn là chủ sở hữu của hãng thu âm *Big Machine Records*. Năm 2023, Taylor Swift chính thức trở thành tỷ phú âm nhạc đầu tiên trên thế giới. Thành công này là kết quả của sự nỗ lực không ngừng nghỉ của Taylor Swift trong suốt nhiều năm qua. Theo ước tính của *Forbes*, khối tài sản của Taylor Swift đạt 1,1 tỉ USD, chủ yếu đến từ doanh thu âm nhạc, lưu diễn và các hoạt động kinh doanh khác.

Taylor Swift là một nguồn cảm hứng cho nhiều người, đặc biệt là những bạn trẻ đang theo đuổi ước mơ của mình. Cuộc đời và sự nghiệp của Taylor Swift cho chúng ta thấy rằng, với sự nỗ lực, quyết tâm và lòng dũng cảm có thể đạt được những điều tưởng chừng như không thể. Nữ ca sĩ đã theo đuổi đam mê âm nhạc của mình từ khi còn rất nhỏ. Bất chấp những khó khăn và thử thách, cô luôn nỗ lực hết mình để đạt được ước mơ.

Tính đến hiện tại, Taylor Swift đã diễn hơn 80 đêm tại Bắc Mỹ, Nam Mỹ, châu Úc, châu Á. Mới đây nhất là 6 đêm độc quyền Đông Nam Á tại Singapore. Thông thường, các nghệ sĩ khi chạy tour đều tập trung hoàn toàn vào việc biểu diễn. Năng lượng dành cho sân khấu, liên tục di chuyển và luyện tập, chuẩn bị đã chiếm gần như toàn bộ quỹ thời gian của nghệ sĩ. Nhưng Taylor Swift là một ngoại lệ. Chạy tour "hùng hục" với trung bình mỗi concert diễn ra trên dưới 4 tiếng đồng hồ, setlist lên đến 40 bài hát, Taylor Swift vẫn có thời gian sáng tác và sản xuất nhạc. Không chỉ là 31 bài hát mới trong album kép *TTPD: The Anthology*, Taylor Swift còn tái phát hành những album cũ. Trong năm 2023, nữ ca sĩ tái thu âm, chỉnh sửa và ra mắt lại 2 album *Fearless* (Taylor's Version) và *1989* (Taylor's Version).

Taylor Swift đã diễn hơn 80 đêm tại Bắc Mỹ, Nam Mỹ, châu Úc, châu Á

Bên cạnh đó, Taylor Swift còn ra mắt phim *concert The Eras Tour*, liên tục xuất xưởng các sáng tác "cất kho" - hay còn gọi là From The Vault (chuỗi bài hát từng được sáng tác cho các album nhưng không được dùng, nằm trong bóng tối đến khi xuất hiện). "Rắn chúa" còn tự mình làm hình ảnh, quay MV, thử sức với vai trò đạo diễn qua một số MV của chính mình như *All Too Well*, *The Man hay Anti Hero*. Từ đây, Taylor Swift công bố làm đạo diễn cho phim dài đầu tay khiến cả giới điện ảnh trầm trồ. Khối lượng công việc của Taylor Swift đã vượt giới hạn của một người bình thường. Fan hay đùa vui Taylor là "con trâu nước Mỹ", hay phải là "robot" thì mới có thể thực hiện bấy nhiêu dự án.

Taylor Swift không chỉ là một ca sĩ, nhạc sĩ và doanh nhân thành công, mà còn được biết đến với lòng nhân ái, thường xuyên tham gia các hoạt động từ thiện và ủng hộ các quỹ hỗ trợ trẻ em. Cô đã từng quyên góp hàng triệu USD cho các tổ chức như Feeding America, Red Cross và the United States Taylor Swift Foundation. ■

Góc bình luận

Không ngừng nâng tầm vị thế

●LAM SA

Trong chiến lược thúc đẩy kinh tế 6 tháng cuối năm nay, Chính phủ Thái Lan tiếp tục tạo cú hích tăng trưởng du lịch với chiến dịch "Ignite Thailand" (thắp sáng Thái Lan).

Theo đó, Chính phủ nước này nhấn mạnh tầm quan trọng của hợp tác từ khu vực công và tư nhân, để phát triển và nâng cao năng lực của 55 tỉnh theo các chính sách như phát triển cơ sở hạ tầng giao thông, cơ sở du lịch, điểm tham quan mới và dịch vụ du lịch mới. Chính phủ sẽ hỗ trợ các doanh nghiệp địa phương thông qua ưu đãi thuế, đào tạo và nâng cao tay nghề cho nhân viên du lịch, cải thiện các tiêu chuẩn an toàn, thúc đẩy du lịch có trách nhiệm và bền vững. Thêm vào đó, các hoạt động quảng bá sẽ được chú trọng thực hiện qua các phương tiện truyền thông xã hội và công nghệ số. Như vậy, Thái Lan đang từng bước nâng tầm vị thế trở thành trung tâm của các sự kiện giải trí đẳng cấp thế giới và nâng tầm các lễ hội truyền thống địa phương trở thành sự kiện mang tầm quốc tế.

Trước đó, sự phục hồi ngoạn mục của ngành du lịch Thái Lan sau đại dịch Covid-19 với những chiến dịch kích cầu đa dạng, đã cho thấy nỗ lực thích ứng tích cực của giới chức nước này. Thái Lan đã nhanh chóng lấy lại "ngôi vương" về khách quốc tế ở khu vực Đông Nam Á và năm 2024, Tổng cục Du lịch Thái Lan định hướng chuyển đổi nền du lịch Thái Lan trở thành nền du lịch giá trị cao. Các chiến dịch quảng bá du lịch xứ sở chùa vàng đã được thiết kế không chỉ để thu hút du khách quốc tế mà còn nhằm tạo dựng một hình ảnh độc đáo và khác biệt cho Thái Lan trên bản đồ du lịch thế giới.

Chính sự linh hoạt và sáng tạo trong quản lý ngành công nghiệp không khói của Chính phủ Thái Lan, đã tạo lực đẩy quan trọng để ngành du lịch nước này phát triển đồng bộ và mở ra triển vọng đưa nước này trở thành một trong những trung tâm du lịch lớn trên toàn cầu.■

Hồng Kông đứng đầu danh sách thành phố đắt đỏ

Kết quả của một cuộc Khảo sát Chi phí Sinh hoạt của Mercer năm 2024 cho thấy, Hồng Kông (Trung Quốc) một lần nữa chiếm danh hiệu thành phố đắt đỏ nhất thế giới đối với người lao động ở nước ngoài. Hồng Kông cũng là thành phố châu Á đứng đầu danh sách của Mercer trong năm 2022 và năm 2023, theo sát là Singapore ở vị trí thứ hai.

Cuộc khảo sát được thực hiện ở 226 thành phố dựa trên chi phí so sánh của hơn 200 mặt hàng ở mỗi địa điểm gồm giao thông, thực phẩm, quần áo, đồ gia dụng và giải trí. Theo báo cáo của Mercer, thị trường nhà ở đắt đỏ và chi phí vận chuyển, hàng hóa và dịch vụ tăng cao là một trong những lý do khiến chi phí sinh hoạt ở các thành phố xếp hạng hàng đầu đặc biệt cao. **K.HÂN**

Kiệt tác Titian có thể bán với giá 32 triệu USD

Một bức tranh bị đánh cắp hai lần của bậc thầy thời Phục hưng người Italia Titian, từng được tìm thấy trong túi nhựa tại một trạm xe buýt ở London (Anh), dự kiến sẽ thu về 32 triệu USD trong cuộc đấu giá vào ngày 2.7. Theo một tuyên bố từ nhà đấu giá, bức tranh có tên: "Phần còn lại trên chuyến bay vào Ai Cập" sẽ được đấu giá tại Christie's với giá là 15 triệu - 25 triệu bảng Anh (19 triệu - 32 triệu USD).

Titian, tên thật là Tiziano Vecellio, thực hiện tác phẩm này vào thập kỷ đầu tiên của thế kỷ 16, thời điểm mới bắt đầu sự nghiệp của ông. Với kích thước chỉ 18,25 inch x 24,75 inch (46,2 cm x 62,9 cm), bức tranh này rất nhỏ so với một số tác phẩm đồ sộ của Titian được biết đến sau này. **V.OANH**